

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึก
กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ของนิสิตปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน

โดย

กัลยา ปริปัญญาพร

สนับสนุนโดย

ทุนเพื่อการวิจัยกองทุนคณะครุศาสตร์

ปี 2551

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2554

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดแทรกการฝึก
กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วย
ตนเองของนิสิตปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน

โดย

กัลยา ปรีปัญญาพร

สนับสนุนโดย

ทุนเพื่อการวิจัยกองทุนคณะครุศาสตร์

ปี 2551

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2554

Research Report

entitled

**The Development of German Teaching and Learning Process
that Integrates Language Learning Strategies Training to Enhance
Learner Autonomy of the Undergraduate German Major students**

Presented by

Kalaya Paripanyaporn

This research was supported by the Faculty of Education's Research

Grant in 2008

Faculty of Education, Chulalongkorn University

2011

เรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตปริญญาบัณฑิต วิชาเอก ภาษาเยอรมัน

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัลยา ปรปัญญาพร

ปี 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความสามารถในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตวิชาเอกภาษาเยอรมัน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 2725346 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 1 ในภาคต้น และวิชา 2725347 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 2 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2550 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพล็อตกราฟ และสถิติอนุमान ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน คือ 1) การจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 6 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการจำ 1.2) ขั้นนำเสนอเนื้อหา ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการใช้ภาษา และการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา 1.3) ขั้นทำความเข้าใจ/สรุปกฎเกณฑ์ ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการใช้ภาษา และการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา 1.4) ขั้นฝึกปฏิบัติ ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการจำ การทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และการใช้ภาษา 1.5) ขั้นคิดสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ ด้วยการเขียนบันทึกการเรียนรู้ หรืออภิปรายกลุ่ม 1.6) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ด้านทักษะทางภาษา และทักษะการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา และ 2)

การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ฝึกการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและการใช้กลวิธีที่สนับสนุน และควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา

2. การประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า

2.1 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติระดับ 0.05

2.2 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในระดับดี

2.3 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

ทั้งด้านการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้และด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ในระดับดี

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทักษะทางภาษา เยอรมัน และทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ควบคู่กับการเรียนรู้ขั้นตอนการสอนภาษา รวมทั้งได้พัฒนาทักษะด้านการคิดและการสังเกต

Title: The Development of German Teaching and Learning Process that Integrates Language Learning Strategies Training to Enhance Learner Autonomy of the Undergraduate German Major students

Researcher: Kalaya Paripanyaporn

Year: 2011

Abstract

This study aims to develop a German teaching and learning process that integrates language learning strategies to enhance learner autonomy and to evaluate the effectiveness of the developed process by investigating the learners' use of language learning strategies, their ability to learn independently and their teaching ability in teaching practices. The subjects were 5 undergraduate German major students of Faculty of Education, Chulalongkorn University, enrolling 2725346 Development of Skills for German Teachers I in the first semester and 2725347 Development of Skills for German Teachers II in the second semester of 2007. To analyse quantitative data, the study uses descriptive statistics (mean, standard deviation, and graph plotting) and inferential statistics (repeated measure ANOVA). As for qualitative data, the researcher analysed the data from the learners' diary.

The study has the following findings:

1. The developed process of teaching and learning German language comprises two stages which are
 - 1) the stage of teaching and learning German language – this stage integrates teaching strategies consisting of six steps including 1.1) introduction stage that integrates language learning strategies in the aspect of memory strategy 1.2) presentation stage that involves language learning strategies in the aspect of memory strategy and cognitive strategy 1.3) understanding/summarizing rules stage that integrates language learning strategies in the aspect of language use strategy and cognitive strategy 1.4) practicing stage that integrates language learning strategies in the aspect of memory strategy, cognitive strategy and language use strategy 1.5) reflecting stage by writing a diary or conducting group discussion 1.6) application of knowledge and skills of language as well as language learning strategies
 - 2) the stage of independent learning – This stage offers practices in the use of language learning strategies and strategies that support and control the process of language learning
2. The evaluation of the process of learning and teaching reveals:
 - 2.1 The mean scores of the subjects' use of language learning strategies after training is not significantly different at 0.05 level.

2.2 The mean scores of the subjects' ability to learn independently is at the good level

2.3 The mean scores of the subjects' teaching ability in teaching practices is at the good level, both in lesson planning and teaching management.

3. The qualitative data collected from the diaries reveals that the process of learning and teaching helps promote the skills of German language, language learning strategies, steps in language teaching, as well as skills in thinking and observing.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง และความเมตตาอย่างสูงของ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย และรองศาสตราจารย์ ดร. อวยพร เรืองตระกูล ที่ได้ให้ความรู้ ให้แนวคิดและคำแนะนำ และให้การดูแลเอาใจใส่ในการทำวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชิโนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่ให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์

งานวิจัยนี้จะสำเร็จมิได้ หากมิได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จึงขอขอบคุณนิสิตทุกคน ณ ที่นี้

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณสำนักงานวิจัยและบริการวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างยิ่งที่ได้สนับสนุนทุนส่งเสริมการวิจัยในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1: แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	9
ตอนที่ 2: แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา	14
ตอนที่ 3: กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน.....	38
ตอนที่ 4: งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้อง	52
การฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	
ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึก กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	82
ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่ สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง.....	96
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	120
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผลการวิจัย.....	127
ข้อเสนอแนะ.....	134
รายการอ้างอิง.....	135
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก แบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนภาษาเยอรมัน.....	138
ภาคผนวก ข แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	141
ภาคผนวก ค แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอน.....	142

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบการจัดประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษา.....	33
2	เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาคการศึกษาต้น	61
3	เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาคการศึกษาปลาย	72
4	สรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	84
5	สรุปสาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถใน การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	85
6	สาระสำคัญของการจัดประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษา.....	87
7	สาระสำคัญของแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา.....	90
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนิสิต.....	98
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนภาษาของนิสิต	100
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้วย ตนเองของนิสิต.....	102
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการปฏิบัติการสอน.....	107

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่ สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยตนเองของผู้เรียน.....	53
2 ผลการกำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการ- เรียนรู้ด้วยตนเอง.....	91
3 ผลการกำหนดหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง.....	92
4 ผลการกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วย ตนเอง.....	93
5 ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการ เรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน	95

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย อันมีผลกระทบมาจากการพัฒนาที่ก้าวเข้าสู่ยุคสมัย“โลกาภิวัตน์” ที่ทำให้ขอบข่ายของการสืบเสาะ ค้นคว้า แสวงหา และถ่ายทอดความรู้และการเรียนรู้ เป็นไปอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว พร้อมกับการขยายอย่างกว้างขวางของความรู้และการเรียนรู้แห่งศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารรูปแบบต่างๆ ประกอบกับแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ของสังคมโลกที่เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – Based Economy) มีการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและพัฒนา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ การพัฒนาความรู้และการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาปัจเจกบุคคลให้เป็นกำลังสำคัญที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2545,2) ดังนั้นความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาคือเพื่อถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน และการสร้างผู้เรียนให้เป็นผลผลิตที่สถานศึกษาต้องการ อาจไม่เหมาะสมในโลกของการเปลี่ยนแปลง การศึกษาต้องมีจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ที่มีอยู่ในโลกนี้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีความใฝ่รู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ซึ่งหมายถึงการสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

จากความสำคัญของการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นนโยบายแห่งชาติ ดังปรากฏในกรอบแนวคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตั้งแต่การวางรากฐานการพัฒนา โดยครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่สำคัญที่สุด ต่อมาเป็นการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐาน ที่เด็กและเยาวชนไทยทุกคนต้องเข้าถึงบริการการศึกษาพื้นฐานที่มีคุณภาพ รวมทั้งต้องเป็นการศึกษาที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ใหม่จากแหล่งความรู้ต่างๆ การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีทักษะอาชีพ พัฒนาสมรรถนะเพื่อการแข่งขัน และรู้เท่าทันโลก รวมทั้งการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อช่วยให้คนสามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2545,4)

นอกจากนี้คณะอนุกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ ได้เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ หนึ่งในนโยบายดังกล่าวคือการปรับเปลี่ยนหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลทุกระดับ โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้ครูและคณาจารย์ทุกระดับการศึกษาต้องร่วมกันปรับวิธีเรียนและเปลี่ยนวิธีสอน เพื่อให้ (1) ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความรู้คู่กับความคิด (2) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถแยกแยะความรู้ที่ดี มีประโยชน์ และปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม (3) เน้นวิธีการสอนให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกสนาน ไม่เบื่อ เน้นการตั้งคำถามให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดเชื่อมโยง และคิดวิพากษ์ (4) ลดการเรียนรู้จากการบอกเล่าในห้องเรียน เพิ่มการเรียนรู้จากการสืบเสาะวิเคราะห์จากปัญหา จากการทำโครงการ การดูงาน การฝึกงาน และจากแหล่งเรียนรู้รอบตัว ฯลฯ รวมทั้งเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และ (5) ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ รักการเรียนรู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554:13)

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือการเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง โดยปราศจากการควบคุมของผู้อื่น ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และประเมินผลการเรียนรู้ของตน ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้และปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดการตนเองและการกำกับตนเอง

คำถามสำคัญคือ ผู้สอนจะจัดการเรียนรู้อย่างไรให้ผู้เรียนได้ความรู้ทั้งในเนื้อหาสาระตามหลักสูตร อีกทั้งพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยแม้จะมีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการมานาน แต่คนไทยและนักศึกษาไทยโดยทั่วไปไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับภาษาต่างประเทศอื่นๆ ก็เช่นเดียวกัน ยังมีผู้รู้และเชี่ยวชาญภาษาต่างประเทศน้อย ไม่สามารถนำทักษะทางภาษาไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปราณี กุลละวณิชย์: 2550, 115-116) และจากการศึกษาสภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้ พบว่า พฤติกรรมการเรียนภาษาต่างประเทศส่วน

ใหญ่ของผู้เรียนติดอยู่กับการเข้าชั้นเรียน การทำการบ้านส่งให้ทันเวลา สังเกตได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมในห้องสมุดและจากสื่ออินเทอร์เน็ต (ปราณี กุลละวณิชย์: 2550, 106) นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีสอนและสื่อการสอนทำให้ผู้เรียนไม่กระตือรือร้นในการเรียน และในทำนองเดียวกัน การที่ผู้เรียนไม่สนใจเรียนก็เป็นปัญหาในการสอนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีได้ นอกจากนี้จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ภาระงานสอนที่มากเกินไป ล้วนเป็นปัญหาการสอนของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ เพราะกิจกรรมทางภาษาที่ได้ผลดีมักต้องใช้เวลาผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะทางภาษาเป็นรายบุคคล ซึ่งหากมีจำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียนมากเกินไปก็จะทำให้ผู้สอนต้องใช้เวลามากในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม หรือผู้เรียนอาจไม่มีโอกาสฝึกกิจกรรมได้อย่างทั่วถึงทุกคน และยิ่งหากผู้เรียนมีวิธีการเรียนที่ยึดติดกับการเรียนในห้องเรียน และการใช้ภาษาต่างประเทศเฉพาะในห้องเรียน การทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และการยึดผู้สอนเป็นแหล่งต้นแบบในการเรียนและการใช้ภาษาต่างประเทศแล้วนั้น ภาระทั้งหมดจึงตกอยู่กับผู้สอนในชั้นเรียน ซึ่งมีเวลาสอนค่อนข้างจำกัด ทั้งๆที่โอกาสในการฝึกภาษาต่างประเทศจากแหล่งอื่นๆนอกชั้นเรียนย่อมเป็นไปได้ ถ้าหากว่าสถานศึกษาสามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อรอบด้าน ซึ่งจะทำให้การเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้นด้วย (ปราณี กุลละวณิชย์: 2550, 107)

ส่วนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคเหนือ พบว่า พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเมื่อเทียบกับพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด/ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้าเพิ่มเติมจากคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต ในระดับน้อย ยังไม่รู้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีความเป็นไปได้อย่างมากว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วก็จะไม่แสวงหาความรู้ภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม เพราะไม่มีพฤติกรรมการเรียนสองข้อหลังดังกล่าว อันถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมการเรียนแบบยั่งยืน และเป็นพฤติกรรมการเรียนแบบตลอดชีวิต เมื่อออกไปทำงานที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศก็จะมีปัญหาในการใช้ภาษาต่างประเทศตามมา (ปราณี กุลละวณิชย์: 2550, 73)

ในส่วนของการศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของบุญศิริ อนันตเศรษฐ์ (2544) พบว่า ผู้สอนไม่มีความพึงพอใจในการสอน ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรกำหนดเนื้อหาหนัก ผู้เรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความสามารถทางภาษา ทักษะคิด และความเชื่อที่มีต่อการเรียนภาษา ทำให้ผู้สอนต้องใช้เวลาในการสอนมาก การเรียนการสอนจึงมีลักษณะค่อนข้างเน้นผู้สอนเป็น

ศูนย์กลาง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนเท่าที่ควร นอกจากนี้การประเมินผลยังเน้นการสอบ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจกิจกรรมในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และจากการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมพึงพาผู้สอนสูง มีผู้เรียนประมาณร้อยละ 35 ที่แสดงพฤติกรรมของผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับสูง ผู้เรียนประมาณร้อยละ 40 ไม่สามารถทำกิจกรรมในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้บรรลุตามเป้าหมาย ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขาดวินัยในตัวเองและการเรียน รวมทั้งมีภาระงานวิชาอื่นๆ มาก หรือเวลาว่างที่จะทำงานไม่สอดคล้องกับเวลาทำการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ปัญหาต่างๆเหล่านี้ มีสาเหตุส่วนหนึ่งจากเงื่อนไขทางวัฒนธรรมและระบบการศึกษา ที่ทำให้ผู้เรียนภาษาจำนวนมากมักเป็นผู้รับและเคยชินกับการถูกป้อน จึงชอบที่จะถูกบอกว่า จะต้องทำอะไร และจะทำเฉพาะสิ่งที่เห็นชัดเจนว่าจำเป็นต้องทำ เพื่อให้ได้ผลคะแนนที่ดี แม้ว่าจะล้มเหลวในการพัฒนาทักษะที่มีประโยชน์ในกระบวนการเรียนรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษา จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลง มิฉะนั้นความพยายามใดๆที่จะฝึกให้ผู้เรียนพึ่งตนเองมากขึ้น และใช้กลวิธีที่ดีขึ้นก็จะล้มเหลว การสอนกลวิธีใหม่ๆให้ผู้เรียนเพียงอย่างเดียวจะประสบความสำเร็จได้น้อย หากผู้เรียนไม่ต้องการที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองให้มากขึ้น (Oxford, 1990:10) นอกจากนี้ผลการวิจัยของพระภูวคัล ปียลีโล ยังชี้ให้เห็นว่า เงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในการอบรมเลี้ยงดู ระบบการศึกษาและครูผู้สอน รวมทั้งเงื่อนไขภายในของนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2549: 73)

การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง จำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากกลวิธีการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสร้างความรู้ กระตือรือร้น และความร่วมมือในการนำตนเองของผู้เรียน กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพและความเชื่อมั่นของผู้เรียน ดังเช่นกลวิธีเมตาคอกนิตีฟเป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมดูแลความรู้ความเข้าใจของตน ส่งเสริมความสามารถในการวางแผน และการประเมินความก้าวหน้าของตนเองในการสื่อสาร นอกจากนี้กลวิธีด้านอารมณ์ยังช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความมั่นใจในตนเอง มีความพยายามและความกระตือรือร้นในการเรียนภาษา และกลวิธีด้านสังคมยังช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

เข้าใจความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ส่วนกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจนั้นเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ จดจำข้อมูล ความรู้ใหม่ และสามารถนำข้อมูลความรู้ใหม่นั้นมาใช้ นอกจากนี้กลวิธีการเรียนรู้ภาษายังเป็น เครื่องมือในการแก้ปัญหา ช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุผล (Oxford:1990, 8-11)

เป้าหมายสำคัญของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จึงไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงให้ผู้เรียน มีความรู้ในภาษาต่างประเทศเท่านั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการเรียนและสามารถใช้ภาษา ต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับกลวิธีเรียนรู้ภาษา และสามารถกำกับ ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียน และรู้วิธีการที่จะไปสู่เป้าหมาย นั้น นอกจากการใช้กลวิธีการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนภาษาต่างประเทศแล้ว ยัง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน และเกิดความมั่นใจในการทำกิจกรรมทางภาษา รวมทั้ง สามารถควบคุมกระบวนการการเรียนรู้ของตนเอง ฟังหาผู้สอนน้อยลง สามารถเรียนรู้ด้วยตัวเอง ต่อไปเมื่อสำเร็จการศึกษา และสามารถนำกลวิธีต่างๆที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนภาษา ต่างประเทศอื่นๆ (Bimmel/Rampillon, 2000:58,184) ดังนั้นหน้าที่ใหม่ที่สำคัญของผู้สอนคือ การ ฝึกผู้เรียนให้รู้จักใช้กลวิธีการเรียนรู้ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถ ฟังหาตนเองได้ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีเจตคติที่ดี เกิดแรงจูงใจ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนที่ทำให้ ผู้เรียนเกิดความพยายามและเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ ทั้งนี้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองมากขึ้น และเป็นเครื่องมือที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นในการเรียนรู้ (Oxford: 1990)

ความพยายามอย่างเป็นระบบในการพัฒนาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ควรให้เกิดขึ้นใน ตัวผู้เรียนทุกคน ยังไม่ได้รับความสนใจนำไปฝึกให้กับผู้เรียนในชั้นเรียนเท่าใดนัก ผู้วิจัยเห็นความ จำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ ภาษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาและเรียนรู้กลวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำกลวิธี การเรียนรู้ต่างๆ ไปแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาสู่ความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่ง หมายถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต อันเป็นทิศทางที่ทุกฝ่ายในวงการศึกษากำลังให้ความ สนใจ และอยากให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในทุกแขนงวิชา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาและประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอน ภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อทดลองใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่พัฒนาขึ้น โดยศึกษาระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และผลการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้เรียนมีระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาสูงขึ้น เมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
2. ผู้เรียนมีระดับพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับดี เมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
3. ผู้เรียนมีผลการทดลองปฏิบัติการสอนในระดับดี เมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เนื้อหาที่ใช้เป็นฐานการวิจัยครั้งนี้ คือ รายวิชา 2725346 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 1 และรายวิชา 2725347 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 2 ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน ที่เปิดสอนในภาคต้นและภาคปลาย ปีการศึกษา 2550 ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมการใช้ภาษาเยอรมันในชีวิตประจำวัน เน้นทักษะการอ่าน ฟัง พูด และเขียน รวมทั้งการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
 - 3.1 ตัวแปรต้น คือ กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

1.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

- 1.2.1 ระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา
- 1.2.2 ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 1.2.3 ความสามารถในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง ขั้นตอนทางความคิดหรือวิธีการต่างๆในการเรียนภาษา ที่ผู้เรียนนำมาปฏิบัติในการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา และความรู้ความเข้าใจ ด้านคำศัพท์และหลักไวยากรณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลวิธีการจำ กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับ ข้อมูลทางภาษา กลวิธีด้านการใช้ภาษา กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในการเรียนรู้ และกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระดับ การใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันของผู้เรียนดังกล่าวพิจารณาจากผลการทำแบบสำรวจการใช้ กลวิธีการเรียนรู้ ภาษาเยอรมันของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

กระบวนการเรียนการสอนที่สอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และสอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาในแต่ละขั้นตอน เพื่อพัฒนาทักษะทาง ภาษา และความรู้ความเข้าใจด้านคำศัพท์และหลักไวยากรณ์ ส่งเสริมการตระหนักรู้ในเรื่องกลวิธี การเรียนรู้ภาษาและขั้นตอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาษาเยอรมันผ่านการคิดสะท้อน รวมทั้ง ส่งเสริมการนำทักษะทางภาษา และทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับ เนื้อหาใหม่

กระบวนการเรียนการสอนที่สอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอนที่มี หลักการและวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา และทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา รวมทั้งการนำความรู้และทักษะดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรม การเรียนการสอนที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอนนี้ ได้แก่ การฝึกทักษะทางภาษาควบคู่กับ การฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียน และการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน

ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนใน การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ตามความต้องการของตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถตัดสินใจเลือกเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถกำหนดวันเวลาอย่างชัดเจนสำหรับการเรียนรู้ สามารถกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้และ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ สามารถเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือก และสามารถตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองถ้าไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของ การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนประเมินผู้เรียนจากรายงานการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกณฑ์ในการประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

การทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง หมายถึง การปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการสอนภาษา และกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นระยะเวลา 100 นาที โดยมีการวัดและประเมินผลใน 2 ประเด็นหลัก คือ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอนและเกณฑ์ในการประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษาครั้งนี้จะได้กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่ใช้หลักการสอดแทรกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาในเนื้อหาที่สอน เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะได้สารสนเทศในการปรับปรุงแก้ไขให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ซึ่งจะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ และมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอโดยเอกสารตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Autonomous learning)
 - 1.1 ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.2 คุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 2.1 ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 2.2 ความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 2.3 ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 2.4 การสอนกลวิธีการเรียนรู้ในการเรียนภาษา
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน
 - 3.1 กระบวนการสอนทักษะทางภาษา
 - 3.2 กระบวนการสอนหลักไวยากรณ์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Autonomous learning)

เป้าหมายหลักของการศึกษาในสังคมฐานความรู้เช่นปัจจุบัน คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ที่อยู่ในโลกนี้ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งหมายถึงการสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต (Autonomous lifelong learners)

1.1 ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของคำว่า Learner autonomy และ Autonomous learning ไว้อย่างน่าสนใจ ตัวอย่างเช่น Holec (1981: 3) ให้ความหมายของ Learner autonomy ว่า สิ่งสำคัญของ Learner autonomy คือ ความสามารถรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง เช่นเดียวกับ Little (1994: 4-5) มีความเห็นว่า Autonomous learning คือ ความสามารถที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้

เนื้อหาของสิ่งที่เรียน และจากการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรารู้กับกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ความมีอิสระในการตัดสินใจช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สิ่งสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองคือ ประการที่ 1 การให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองต่อไปในภายหลัง ประการที่ 2 การให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกหัวเรื่องที่สนใจ กำหนดวัตถุประสงค์หรือรูปแบบการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง และประการสุดท้ายคือ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่

นอกจากนี้ Little (1994: 434) ยังมีความเห็นว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ก็เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เกิดจากความต้องการและความสนใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น Learner autonomy จึงเป็นกระบวนการของปัจเจกบุคคลที่กำหนดขึ้นจากความต้องการ วัตถุประสงค์ ความสามารถ และความสำเร็สูงสุดของแต่ละบุคคล

Dam (1995: 1) ผู้ที่สนใจเรื่อง Learner autonomy อีกผู้หนึ่ง กล่าวถึงความหมายของ Learner autonomy ว่า Learner autonomy เป็นความสามารถ และการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง คือผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการทางสังคม และสามารถทำความเข้าใจกับข้อมูลความรู้ใหม่ มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ สามารถสะท้อนคิดสิ่งที่เรารู้อย่างมีเหตุผล รู้วิธีการที่เหมาะสมกับตนเองที่จะช่วยให้การเรียนรู้และการทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์การเรียนรู้อื่นๆ

จะเห็นได้ว่า Dam ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งความสามารถของผู้เรียนในการตระหนักรู้ และสะท้อนคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ อีกทั้งความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียนในโรงเรียน ขณะที่ Little ให้ความสำคัญกับความอิสระของผู้เรียนในการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และรูปแบบการเรียนรู้ เช่นเดียวกับ Bimmel&Rampillon (2000: 33) ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง (autonomes Lernen) ว่าหมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การตัดสินใจว่าต้องการเรียนรู้อะไร และมีวิธีการดำเนินการอย่างไรขณะเรียนรู้ ต้องใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร ใช้กลวิธีเรียนรู้ประเภทใด ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพังหรือเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น แบ่งเวลาอย่างไร และตรวจสอบผลการเรียนรู้อย่างไร กล่าวคือ ผู้เรียนเป็นผู้กระตุ้นความต้องการอยากเรียนรู้ ควบคุม

และจัดการการเรียนรู้ รวมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้เรียนต้องมีระเบียบวินัยในตัวเอง และมีแรงจูงใจในการเรียนรู้

Schwerdtfeger (2001: 185) ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม โดยเน้นเรื่องความรู้เกี่ยวกับตนเองในฐานะผู้เรียน และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น กล่าวคือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง (autonomes Lernen) หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดขอบเขตการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามความต้องการของตนเองว่าต้องการเรียนรู้อะไร ด้วยวิธีการใด ระยะเวลานานเท่าใด และต้องการเรียนรู้กับใคร ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกวิธีการที่จะทำให้งานสำเร็จ ผู้เรียนมีความอิสระในการเรียนรู้มากขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรับผิดชอบมากขึ้นด้วย ในการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้ผู้เรียนต้องรู้ว่า ตนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดได้อย่างไร จะใช้กลวิธีการเรียนรู้ใด และตนเองมีลักษณะการเรียนรู้แบบใด สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการเรียนรู้คือ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

เมื่อพิจารณาคำจำกัดความข้างต้นทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learner autonomy) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ มีความพร้อมและเต็มใจรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้ผู้เรียนต้องมีความสามารถหลายประการ โดยเริ่มตั้งแต่สามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ แปรความต้องการในการเรียนรู้เป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ สามารถตัดสินใจเลือกเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม สามารถกำหนดวัน เวลาสำหรับการเรียนรู้ กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้และปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ สามารถเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ สามารถใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือก ตลอดจนสามารถตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงการเรียนรู้ของตน

1.2 คุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Rampillon (1994: 456) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ 11 ประการ คือ มีความต้องการอยากเรียนรู้ รู้ข้อจำกัดในการเรียนรู้ของตน สามารถระบุปัญหาในการเรียนของตน สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้ สามารถจัดการการเรียนรู้ของตนเอง ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้เทคนิคการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ สามารถตรวจสอบความสามารถของตนเอง เรียนรู้ผ่านการสื่อสาร และสามารถถามเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

Rampillon ได้อธิบายลักษณะดังกล่าวไว้ ดังนี้

1. มีความต้องการอยากเรียนรู้และเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนจะเกิดแรงจูงใจ และมีความพร้อมในการเรียน หากสิ่งที่เรียนรู้ ซึ่งในที่นี้หมายถึงภาษาต่างประเทศมีความหมายต่อการดำเนินชีวิตของตน ดังนั้นหากผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนในสิ่งที่ตรงกับ

ความสามารถและความสนใจของตน และสามารถนำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้ อันส่งผลให้การเรียนรู้นั้นบรรลุผลตามเป้าหมาย

2. รู้ข้อจำกัดในการเรียนและสามารถระบุปัญหาของตน กล่าวคือ การที่ผู้เรียนรู้ข้อจำกัดในการเรียนของตน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาการเรียนของตนเองได้ดีกว่า และการปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถหาสาเหตุของปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหานั้นๆ

3. สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมซึ่งหมายถึงความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆที่ได้เรียนรู้และความรู้เกี่ยวกับกลวิธีและเทคนิคการเรียนรู้ มาเชื่อมโยงกับสิ่งที่จะเรียนรู้ สร้างเป็นความรู้ใหม่

4. มีความสามารถในการจัดการการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งหมายถึง การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ การกำหนดเวลาและกิจกรรมการเรียน รวมถึงการเลือกสื่อช่วยการเรียนรู้ กลวิธีและเทคนิคการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองรู้ว่า ตนจะเรียนรู้เมื่อใด ที่ไหน อย่างไร และด้วยวิธีการใด รวมทั้งสามารถตั้งคำถามถามตัวเอง วิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตน กระตุ้นตนเองให้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และวิพากษ์วิจารณ์การเรียนรู้ของตนเอง

5. สามารถใช้กลวิธีและเทคนิคการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับกลวิธีและเทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญของการใช้กลวิธีและเทคนิคการเรียนรู้คือ ผู้เรียนต้องรู้จักกลวิธีการเรียนรู้และความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ต่อกระบวนการเรียนรู้ สามารถเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนรู้แต่ละสถานการณ์

6. สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้เรียนคนอื่นๆ และมีความสนใจอยากรู้อะไรที่ผู้อื่นได้เรียนรู้ ซึ่งในการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้เรียนได้รวบรวมความคิด และคิดตรึงตรองถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดกลวิธีที่ใช้ให้ผู้เรียนคนอื่นได้รับรู้

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนประกอบด้วย 1) สามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตน 2) สามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) สามารถตัดสินใจเลือกเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ 4) สามารถกำหนดวัน เวลาอย่างชัดเจนสำหรับการเรียนรู้ 5) สามารถกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ 6) สามารถเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สามารถใช้กลวิธี

เรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือก และ 8) สามารถตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ถ้าไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

1.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

Merkelbach (2008: 11-12) มีความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมที่แตกต่างกันในเวลาเดียวกัน และแต่ละกลุ่มเป็นผู้กำหนดกิจกรรมและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานและประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มนี้จึงเป็นการส่งเสริมความรับผิดชอบในผลการเรียนรู้ของตนเอง

2. การมอบหมายงานหรือกิจกรรม ต้องเป็นงานหรือกิจกรรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ที่เกี่ยวข้องกับภาษาต่างประเทศ หรือการเรียนรู้

3. ความพร้อมของสื่อสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม สื่อในที่นี้หมายถึงสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการค้นคว้า เช่น พจนานุกรม ตำราไวยากรณ์ หนังสือแบบเรียน และสื่อจริง เช่น วารสาร นิตยสาร รวมทั้งสื่อที่ให้ข้อมูลความรู้ด้านเทคนิคการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตน

4. การร่วมกันประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นการประเมินความสามารถในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรายงานถึงกิจกรรมต่างๆที่ได้ปฏิบัติระหว่างการเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน ซึ่งประกอบด้วย สื่อหรือผลงานที่สร้างขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติ และความร่วมมือช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงาน

5. การเขียนบันทึกการเรียนรู้ โดยกำหนดให้ผู้เรียนเขียนบันทึกบรรยายกิจกรรมต่างๆที่ได้เข้าร่วม สิ่งที่ได้เรียนรู้ และวิธีประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม

6. บทบาทของผู้สอน ผู้สอนมีบทบาทในฐานะผู้ร่วมจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้เรียน เป็นผู้ให้คำแนะนำ ผู้ดำเนินรายการ ผู้ช่วยวางแผน

Wolff (1997: 3-4) เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ในด้านการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการนำสิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศที่ต้องการเรียนรู้อเอง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาสื่อชิ้นเอง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้ และการใช้ภาษาต่างประเทศเพียงภาษาเดียวในการสื่อสารในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานร่วมกันโดยใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารนั้นเป็นวิธีเรียนรู้ภาษาที่วิธีหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ควรเน้นรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน มีการมอบหมายงานหรือกิจกรรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม วัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา รวมทั้งมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมความตระหนักในสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านการเขียนบันทึกการเรียนรู้ มีสื่อที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาสื่อขึ้นเอง โดยผู้สอนมีบทบาทในฐานะผู้ร่วมจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นแหล่งข้อมูลและเป็นผู้ให้คำแนะนำ

จากความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเรียนรู้และควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตน การเสริมสร้างความสามารถนี้จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ด้านกลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนั้นกลวิธีการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงกลวิธีการเรียนรู้ (Learning strategies) ไว้ และในจำนวนนี้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นนักการศึกษาด้านการสอนภาษาเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนั้นกลวิธีการเรียนรู้ในที่นี้จึงเป็นการนำเสนอในบริบทของ กลวิธีการเรียนรู้ภาษา (Language learning strategies)

2.1 ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

มีผู้ให้ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาไว้หลายทัศนะ ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านความรู้ความเข้าใจ ดังเช่น

Wenden (1991: 18) อธิบายว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นขั้นตอนทางความคิดหรือวิธีการต่างๆที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ใหม่ และช่วยควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานตามวิธีการต่างๆเหล่านั้นบรรลุผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ O'Malley&Chamot (1990: 1) ที่เห็นว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้ในการเรียนรู้ภาษา เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ และสามารถเก็บรักษาข้อมูลความรู้ใหม่ที่ได้ไว้ในความจำ

ขณะที่ Oxford (1990: 8) ให้ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ที่ครอบคลุมด้านอารมณ์และสังคมไว้ว่า กลวิธีการเรียนรู้เป็นการกระทำหรือการดำเนินการที่ผู้เรียนกำหนดไว้เฉพาะ ที่ช่วยให้

ผู้เรียนเรียนรู้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น เกิดความเพลิดเพลิน อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสามารถถ่ายโอนความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ Oxford (1990: 8-14) ได้สรุปลักษณะสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาไว้ 12 ประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายหลัก คือความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารนั้นผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ที่แท้จริงในการใช้ภาษาในบริบทหนึ่งๆอย่างมีความหมาย กลวิธีการเรียนรู้ภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอย่างกระตือรือร้น และก่อให้เกิดทั้งแนวทางทั่วไปและแนวทางเฉพาะในการส่งเสริมการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร

2. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการนำตนเองนี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้เรียนภาษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถมีครูคอยชี้แนะการใช้ภาษาตลอดเวลาออกชั้นเรียน นอกจากนี้การนำตนเองยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาความสามารถในภาษาใหม่ที่เรียนด้วย

3. ช่วยขยายบทบาทของผู้สอน นอกเหนือจากภาระหน้าที่ใหม่ในฐานะผู้อำนวยความสะดวก ผู้ช่วยเหลือ ผู้แนะแนวทาง ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ให้ความร่วมมือ ผู้ให้ความคิด ผู้วินิจฉัย และผู้ร่วมการสื่อสาร ผู้สอนต้องรู้กลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ฝึกกลวิธีการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีอิสระมากขึ้น

4. เน้นวิธีการแก้ปัญหา กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหา ช่วยให้งานสำเร็จและบรรลุผลตามเป้าหมาย เช่น ผู้เรียนใช้กลวิธีการใช้เหตุผล หรือกลวิธีการเดา เพื่อให้เข้าใจบทอ่านภาษาต่างประเทศได้ดีขึ้น กลวิธีการจำช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำในสิ่งที่ต้องการจำ กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึกช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย หรือมีความมั่นใจมากขึ้น ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

5. เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่กำหนดชัดเจนที่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของตน เช่น การจดบันทึก การวางแผนการเรียนรู้ การประเมินตนเอง

6. เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในหลายด้าน นอกจากด้านความรู้ความเข้าใจ ยังรวมถึงด้านที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและตรวจสอบการเรียนรู้ ด้านอารมณ์ สังคม และด้านอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการระหว่างบุคคลทั้งด้านอารมณ์ สังคม เท่าๆกับด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านการควบคุม ตรวจสอบการเรียนรู้

7. สนับสนุนการเรียนรู้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น ในการเรียนรู้ภาษาใหม่ต้องใช้ทั้งวิธี

การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะทำให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ กลวิธีดังกล่าวคือกลวิธีการเรียนรู้โดยตรง ส่วนกลวิธีเมตาคognition กลวิธีด้านอารมณ์ และกลวิธีด้านสังคมเป็นกลวิธีโดยอ้อม ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกันกับเนื้อหาโดยตรง แต่มีผลต่อการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามทั้งกลวิธีการเรียนรู้โดยตรงและกลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อมต่างมีความสำคัญและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

8. ไม่สามารถสังเกตได้ แม้ว่าในบางครั้งการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสิ่งที่สังเกตได้ แต่กลวิธีการสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด หรือกลวิธีการจำไม่สามารถสังเกตเห็นได้ รวมทั้งกลวิธีที่ผู้เรียนใช้นอกห้องเรียน จึงเป็นการยากสำหรับผู้สอนที่จะรู้เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

9. เป็นการปฏิบัติที่รู้ตัวเป็นส่วนใหญ่ การใช้กลวิธีการเรียนรู้หลายๆครั้ง สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของผู้เรียนในการควบคุมการเรียนรู้ของตน นักวิจัยบางท่านเห็นว่า กลวิธีการเรียนรู้เป็นการปฏิบัติที่รู้ตัวเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามหลังจากได้ปฏิบัติหรือใช้กลวิธีการเรียนรู้ไประยะหนึ่ง จะสามารถทำได้โดยอัตโนมัติ

10. เป็นสิ่งที่สามารถสอนได้ ด้วยการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ (Strategy training) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา การฝึกกลวิธีการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถนำไปปรับใช้กับงานได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

11. มีความยืดหยุ่น ไม่มีลำดับหรือรูปแบบที่แน่นอน ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ ผสมผสาน และจัดลำดับตามความเหมาะสม

12. ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ ระดับของความตระหนักรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ สิ่งที่เป็นต่องานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ความคาดหวังของผู้สอน อายุ เพศ สัญชาติ แบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพ ระดับแรงจูงใจและจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษา

สำหรับ Bimmel&Rampillon (2000: 44-45, 53) มีความเห็นว่า ทักษะต่างๆที่ผู้เรียนใช้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนนั้นคือ เทคนิคการเรียนรู้ (Lerntechnik) เช่น การหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม สำหรับกลวิธีการเรียนรู้ (Lernstrategie) นั้น หมายถึงแผนการของผู้เรียนที่คิดหาวิธีทำให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เช่น การคิดตรรกะตรงว่าจะค้นหาความหมายของคำศัพท์ได้อย่างไร กล่าวคือ ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และวางแผนว่าจะไปถึงเป้าหมายนั้นได้อย่างไร ทั้งนี้ผู้เรียนต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและรู้จักเทคนิคที่จำเป็นสำหรับกลวิธีนั้นเป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง ขั้นตอนทางความคิดหรือวิธีการต่างๆที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ภาษา ทั้งในการทำความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ จดจำข้อมูลความรู้ใหม่และพัฒนา

ความสามารถในการสื่อสาร ตลอดจนวิธีการต่างๆที่ใช้ในการกำกับตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ และอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆที่ต้องใช้ภาษา

เมื่อพิจารณาความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาตามนัยดังกล่าว จะเห็นว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่มีความหมายกว้างขวาง ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทุกด้าน ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เน้นการกระทำที่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 ความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

จากความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและมีพัฒนาการทางภาษา ดังคำกล่าวของ Oxford (1990: 1,8-11) ที่ว่า กลวิธีการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการเรียนภาษา ทั้งนี้เนื่องจากกลวิธีการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสร้างความกระตือรือร้น และความมีส่วนร่วมในการนำตนเองของผู้เรียน กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพและความเชื่อมั่นของผู้เรียน ดังเช่นกลวิธีเมตาคอกนิทีฟ เป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมดูแลความรู้ความเข้าใจของตน ส่งเสริมความสามารถในการวางแผน และการประเมินความก้าวหน้าของตนเองในการสื่อสาร นอกจากนี้กลวิธีด้านอารมณ์ยังช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความมั่นใจในตนเอง มีความพยายามและความกระตือรือร้นในการเรียนภาษา และกลวิธีด้านสังคมยังช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เข้าใจความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ส่วนกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจนั้นเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ จัดจำข้อมูลความรู้ใหม่ และสามารถนำข้อมูลความรู้ใหม่นั้นมาใช้ นอกจากนี้กลวิธีการเรียนรู้ภาษายังเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา ช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุผล

MiBler (1999: 133) ให้ความเห็นเสริมว่า ผู้เรียนควรมีความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเป็นอย่างดี กลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อมสามารถใช้กับสถานการณ์ทางภาษาทุกสถานการณ์ และทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ และการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อใช้ร่วมกับกลวิธีการเรียนรู้โดยตรง

นอกจากนี้ Bimmel&Rampillon (2000: 58,184) มีความเห็นว่า เป้าหมายสำคัญของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงให้ผู้เรียนมีความรู้ในภาษาต่างประเทศเท่านั้นผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการเรียนและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลวิธีการเรียนรู้ภาษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และสามารถกำกับควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และรู้วิธีการที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น นอกจากการใช้กลวิธีการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแล้ว ยังส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน และเกิดความมั่นใจในการทำกิจกรรมทางภาษา รวมทั้งสามารถควบคุมกระบวนการการเรียนรู้ของตนเอง พึ่งพาผู้สอนน้อยลง สามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองต่อไปเมื่อสำเร็จการศึกษา และสามารถนำกลวิธีต่างๆที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆ

จากความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้สอนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในกลวิธีต่างๆที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของตน และสามารถนำกลวิธีเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพการณ์ต่างๆ

2.3 ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

มีผู้จำแนกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาออกเป็นหมวดหมู่ ซึ่งส่วนใหญ่จำแนกในลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้

O'Mally&Chamot (1990: 119-120) จัดประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. กลวิธีด้านเมตาคอกนิทีฟ (Metacognitive Strategies) ประกอบด้วย

1.1 การวางแผน (Planning) แบ่งเป็นกลวิธีย่อย ดังนี้

1.1.1 การจัดเตรียมมโนทัศน์กว้างไว้ล่วงหน้า (Advance organizers) เป็นการเตรียมความคิดหลักและมโนทัศน์ของสิ่งที่จะเรียนรู้ ด้วยการสำรวจข้อความเพื่อให้ได้ใจความสำคัญ

1.1.2 การมุ่งความสนใจ (Directed attention) เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าที่จะมุ่งความสนใจที่ประเด็นทั่วไป และไม่สนใจสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง

1.1.3 การวางแผนการนำไปใช้ (Functional planning) เป็นการวางแผนและทบทวนองค์ประกอบทางภาษาที่จำเป็น ที่ช่วยให้การทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย

1.1.4 การเลือกใส่ใจ (Selective attention) เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าที่จะมุ่งความสนใจที่ประเด็นเฉพาะ ด้วยการเลือกสนใจเฉพาะคำสำคัญ ความคิดรวบยอด และ/หรือเครื่องชี้แนะทางภาษา

1.1.5 การจัดการการเรียนรู้ของตน (Self-management) หมายถึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมนั้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้

1.2 การควบคุมการเรียนรู้ (Monitoring) ประกอบด้วย การควบคุมหรือกำกับดูแลตนเอง (Self-monitoring) ด้วยการตรวจสอบความเข้าใจในขณะที่ฟังหรืออ่าน หรือตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของสิ่งที่พูดหรือเขียนในขณะที่พูดหรือเขียน

1.3 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินตนเอง (Self-evaluation) โดยตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนกับเกณฑ์มาตรฐาน

2. กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies) ประกอบด้วย

2.1 การใช้แหล่งข้อมูล (Resourcing) หมายถึงการใช้เอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาที่เรียน เช่น พจนานุกรม สารานุกรมหรือตำรา

2.2 การทำซ้ำๆ (Repetition) ด้วยการเลียนแบบภาษาที่ใช้เป็นแม่แบบ รวมทั้งการฝึกปฏิบัติและการซ้ำทวนในใจ

2.3 การจัดกลุ่ม (Grouping) หมายถึงการจัดกลุ่มคำ คำศัพท์เฉพาะ หรือมนต์สั่นตามคุณลักษณะหรือความหมาย

2.4 การนิรนัย (Deduction) หมายถึงการนำกฎเกณฑ์ต่างๆมาประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจหรือแสดงออกทางภาษา หรือการค้นหากฎเกณฑ์ด้วยการวิเคราะห์ภาษา

2.5 การจินตนาการ (Imagery) หมายถึงการใช้ภาพที่เกิดจากจินตนาการช่วยในการทำความเข้าใจหรือจดจำข้อมูลใหม่

2.6 การจำลองลักษณะของเสียง (Auditory representation) ด้วยการทบทวนฝึกออกเสียงเป็นคำ วลี หรือข้อความยาวๆ

2.7 การใช้คำสำคัญ (Keyword method) เป็นการจำคำใหม่ในภาษาที่สอง โดย 1) หาคำที่คุ้นเคยในภาษาที่หนึ่งที่มีเสียงเหมือนหรือคล้ายกับคำใหม่ในภาษาที่สอง และ 2) สร้างจินตภาพที่ระลึกได้ง่าย ซึ่งเป็นภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำในภาษาที่หนึ่งที่เป็นคำพ้องรูปหรือพ้องเสียงกับคำใหม่ในภาษาที่สอง

2.8 การขยายความ (Elaboration) เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิมเข้าด้วยกัน หรือเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม

2.9 การถ่ายโอน (Transfer) หมายถึงการใช้ความรู้ด้านเนื้อหาภาษา หรือทักษะทางภาษาที่มีอยู่ช่วยในการทำความเข้าใจหรือแสดงออกทางภาษา

2.10 การอนุมาน (Inferencing) หมายถึงการใช้ข้อมูลความรู้ที่มีอยู่คาดเดาความหมายสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ หรือทำนายผลที่ตามมา หรือเติมเต็มข้อมูลในส่วนที่ขาดหายไป

2.11 การจดบันทึก (Note taking) เป็นการจดบันทึกคำสำคัญ หรือความคิดรวบยอดเป็นคำสั้นๆ แผนภาพ หรือตัวเลข ขณะฟังหรืออ่าน

2.12 การสรุปความ (Summarizing) หมายถึงการสรุปข้อมูลใหม่ที่ได้จากการฟังหรืออ่านเป็นความคิด ถ้อยคำ หรือข้อเขียน

2.13 การรวบรวมขึ้นใหม่ (Recombination) หมายถึงการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาสร้างเป็นประโยคหรือข้อความที่มีความหมาย

2.14 การแปล (Translation) เป็นลักษณะของการใช้ภาษาที่หนึ่งเป็นฐานในการทำความเข้าใจ และ/หรือสื่อความหมายเป็นภาษาที่สอง

3. กลวิธีด้านสังคม (Social mediation) ประกอบด้วย

3.1 การถามเพื่อความกระจ่าง (Question for clarification) เป็นการถามครูหรือเจ้าของภาษา เพื่อขอให้อธิบาย พูดซ้ำ ยกตัวอย่างหรือตรวจสอบความถูกต้อง

3.2 การร่วมมือ (Cooperation) หมายถึงการทำงานร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มในการแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูลความรู้ ตรวจสอบชิ้นงานที่ได้จากการเรียนรู้ จัดกิจกรรมทางภาษาที่เป็นสถานการณ์จำลอง หรือให้ข้อมูลป้อนกลับในการพูดหรือเขียน

Oxford (1990) จัดประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง (Direct strategies) และกลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม (Indirect strategies) ซึ่งในแต่ละกลวิธีประกอบด้วยกลวิธีย่อยต่างๆ ดังนี้

1. กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง(Direct strategies) เป็นกลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาษาที่เรียน ซึ่งต้องใช้กระบวนการทางสมองด้านภาษา ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีกระบวนการและจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติแตกต่างกัน ดังนี้

1.1 กลวิธีการจำ (Memory strategies) เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ใหม่ไว้ในสมอง และสามารถนำข้อมูลความรู้นั้นมาใช้เมื่อต้องการ กลวิธีนี้ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 4 กลวิธี คือ

1.1.1 การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด (Creating mental linkages) เป็นกลวิธีเบื้องต้นสำหรับการจำ ซึ่งประกอบด้วย

1) การจัดกลุ่ม (Grouping) เป็นการจัดกลุ่มคำศัพท์เป็นหมวดหมู่ เช่น การจัดกลุ่มตามประเภทของคำ หัวข้อเรื่อง หน้าที่การใช้งาน หน้าที่ทางภาษา กลุ่มคำที่มีความหมายคล้ายกันหรือตรงกันข้าม

2) การเชื่อมโยงหรือขยายความ (Associating/elaborating) เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่ทางภาษากับมโนทัศน์เดิมในความทรงจำ หรือการพยายามหาความสัมพันธ์เพื่อสร้างความเชื่อมโยง ความเชื่อมโยงนี้อาจจะง่ายหรือซับซ้อน แต่มีความหมายกับผู้เรียน อาทิ

ความสัมพันธ์ของของสองสิ่ง หรือการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย โดยสร้างเป็นแผนผังแสดงความหมาย (Semantic map)

3) การสร้างบริบทให้กับคำศัพท์ (Placing new words into a context) เป็นการนำคำศัพท์หรือวลีมาเรียงเรียงเป็นประโยคที่มีความหมาย เป็นบทสนทนาหรือเป็นเรื่องสั้นๆ

1.1.2 การใช้จินตนาการและเสียง (Applying images and sounds) เป็นวิธีการช่วยจำด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ทางภาษากับมโนทัศน์เดิมในความทรงจำ โดยการสร้างจินตนาการหรือใช้ภาพและเสียง ซึ่งประกอบด้วย

1) การใช้จินตนาการ (Using imagery) เป็นการนำคำที่ต้องการจำมาจินตนาการเป็นภาพ วาดเป็นภาพ เขียนเป็นแผนผัง หรือใช้สัญลักษณ์บ่งบอกความหมายของคำเหล่านั้น

2) การใช้แผนผังแสดงความหมาย (Semantic mapping) โดยกำหนดคำหรือความคิดหลักไว้ตรงกลางหรือด้านบน แล้วโยงคำหรือความคิดอื่นๆที่มีความหมายสัมพันธ์กับคำหลักด้วยเส้นหรือลูกศร กลวิธีนี้เป็นการผสมผสานกับกลวิธีการใช้จินตนาการ การจัดกลุ่ม และการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่

3) การใช้คำสำคัญ (Using keywords) เป็นการนำคำใหม่ไปเชื่อมโยงกับเสียงและภาพ โดยในขั้นแรกนำคำใหม่ไปเชื่อมโยงกับคำในภาษาแม่ที่มีเสียงเหมือนหรือคล้ายกัน ต่อจากนั้นจึงจินตนาการเป็นภาพที่สื่อความหมายของคำนั้น

4) การใช้เสียงเพื่อช่วยจำ (Representing sounds in memory) เป็นการเชื่อมโยงคำใหม่ในภาษาเป้าหมายกับคำในภาษาอื่นที่ออกเสียงเหมือนกัน หรือการนำคำที่ต้องการจำมาแต่งเป็นประโยคที่มีทำนองคล้องจองกัน

1.1.3 การทบทวนอย่างมีประสิทธิภาพ (Reviewing well) เป็นการทบทวนสิ่งที่ต้องการจำอย่างเป็นระบบ (Structured Reviewing) กล่าวคือ ทบทวนเป็นระยะๆ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เช่น ระยะแรกๆ ช่วงเวลาของการทบทวนจะถี่ จากนั้นช่วงเวลาของการทบทวนจะห่างออกไปเรื่อยๆ จนสามารถจำเนื้อหาได้อย่างคล่องแคล่ว

1.1.4 การใช้ท่าทาง (Employing action) เป็นกลวิธีเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว หรือการกระทำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและจำได้ง่ายขึ้น ประกอบด้วย

1) การแสดงท่าทางหรือความรู้สึก (Using physical response or sensation) เป็นการแสดงท่าทางประกอบขณะท่องศัพท์ สำนวนใหม่ หรือแสดงความรู้สึกที่สัมพันธ์กับศัพท์ สำนวนใหม่นั้น

2) การใช้เทคนิคเชิงกลไก (Using mechanical techniques) หมายถึงการใช้วิธีการที่

สัมผัสได้ โดยเฉพาะวิธีการเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นรูปธรรม เพื่อช่วยในการจำข้อมูล ความรู้ใหม่ในภาษาที่เรียน เช่น การใช้บัตรคำ โดยเขียนคำศัพท์ใหม่ไว้ในบัตรคำ ซึ่งบัตรคำ เหล่านี้จะถูกเคลื่อนย้ายไปอีกกองหนึ่งเมื่อผู้เรียนสามารถจำความหมายได้แล้ว

1.2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies) เป็นกลวิธีที่ช่วยในการทำ ความเข้าใจภาษา และสร้างภาษาใหม่ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

1.2.1 การฝึกปฏิบัติ (Practicing) แบ่งเป็นกลวิธีย่อย 5 กลวิธี ได้แก่

1) การทำซ้ำๆ (Repeating) เป็นการพูดหรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดซ้ำๆ เช่น ฟังหลายๆ รอบ ฝึกซ้อมบ่อยๆ ออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา

2) การฝึกเสียงและระบบการเขียน (Formally practicing with sound and writing systems) เป็นการฝึกออกเสียงคำ เสียงสูงต่ำในประโยคด้วยวิธีการที่หลากหลาย หรือฝึกระบบ การเขียนของภาษาที่เรียน

3) การจำและใช้สำนวนและรูปแบบภาษา (Recognizing and using formulas and patterns) เป็นการจำและฝึกใช้สำนวนหรือประโยค และรูปแบบภาษาที่มักใช้กันเป็นประจำใน ชีวิตประจำวัน

4) การรวมคำหรือวลีขึ้นใหม่ (Recombining) เป็นการนำศัพท์ สำนวนที่รู้จักมา รวมกันเป็นประโยคหรือข้อความที่มีความหมายในลักษณะต่างๆ

5) การฝึกใช้ภาษาในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ (Practicing naturalistically) หมายถึง การฝึกใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติในสถานการณ์จริง เช่น เข้าร่วมการสนทนา อ่านหนังสือหรือ บทความ ฟังคำบรรยาย หรือเขียนจดหมายโดยใช้ภาษาที่เรียน

1.2.2 การรับและส่งสาร (Receiving and sending messages) ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 2 กลวิธี ได้แก่

1) การจับประเด็นสำคัญอย่างรวดเร็ว (Getting the idea quickly) ด้วยการสำรวจ ข้อความเพื่อจับใจความสำคัญ (Skimming) หรือการสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะที่สนใจ (Scanning) กลวิธีนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ฟังหรืออ่านได้อย่างรวดเร็ว กิจกรรมที่ช่วยในการจับใจความสำคัญ และค้นหาข้อมูลเฉพาะได้สะดวกขึ้น คือการตั้งคำถามล่วงหน้า

2) การใช้แหล่งข้อมูลช่วยในการรับและส่งสาร (Using resources for receiving and sending messages) ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการรับและส่งสาร ได้แก่ แหล่งวิชาการที่เป็น สิ่งพิมพ์ และแหล่งวิชาการที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์

1.2.3 การวิเคราะห์และการใช้เหตุผล (Analyzing and reasoning) เป็นกลวิธีที่ช่วยให้

ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผลในการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา หรือสามารถนำทักษะทางภาษาไปประยุกต์ใช้ได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย 5 กลวิธี ได้แก่

1) การใช้เหตุผลเชิงนิรนัย (Reasoning deductively) เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ในภาษาเป้าหมาย

2) การวิเคราะห์ข้อความ (Analyzing expressions) เป็นการนำประโยคหรือข้อความมาแยกย่อย เพื่อพิจารณาความหมายแต่ละส่วน อันจะนำไปสู่ความเข้าใจความหมายโดยรวม

3) การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Analyzing contrastively) เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาษาโดยเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างด้านเสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์กับภาษาแม่

4) การแปล (Translation) เป็นการเปลี่ยนภาษาเป้าหมายเป็นภาษาแม่ หรือในทางกลับกัน ซึ่งเป็นการใช้ความรู้จากภาษาหนึ่งช่วยให้เข้าใจ หรือสามารถใช้อีกภาษาหนึ่งได้

5) การถ่ายโอน (Transferring) เป็นการใช้ความรู้เดิมในเรื่องคำศัพท์ มโนทัศน์ หรือโครงสร้างจากภาษาหนึ่งช่วยเสริมการเรียนรู้อีกภาษาหนึ่งที่เรียน เพื่อให้เข้าใจหรือสามารถใช้ภาษาที่กำลังเรียนได้ถูกต้อง

1.2.4 การจัดทำโครงสร้างข้อมูลที่ได้รับและข้อมูลที่ส่งออก (Creating structure for input and output) เป็นกลวิธีที่จำเป็นสำหรับความเข้าใจภาษา และการใช้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย

1) การจดบันทึก (Taking notes) เป็นการบันทึกประเด็นสำคัญหรือประเด็นเฉพาะวิธีบันทึกมีทั้งแบบไม่จัดระบบ (Raw notes) และแบบมีระบบในรูปแบบต่างๆ เช่น การจดบันทึกในรูปแบบรายการซื้อของ (Shopping list) รูปแบบอักษร ที (T-formation) แผนผังแสดงความหมาย (Semantic map) แผนภูมิต้นไม้ (Tree diagram) รูปแบบเค้าโครงมาตรฐาน (Standard outline form)

2) การสรุปความ (Summarizing) เป็นการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาตามความเข้าใจของตนเอง

3) การเน้นส่วนสำคัญ (Highlighting) เป็นการเน้นข้อมูลสำคัญในข้อความให้เห็นเด่นชัด โดยขีดเส้นใต้ ทำเครื่องหมาย หรือใช้สีเน้นข้อความสำคัญ

1.3 กลวิธีการทดแทน (Compensation strategies) เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและแสดงออกทางภาษาได้ ทั้งที่มีข้อจำกัดในภาษาที่เรียน ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 2 กลวิธี คือ

1.3.1 การเดาอย่างมีหลักการ (Guessing intelligently) วิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเดาอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย

1) การเดาโดยใช้เครื่องชี้แนะทางภาษา (Using linguistic clues) เป็นการใช้ความรู้

ในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือองค์ประกอบของภาษาที่เรียนรู้แล้วจากภาษาเป้าหมาย ภาษาแม่ หรือภาษาต่างประเทศอื่นช่วยในการเดาความหมายของสิ่งที่ฟังหรืออ่าน

2) การเดาโดยใช้เครื่องชี้แนะอื่นๆ (Using other clues) หมายถึง การเดาความหมายของข้อความหรือเนื้อเรื่องจากบริบท สถานการณ์ โครงสร้างของเรื่อง ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล หัวเรื่อง หรือการใช้ความรู้เดิมในเรื่องต่างๆ ช่วยในการการคาดเดาเรื่องราวของสิ่งที่ฟังหรืออ่าน

1.3.2 การเอาชนะข้อจำกัดในการพูดและการเขียน (Overcoming limitations in speaking and writing) เป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพูดหรือเขียนโดยใช้ภาษาเป้าหมายได้มากขึ้น ได้แก่

1) การเปลี่ยนไปใช้ภาษาแม่ (Switching to the mother tongue) เป็นการ ใช้ภาษาแม่แทนคำหรือวลีในภาษาเป้าหมายที่ไม่รู้จัก

2) การขอความช่วยเหลือ (Getting help) เป็นการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นให้บอกคำหรือสำนวนที่ตนไม่รู้เป็นภาษาเป้าหมายที่ต้องการ

3) การใช้สีหน้า ท่าทาง (Using mime or gesture) เป็นการ ใช้การเคลื่อนไหวทางร่างกายซึ่งอาจใช้ท่าทางหรือการแสดงความรู้สึกแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย

4) การหลีกเลี่ยงการสื่อสารในบางส่วนหรือทั้งหมด (Avoiding communication partially or totally) เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาในการสื่อสาร กลวิธีนี้หมายถึงรวมถึงการหลีกเลี่ยงการสื่อสารโดยทั่วไป การหลีกเลี่ยงหัวข้อบางหัวข้อ การหลีกเลี่ยงการแสดงความเห็นในหัวข้อเฉพาะ หรือหลีกเลี่ยงที่จะได้ตอบในบางส่วน

5) การเลือกหัวข้อ (Selecting the topic) การเลือกหัวข้อสนทนาที่ตนสนใจและมีความรู้ด้านคำศัพท์และไวยากรณ์อย่างเพียงพอช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) การปรับสารให้ง่ายและกระชับขึ้น (Adjusting or approximating the message) หมายถึงการปรับการสื่อสารข้อมูลให้เหมาะสม โดยการตัดข้อมูลบางส่วน การปรับข้อมูลให้ง่ายขึ้น หรือเฉพาะเจาะจงน้อยลง หรือการเปลี่ยนใช้คำอื่นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

7) การสร้างคำใหม่ (Coining words) หมายถึงการคิดหาคำใหม่ขึ้นใช้แทนสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย

8) การสื่อความหมายด้วยการอธิบายขยายความหรือใช้คำที่มีความหมายเดียวกัน (Using a circumlocution or synonym)

2. กลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม (Indirect strategies) หมายถึงกลวิธีที่สนับสนุนและกำกับดูแลวิธีการเรียนรู้ โดยมีได้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับภาษาที่เรียน กลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อมนี้ใช้ได้มีประสิทธิภาพกับการเรียนรู้ภาษาในทุกสถานการณ์ และสามารถประยุกต์ใช้กับการเรียนทักษะ

ทางภาษาทั้ง 4 คือ ฟัง อ่าน พูดและเขียน กลวิธีนี้ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีกระบวนการและจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติแตกต่างกัน ดังนี้

2.1 กลวิธีเมตาคอกนิตีฟ (Metacognitive strategies) เป็นกลวิธีการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตน ซึ่งประกอบด้วย

2.1.1 การใส่ใจกับการเรียนรู้ (Centering your learning) เป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนมุ่งสนใจในบทเรียนหรือกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

1) การคาดการณ์เกี่ยวกับแนวคิดหรือหลักการของสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ และเชื่อมโยงกับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว (Overviewing and linking with already known material)

2) การมุ่งความสนใจที่ประเด็นทั่วไป และ/หรือประเด็นเฉพาะ (Paying attention)

3) การมุ่งพัฒนาทักษะการฟังก่อนทักษะการพูดและการเขียน (Delaying speech production to focus on listening)

2.1.2 การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้ (Arranging and planning your Learning) เป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดการและวางแผนการเรียนรู้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย

1) การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา (Finding out about language learning) ด้วยการอ่านหนังสือ พูดคุยกับบุคคลอื่น และนำข้อมูลความรู้ที่นำมาพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของตน

2) การจัดการ (Organizing) เช่น การจัดตารางเวลา สภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์ต่างๆที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3) การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเรียน (Setting goals and objectives) ทั้งเป้าหมายระยะยาวและวัตถุประสงค์ระยะสั้น

4) การระบุวัตถุประสงค์ของชิ้นงานด้านภาษาที่ต้องปฏิบัติ (Identifying the purpose of a language task)

5) การวางแผนการทำงาน (Planning for a language task)

6) การแสวงหาโอกาสในการฝึกฝน (Seeking practice opportunities) ที่เป็นการฝึกฝนในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ เช่น ดูภาพยนตร์ เข้าร่วมงานหรือชมรมที่ใช้ภาษาเป้าหมาย

2.1.3 การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation your learning) เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการตรวจสอบความสามารถทางภาษาของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย

1) การกำกับดูแลตนเอง (Self-monitoring) ในการตรวจสอบ ค้นหาข้อผิดพลาดทั้งด้านความเข้าใจและการใช้ภาษา และแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น

2) การประเมินตนเอง (Self-evaluating) เป็นการประเมินความก้าวหน้าในการเรียน

ภาษาด้วยตนเอง

2.2 กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective strategies) เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อควบคุมอารมณ์ แรงจูงใจและทัศนคติในการเรียนภาษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนภาษาของผู้เรียน ประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

2.2.1 การลดความกังวล (Lowering your anxiety) เป็นการลดความเครียด ความกังวลในการเรียน ซึ่งเป็นวิธีการทางด้านร่างกายและจิตใจ ได้แก่

- 1) การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ การหายใจลึกๆ หรือทำสมาธิ (Using progressive relaxation, deep breathing, or meditation)
- 2) การใช้ดนตรี (Using music) เช่น ฟังเพลงคลาสสิก
- 3) การหัวเราะ(Using laughter) เช่น ดูภาพยนตร์ตลก อ่านหนังสือบันเทิง หรือฟังเรื่องขำขัน

2.2.2 การให้กำลังใจตนเอง (Encouraging yourself) เป็นวิธีการที่ผู้เรียนใช้เมื่อรู้สึกท้อถอยในการเรียน ได้แก่

- 1) การพูดหรือเขียนชมเชยตนเอง (Making positive statement)
- 2) การกล้าเผชิญกับข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้ภาษา (Taking risks wisely)
- 3) การให้รางวัลตนเอง (Rewarding yourself) เมื่อสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม

2.2.3 การดูแลอารมณ์ตนเอง (Taking your emotional temperature) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมความรู้สึกของผู้เรียน ไม่ให้เกิดทัศนคติและความรู้สึกที่ส่งผลทางลบต่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้ภาษา ได้แก่

- 1) การเอาใจใส่สัญญาณจากร่างกายตนเอง (Listening to your body) ซึ่งอาจเป็นสัญญาณบอกความรู้สึกเครียด กังวล ก้าว หรือสัญญาณบอกความรู้สึกสนใจ ดีใจ มีความสุข
- 2) การใช้แบบสำรวจ (Using a checklist) เพื่อตรวจสอบความรู้สึก ทัศนคติและแรงจูงใจของตนเองต่อการเรียนภาษาหรืองานที่ต้องปฏิบัติ
- 3) การเขียนบันทึกประจำวันเกี่ยวกับการเรียนภาษา (Writing a language learning diary) เป็นการบันทึกความรู้สึก อารมณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนภาษาของตนเองรวมทั้งการใช้กลวิธีต่างๆในการเรียนรู้
- 4) การพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของตนกับบุคคลอื่น (Discussing your feelings with someone else) เช่น ครู เพื่อน และญาติ เพื่อค้นหาและระบายความรู้สึกของตนในการเรียนภาษา

2.3 กลวิธีด้านสังคม (Social strategies) เป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม เข้าใจความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น กลวิธีนี้ประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

2.3.1 การถามคำถาม (Asking questions) หมายถึงการถามครูเจ้าของภาษาหรือเพื่อนร่วมชั้นที่มีความสามารถมากกว่า เพื่อขอความกระจ่าง ตรวจสอบความถูกต้องหรือแก้ไขให้ถูกต้อง ดังนี้

1) การถามเพื่อความกระจ่างหรือเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Asking for clarification or verification) เช่น การขอให้พูดซ้ำ อธิบาย พูดซ้ำๆ หรือยกตัวอย่าง รวมทั้งการถามเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและขอข้อมูลป้อนกลับ

2) การถามเพื่อการแก้ไขให้ถูกต้อง (Asking for correction) เป็นการถามหรือขอร้องให้ผู้อื่นช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดในการสนทนาหรือในงานที่เขียน

2.3.2 การร่วมมือกับผู้อื่น (Cooperating with others) หมายถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา กลวิธีนี้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพในการเรียนภาษาแก่ผู้เรียน อีกทั้งช่วยส่งเสริมการรู้คุณค่าแห่งตนและการยอมรับจากสังคม กลวิธีนี้แบ่งเป็น 2 กลวิธีย่อย ได้แก่

1) การร่วมมือกับเพื่อน (Cooperating with peers) เป็นการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งสามารถเรียนรู้ร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ

2) การร่วมมือกับผู้ชำนาญทางภาษาที่เรียน (Cooperating with proficient users of the new language) เป็นการทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกับเจ้าของภาษาหรือผู้ชำนาญการ ซึ่งมักเป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียน

2.3.3 การเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น (Empathizing with others) เป็นกลวิธีที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถใช้ภาษาที่เรียนได้ดี กลวิธีนี้ประกอบด้วย กลวิธีย่อย 2 กลวิธี ได้แก่

1) การพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรม (Developing cultural understanding) ด้วยการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษาที่เรียน และพยายามเข้าใจสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้คนในวัฒนธรรมนั้น

2) การตระหนักในความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น (Becoming aware of others' thoughts and feelings) ด้วยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น และถามถึงความคิดและความรู้สึกของผู้อื่นเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม

Bimmel&Rampillon (2000: 64-76) จัดประเภทกลวิธีการเรียนรู้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือกลวิธีด้านการเรียนรู้ภาษา (Sprachlernstrategien) และกลวิธีด้านการใช้ภาษา (Sprachgebrauchsstrategien) โดยจำแนกลักษณะย่อยของแต่ละกลวิธีคล้ายคลึงกับของ Oxford (1990) ดังนี้

1. กลวิธีด้านการเรียนรู้ภาษา (Sprachlernstrategien) หมายถึงกลวิธีที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนภาษาเยอรมันในด้านการจัดโครงสร้างสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ การทำความเข้าใจกับข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลไว้ในความทรงจำ เพื่อให้จดจำได้และสามารถเรียกมาใช้เมื่อต้องการ และกลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม ซึ่งเป็นกลวิธีเกี่ยวกับวิธีการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ของตน การควบคุมอารมณ์ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งในแต่ละกลวิธีประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1.1 กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง (Direkte Strategien)

1.1.1 กลวิธีการจำ (Gedächtnisstrategien) เป็นกลวิธีที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ใหม่ไว้ในความทรงจำ ให้จดจำได้นานและสามารถนำข้อมูลความรู้นั้นมาใช้ได้ง่าย กลวิธีการจำนี้ประกอบด้วย

1) การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด (Mentale Bezüge herstellen) เป็นการนำข้อมูลความรู้ใหม่มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิม เช่น การจัดกลุ่มคำศัพท์ (Wortgruppen bilden) การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม (Assoziationen mit dem Vorwissen verknüpfen) การสร้างบริบทให้กับคำศัพท์ (Kontext erfinden) การนำคำศัพท์ใหม่มาแต่งเป็นเรื่องราวสั้นๆ (Kombinieren)

2) การใช้ภาพและเสียง (Bilder und Laute verwenden) เช่น การเชื่อมโยงคำศัพท์กับภาพที่คิดขึ้นเอง (Bilder verwenden) การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของคำต่างๆ (Wortigel herstellen) การเชื่อมโยงเสียงของคำศัพท์ใหม่กับคำที่มีเสียงคล้ายกันกับคำในภาษาอื่นที่รู้จัก (Lautverwandtschaften nutzen)

3) การทบทวนอย่างสม่ำเสมอ (Regelmäßig und geplant wiederholen) เช่น การใช้บัตรคำในการทบทวนคำศัพท์/สำนวน (Vokabelkartei verwenden)

4) การใช้ท่าทาง (Handeln) เช่น การแสดงท่าทางในขณะที่อ่านคำศัพท์และสำนวนที่ต้องการจำ (Wörter und Ausdrücke schauspielerisch darstellen)

1.1.2 กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา (Sprachverarbeitungsstrategien) เป็นกลวิธีที่ช่วยให้เข้าใจภาษาต่างประเทศด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

1) การจัดโครงสร้างข้อมูลทางภาษา (Strukturieren) เพื่อช่วยในการจับใจความ-

สำคัญ เช่น การขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์คำหรือวลีสำคัญในบทอ่าน (Markieren) การจดคำหรือสาระสำคัญของอ่าน/ฟัง (Sich Notizen machen) การเขียนโครงร่าง (Gliederungen machen) การสรุปความ (Zusammenfassen)

2) การวิเคราะห์และการใช้กฎเกณฑ์ (Analysieren und Regel anwenden) เป็นการวิเคราะห์ภาษาต่างประเทศ และนำกฎเกณฑ์ทางภาษานั้นไปใช้ เช่น การวิเคราะห์คำศัพท์และสำนวน (Wörter und Ausdrücke analysieren) โดยเฉพาะคำศัพท์ที่เป็นคำประสม ด้วยการแยกย่อย เพื่อพิจารณาความหมายแต่ละส่วน การเปรียบเทียบกับภาษาอื่น (Sprachen miteinander vergleichen) โดยเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างด้านเสียง คำ และประโยคกับภาษาแม่ การใช้ความรู้จากภาษาแม่ (Kenntnisse der Muttersprache nutzen) ในกรณีที่ต้องประกอบของภาษา และมโนทัศน์ของคำศัพท์นั้นเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน การค้นหากฎเกณฑ์ทางภาษา (Regelmäßigkeiten entdecken) โดยรวบรวมตัวอย่าง วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และพิจารณาองค์ประกอบที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน แล้วนำข้อมูลความรู้ที่ค้นพบสรุปเป็นกฎ การนำกฎเกณฑ์ไปใช้ (Regel anwenden) เพื่อให้เข้าใจหรือสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้ถูกต้อง

3) การฝึกฝน (Üben) เช่น การจำและฝึกใช้สำนวน (Formelhafte Wendungen erkennen und verwenden) โดยจำสำนวนต่างๆ ที่มักใช้ในชีวิตประจำวันจากบทสนทนาหรือข้อความ และนำสำนวนเหล่านั้นไปใช้ในการพูดหรือเขียน การจำและฝึกใช้รูปแบบประโยค (Satzmuster erkennen und verwenden) โดยจำรูปแบบประโยคต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันจากบทสนทนาหรือข้อความ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร (Die Fremdsprache kommunikativ gebrauchen) ด้วยการหาโอกาสใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์จริง การใช้สื่อช่วยการเรียนรู้ (Hilfsmittel anwenden) เช่น การใช้พจนานุกรม รายการคำศัพท์ ตำราไวยากรณ์ ตัวอย่างจดหมาย รวมทั้งบทอ่าน หรือวีดิทัศน์เป็นแหล่งฝึกฝนการใช้ภาษาของตนเอง

1.2 กลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม (Indirekte Strategien) เป็นกลวิธีเกี่ยวกับวิธีการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ การควบคุมอารมณ์ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเป็นกลวิธีที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้สัมฤทธิ์ผล กลวิธีดังกล่าวประกอบด้วย

1.2.1 กลวิธีกำกับการเรียนรู้ของตนเอง (Strategien zur Regulierung des eigenen Lernens) ประกอบด้วย

1) การมุ่งความสนใจกับการเรียนรู้ของตนเอง (Sich auf das eigene Lernen

konzentrieren) ได้แก่ การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน (Sich orientieren) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการเรียนรู้ด้วยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม และจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็น การขจัดสิ่งรบกวนต่อการเรียนรู้ (Störfaktoren ausschalten) เช่น ปิดโทรทัศน์ วิทยุ

2) การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้ (Das eigene Lernen einrichten und planen) เช่น กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Eigene Lernziele bestimmen) ทั้งระยะยาว ระยะกลาง และระยะสั้น ระบุสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Eigene Intentionen klären) หาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตน (Ermitteln, wie gelernt werden kann) บริหารจัดการ (Organisieren) ในเรื่องเวลา สถานที่ สื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็น

3) การตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ (Das eigene Lernen überwachen und auswerten) ได้แก่ การตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ (Den Lernprozess überwachen) โดยตรวจสอบความเหมาะสมของกลวิธีที่นำมาใช้ในการเรียนรู้ ค้นหาข้อผิดพลาด และแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น การตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของวัตถุประสงค์ (Das Erreichen der Lernziele kontrollieren) โดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์และเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การสรุปผลการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ครั้งต่อไป (Schlüsse für zukünftiges Lernen ziehen) โดยพิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการกำหนดแนวทางการเรียนรู้ การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกและใช้กลวิธีการเรียนรู้

1.2.2 กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affektive Lernstrategien) หมายถึง วิธีการที่ให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองขณะเรียนหรือใช้ภาษาต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านอารมณ์ กลวิธีนี้ประกอบด้วย

1) การบันทึกและแสดงออกถึงความรู้สึก (Gefühle registrieren und äußern) ได้แก่ การเอาใจใส่สัญญาณจากร่างกาย (Körperliche Signale registrieren) ซึ่งอาจเป็นสัญญาณที่แสดงความรู้สึกดีใจ มีความสุข หรือความรู้สึกตื่นเต้น กลัว เครียด การใช้แบบสำรวจ (Eine Checkliste benutzen) เพื่อตรวจสอบความรู้สึก แรงจูงใจต่อการเรียนภาษาหรืองานที่ปฏิบัติ การเขียนบันทึกประจำวัน (Ein Lerntagebuch führen) บันทึกเหตุการณ์และความรู้สึกต่อการเรียนและการแสดงออกทางภาษา การพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของตน (Gefühle besprechen) ต่อการเรียนหรือการใช้ภาษากับครู เพื่อน หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน

2) การลดความกังวล (Stress reduzieren) ได้แก่ การผ่อนคลายความกังวล (Sich entspannen) ด้วยการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ หายใจลึกๆ ทำโยคะ การฟังดนตรี (Musik hören) การหัวเราะ (Lachen) เช่น ดูภาพยนตร์ตลก อ่านหนังสือขำขัน เล่าเรื่องขบขัน

3) การให้กำลังใจตนเอง (Sich Mut machen) ได้แก่ การพูดให้กำลังใจตนเอง

(Sich Mut einreden) การกล้าเผชิญกับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษา (Vertretbare Risiken eingehen) การให้รางวัลตนเอง (Sich belohnen) เมื่อประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา

1.2.3 กลวิธีด้านสังคม (Soziale Lernstrategien) การเรียนภาษาต่างประเทศมักมีกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นกลวิธีนี้จึงเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น หรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น กลวิธีนี้ประกอบด้วย

1) การถาม (Fragen stellen) ได้แก่ การขอคำอธิบาย (Um Erklärungen bitten) เป็นการขอให้ครูหรือเจ้าของภาษาอธิบายสิ่งที่ตนไม่เข้าใจ การถามเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Fragen, ob Sprachäußerungen korrekt) เป็นการถามครู เพื่อนร่วมชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบว่าภาษาที่ใช้นั้นถูกต้องหรือไม่ การขอให้แก้ไขให้ถูกต้อง (Um Korrektur bitten) เป็นการขอให้ครู เพื่อนร่วมชั้นเรียนแก้ไขข้อผิดพลาดของตน

2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Zusammenarbeiten) ได้แก่ การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน (Mit Mitschülerinnen und Schüler zusammen lernen) อาทิ ทำการบ้านร่วมกัน เปรียบเทียบงานเขียนของแต่ละคนและร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ หรือทำโครงการร่วมกัน การขอความช่วยเหลือจากเจ้าของภาษาที่มีความรู้ความชำนาญ (Bei kompetenten Muttersprachlern Hilfe suchen)

3) การเข้าใจผู้อื่น (Sich in andere hineinversetzen) ได้แก่ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษา (Verständnis für die fremde Kultur entwickeln) ความเข้าใจนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบุคคลอื่น สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง และสามารถแก้ไขความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นได้ การตระหนักรู้ในความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น (Sich Gefühle und Gedanken anderer bewusst machen) ด้วยการสังเกตการวางตัวหรือการปฏิบัติตัวของบุคคลอื่น ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่แสดงออกกับความรูสึกนึกคิดของบุคคลนั้น การตระหนักรู้ดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ขจัดความเข้าใจผิดและความขัดแย้งต่างๆ

2. กลวิธีด้านการใช้ภาษา (Sprachgebrauchsstrategien) หมายถึงกลวิธีที่ใช้ในการสื่อสารและทำความเข้าใจภาษาทั้งที่มีข้อจำกัดในภาษาที่เรียน เช่นการใช้สีหน้าท่าทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย หรือสื่อความหมายด้วยการอธิบายขยายความ กลวิธีด้านนี้ประกอบด้วย

2.1 การใช้ความรู้เดิม (Vorwissen nutzen) ได้แก่

2.1.1 การตั้งและตรวจสอบสมมติฐาน (Hypothesen bilden und überprüfen) เป็นการนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาตั้งสมมติฐานว่าเรื่องที่จะอ่านหรือฟังเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร โดยอาศัยบริบท หัวเรื่อง รูปภาพ หรือโครงร่างของเรื่อง และตรวจสอบความถูกต้องของสมมติฐานนั้นจากข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่านหรือฟัง

2.1.2 การคาดเดาความหมายจากสิ่งชี้แนะทางภาษา (Bedeutungen aufgrund sprachlicher Hinweise erraten) เช่น คำศัพท์ที่มีรากศัพท์เดียวกัน คำศัพท์ที่เป็นสากล

2.1.3 การคาดเดาความหมายจากบริบท (Bedeutungen aus den Kontext ableiten)

2.2 การใช้วิธีการต่างๆ (Mit allen Mitteln wuchern) ช่วยในการสื่อสาร โดยเฉพาะการพูด เช่น

2.2.1 การเปลี่ยนไปใช้ภาษาแม่ (Zur Muttersprache wechseln)

2.2.2 การขอความช่วยเหลือ (Um Hilfe bitten) ด้วยการถามหรือแสดงอาการลังเล เพื่อให้ผู้อื่นบอกคำที่ต้องการสื่อความหมาย

2.2.3 การใช้สีหน้าท่าทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย (Mimik und Gestik einsetzen)

2.2.4 การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Gesprächsthemen vermeiden) ที่คิดว่าอาจเกิดปัญหาในการสื่อสาร

2.2.5 การเปลี่ยนหัวข้อ (Das Thema wechseln) เป็นหัวข้อที่ตรงกับความสนใจและทักษะทางภาษาของตน เมื่อพบปัญหาในการสื่อสาร

2.2.6 การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (Annähernd sagen, was man meint)

2.2.7 การสร้างคำใหม่ขึ้นใช้แทนคำที่ต้องการสื่อความหมาย (Wörter erfinden)

2.2.8 การอธิบายขยายความและการใช้คำที่มีความหมายเดียวกัน (Umschreibung und Synonyme)

เมื่อเปรียบเทียบการจัดประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักการศึกษาทั้ง 3 ท่าน จะเห็นได้ว่า O'Mally&Chamot จัดประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็น 3 ประเภท คือ กลวิธีด้านเมตาคอกนิทีฟ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ และกลวิธีด้านสังคม ขณะที่ Oxford จัดกลุ่มกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง ซึ่งเป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาษาที่เรียน ประกอบด้วย กลวิธีการจำ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจและกลวิธีการทดแทน และกลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม ซึ่งเป็นกลวิธีที่สนับสนุนและกำกับดูแลวิธีการเรียนรู้ อันประกอบด้วย กลวิธีเมตาคอกนิทีฟ กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึกและกลวิธีด้านสังคม เช่นเดียวกับ Bimmel&Rampillon จัดประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ กลวิธีด้านการเรียนรู้ภาษาและกลวิธีด้านการใช้ภาษา และแบ่งกลวิธีด้านการเรียนรู้ภาษาเป็นกลวิธีเรียนรู้โดยตรงและกลวิธีเรียนรู้โดยอ้อม โดยจำแนกลักษณะย่อยของแต่ละกลวิธีคล้ายคลึงกับ Oxford

ผลการเปรียบเทียบการจัดประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการจัดประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

O'Mally&Chamot, 1990	Oxford, 1990	Bimmel&Rampillon, 2000
<p>1 กลวิธีด้านเมตาคอกนิทีฟ</p> <p>1.1 การวางแผน</p> <p>1.2 การควบคุมการเรียนรู้</p> <p>1.3 การประเมินผล</p> <p>2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ</p> <p>2.1 การใช้แหล่งข้อมูล</p> <p>2.2 การทำซ้ำๆ</p> <p>2.3 การจัดกลุ่ม</p> <p>2.4 การนิรนัย</p> <p>2.5 การจินตนาการ</p> <p>2.6 การจำลองลักษณะของเสียง</p> <p>2.7 การใช้คำสำคัญ</p> <p>2.8 การขยายความ</p> <p>2.9 การถ่ายโอน</p> <p>2.10 การอนุมาน</p> <p>2.11 การจดบันทึก</p> <p>2.12 การสรุปความ</p> <p>2.13 การรวบรวมขึ้นใหม่</p> <p>2.14 การแปล</p> <p>3 กลวิธีด้านสังคม</p> <p>3.1 การถามเพื่อความกระจ่าง</p> <p>3.2 การร่วมมือ</p>	<p>1 กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง</p> <p>1.1 กลวิธีการจำ</p> <p>- การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>- การใช้จินตนาการและเสียง</p> <p>- การทบทวนอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>- การใช้ท่าทาง</p> <p>1.2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ</p> <p>- การฝึกปฏิบัติ</p> <p>- การรับและส่งสาร</p> <p>- การวิเคราะห์และการใช้เหตุผล</p> <p>- การจัดทำโครงสร้างข้อมูลที่ได้รับและข้อมูลที่ส่งออก</p> <p>1.3 กลวิธีการทดแทน</p> <p>- การเดาอย่างมีหลักการ</p> <p>- การเอาชนะข้อจำกัดในการพูดและการเขียน</p> <p>2 กลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม</p> <p>2.1 กลวิธีเมตาคอกนิทีฟ</p> <p>- การใส่ใจกับการเรียนรู้</p> <p>- การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้</p> <p>- การประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.2 กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึก</p> <p>- การลดความกังวล</p> <p>- การให้กำลังใจตนเอง</p> <p>- การดูแลอารมณ์ตนเอง</p> <p>2.3 กลวิธีด้านสังคม</p> <p>- การถามคำถาม</p> <p>- การร่วมมือกับผู้อื่น</p> <p>- การเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น</p>	<p>1 กลวิธีด้านการเรียนรู้ภาษา</p> <p>1.1 กลวิธีเรียนรู้โดยตรง</p> <p>1.1.1 กลวิธีการจำ</p> <p>- การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>- การใช้ภาพและเสียง</p> <p>- การทบทวนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>- การใช้ท่าทาง</p> <p>1.1.2 การทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา</p> <p>- การจัดโครงสร้างข้อมูลทางภาษา</p> <p>- การวิเคราะห์และการใช้กฎเกณฑ์</p> <p>- การฝึกฝน</p> <p>1.2 กลวิธีเรียนรู้โดยอ้อม</p> <p>1.2.1 กลวิธีกำกับการเรียนรู้ของตนเอง</p> <p>- การมุ่งความสนใจกับการเรียนรู้ของตนเอง</p> <p>- การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้</p> <p>- การตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1.2.2 กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึก</p> <p>- การบันทึกและแสดงออกถึงความรู้สึก</p> <p>- การลดความกังวล</p> <p>- การให้กำลังใจตนเอง</p> <p>1.2.3 กลวิธีด้านสังคม</p> <p>- การถาม</p> <p>- การทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- การเข้าใจผู้อื่น</p> <p>2 กลวิธีด้านการใช้ภาษา</p> <p>2.1 การใช้ความรู้เดิม</p> <p>2.2 การใช้วิธีการต่างๆช่วยในการสื่อสาร</p>

2.4 การสอนกลวิธีการเรียนรู้ในการเรียนภาษา

การสอนกลวิธีการเรียนรู้เป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจมากในการเรียนการสอน ภาษา โดยมีความคิดพื้นฐานที่ว่ากลวิธีการเรียนรู้ภาษาสามารถสอนได้ ซึ่งอาจทำโดยกำหนดเป็น ส่วนหนึ่งของการสอนภาษา การสอนกลวิธีการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจยิ่งขึ้นในการใช้ กลวิธีการเรียนภาษา และสามารถประยุกต์กลวิธีให้เหมาะสมกับการใช้งาน ทั้งนี้การฝึกกลวิธี การเรียนรู้ภาษาจะสัมฤทธิ์ผลมากที่สุดเมื่อผู้เรียนรู้ว่ากลวิธีใดสำคัญอย่างไร ควรใช้เมื่อใด และใช้ อย่างไร ประการสำคัญคือ ผู้เรียนต้องรู้ว่าสามารถนำกลวิธีเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ ใหม่อะไร (Oxford, 1990: 12)

นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาเรื่องการสอนกลวิธีการเรียนรู้ในการเรียนการสอนภาษา ต่างประเทศ และได้เสนอรูปแบบการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาไว้ ดังนี้

O'Malley & Chamot (1990: 153) เห็นว่าการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาสามารถฝึกได้ 2 ลักษณะคือ

1. การฝึกโดยตรง (Direct training) เป็นการฝึกที่ผู้เรียนได้รับการแจ้งเกี่ยวกับคุณค่าและ จุดมุ่งหมายของการฝึกกลวิธีต่างๆ รวมถึงวิธีการและเวลาที่ใช้กลวิธีเหล่านั้น เพื่อให้ผู้เรียน ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้กลวิธีการเรียนรู้ สามารถนำกลวิธีการเรียนรู้มาใช้ควบคุม กระบวนการเรียนรู้ของตน เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2. การฝึกโดยสอดแทรกในเนื้อหาการสอน (Embedded training) เป็นการฝึกที่ผู้เรียนทำ กิจกรรม และเรียนตามเนื้อหาที่สอดแทรกการใช้กลวิธีเอาไว้แล้ว แต่ผู้เรียนไม่ได้รับการแจ้ง ล่วงหน้าเกี่ยวกับเหตุผลที่ต้องเรียนตามแนวทางดังกล่าว เป็นการฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้และใช้กลวิธี การเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว แต่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเช่นกัน

Wolff (2000: 7-8) มีความเห็นว่า สิ่งสำคัญของการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา คือการ ส่งเสริมการเรียนรู้กลวิธีการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเลือกและใช้กลวิธีได้อย่างเหมาะสม และให้ผู้เรียนสามารถพัฒนากลวิธีของตนเองต่อไป โดยเสนอการสอนกลวิธีการเรียนรู้ไว้ 2 รูปแบบ คือ

1. การสอนกลวิธีการเรียนรู้โดยตรง โดยผู้สอนนำเสนอตัวอย่างการใช้กลวิธีต่างๆในการ ทำความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ให้ผู้เรียนรับรู้ เช่น การทำความเข้าใจกับเรื่องทีอ่านโดยใช้แผนภาพแสดง ลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีที่นำเสนอแนะ โดยมอบหมาย งานให้ทำ

2. การให้ผู้เรียนทดลองใช้กลวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเสนอกลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

หลายที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ เช่น กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ และให้ผู้เรียนเลือกและทดลองใช้กลวิธีที่ตนเห็นว่าเหมาะสม สามารถช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย ประเมินผลกระบวนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่ได้ทดลองจนกลวิธีที่ใช้ในการเรียนรู้นั้น โดยผู้สอนมีบทบาทในการสนับสนุนการอภิปรายในเรื่องภาษาและการเรียนรู้ภาษา กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความหลากหลายของกลวิธีการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนภาษา และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทดลองใช้กลวิธีการเรียนรู้ต่างๆในการเรียนภาษา

สำหรับ Bimmel&Rampillon (2000: 91-94) มีความเห็นว่าการสอนกลวิธีการเรียนรู้ด้วยการอธิบายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สิ่งสำคัญคือต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน โดยสอดแทรกการสอนกลวิธีการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้และสื่อการสอน ทั้งนี้ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการเรียนรู้ในการเรียนภาษา ดังนี้

1. โปรแกรมการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ เป็นวิธีการหนึ่งในการสอนกลวิธีการเรียนรู้ แต่การจัดโปรแกรมฝึกกลวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้กลวิธีการเรียนรู้ในการเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรสอดแทรกในการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ทั้งนี้หากสอนเฉพาะกลวิธีการเรียนรู้อย่างเดียว ผู้เรียนจะไม่สามารถนำกลวิธีที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆ และสิ่งสำคัญของการสอนกลวิธีการเรียนรู้คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองใช้กลวิธีที่เรียนรู้ใหม่ด้วยการทำโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของกลวิธีการเรียนรู้

2. การคิดสะท้อน เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนคิดในประเด็นต่างๆ ดังนี้ (1) วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานครั้งนี้คืออะไร (2) ได้ทำอะไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (3) ผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร (4) สามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติงานได้อย่างไร (5) ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการหรือไม่ อย่างไร และ(6) จะใช้วิธีการเดิมหรือเปลี่ยนวิธีการใหม่ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ เนื่องจากกลวิธีการเรียนรู้ภาษามีวิธีการที่หลากหลาย ประกอบกับผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีเรียนและประสบการณ์การเรียนภาษาต่างประเทศที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของตนอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ

4. การปรึกษาแนะนำเป็นคู่ระหว่างผู้เรียน เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนตระหนัก

ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ของตน โดยผู้เรียนผลัดกันถามตอบ อธิบายวิธีการปฏิบัติงานของตน ทั้งนี้ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกการตั้งคำถาม และสามารถถามจนกว่าจะได้รับการคำตอบที่ชัดเจน

ข้อคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของ Wolff (2000: 8-9) ที่ว่า สิ่งสำคัญต่อการส่งเสริมความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ คือการพัฒนาความสามารถในการคิดสะท้อน และการให้ผู้เรียนเรียนรู้เทคนิคหรือกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ที่ผู้เรียนสามารถนำไปทดลองใช้ได้โดยอิสระ และกลวิธีที่ผู้เรียนสามารถใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของกลวิธีที่ใช้

นอกจากนี้ Oxford (1990: 203-208) ได้เสนอรูปแบบการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ในการเรียนภาษา ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการฝึกกลวิธีแบบระยะยาว (Long-term Strategy Training) โดยบูรณาการไปกับการเรียนรู้ภาษาตามปกติ และสามารถประยุกต์ใช้กับการฝึกกลวิธีแบบครั้งเดียว (One-time Training) โดยเลือกกลวิธีบางประเภทมาฝึก รูปแบบการฝึกกลวิธีนี้แบ่งเป็น 8 ขั้นตอน โดย 5 ขั้นตอนแรกเป็นการวางแผนและเตรียมการ ส่วน 3 ขั้นตอนหลังเป็นการดำเนินการฝึก การประเมินผลการฝึก และการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการฝึกให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 พิจารณาความต้องการของผู้เรียนและเวลาสำหรับกิจกรรมการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องพิจารณาถึงวัยของผู้เรียน ระดับการเรียนรู้ จุดเด่นจุดด้อย ตลอดจนกลวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้จักและกลวิธีที่จำเป็นต้องรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ต้องพิจารณาถึงระยะเวลาที่ใช้ในการฝึก และพยายามบูรณาการการฝึกกลวิธีการเรียนรู้กับกิจกรรมทางภาษาที่มีการเรียนการสอนปกติ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและมีโอกาสฝึกฝนการใช้กลวิธีการเรียนรู้เหล่านั้น

ขั้นที่ 2 เลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

- 2.1 เลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการและคุณลักษณะของผู้เรียน
- 2.2 เลือกสอนกลวิธีการเรียนรู้มากกว่าหนึ่งกลวิธี โดยพิจารณาเลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่มีความสอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน
- 2.3 เลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนส่วนใหญ่ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์และกิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย

2.4 เลือกกลวิธีการเรียนรู้บางกลวิธีที่เรียนรู้ได้ง่าย และบางกลวิธีที่มีประโยชน์ แต่ต้องใช้ความพยายามในการเรียนรู้ กล่าวคือ ไม่ควรเลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่ง่ายหรือยากทั้งหมด

ขั้นที่ 3 บูรณาการการฝึกกลวิธีการเรียนรู้กับการเรียนภาษา โดยกำหนดการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนภาษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีใช้กลวิธีในการเรียนภาษาได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีนำกลวิธีที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมทางภาษาอื่นๆ

ขั้นที่ 4 สร้างแรงจูงใจ โดยพิจารณาวิธีสร้างแรงจูงใจในโปรแกรมการฝึก เช่น การให้เกรด เมื่อผู้เรียนรู้กลวิธีการเรียนภาษาใหม่ หรือชี้ให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการฝึกกลวิธีการเรียนภาษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่ตนสนใจ

ขั้นที่ 5 เตรียมสื่อและกิจกรรม โดยใช้สื่อที่ใช้ในการเรียนภาษาปกติ หรือจัดทำเอกสารอธิบายวิธีใช้กลวิธีการเรียนรู้ ตลอดจนเลือกสื่อและกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ หรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกสื่อและกิจกรรม

ขั้นที่ 6 ดำเนินการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ โดยแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงความสำคัญและวิธีการใช้กลวิธีการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่างๆ และให้ผู้เรียนฝึกการใช้กลวิธีต่างๆ ในกิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย รวมทั้งชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนกลวิธีการเรียนรู้เหล่านี้ไปใช้กับกิจกรรมอื่นๆ ได้อย่างไร

ขั้นที่ 7 ประเมินผลการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวิพากษ์วิจารณ์กลวิธีที่ใช้ ซึ่งเป็นการฝึกกลวิธีควบคุมตนเองและกลวิธีประเมินตนเอง อีกทั้งเป็นการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนด้วย นอกจากนี้ผู้สอนสามารถประเมินผลการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการสังเกตพัฒนาการด้านการทำชิ้นงาน พัฒนาการด้านทักษะและเจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำกลวิธีที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับงานอื่น

ขั้นที่ 8 พิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยนำผลประเมินจากขั้นที่ 7 มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขสื่อ และพิจารณาความเหมาะสมกับคุณลักษณะและความต้องการของผู้เรียน

การสอนกลวิธีการเรียนรู้ในการเรียนภาษาที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การสอนกลวิธีการเรียนรู้ของ Chamot & O'Malley (1994: 66-72) ซึ่งแบ่งขั้นตอนการสอนกลวิธีการเรียนรู้ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เป็นขั้นกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเรียนของตน และอธิบายให้ผู้เรียนทราบว่าวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นมีหลายวิธี ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนต้องทดลองและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง

2. ขั้นนำเสนอ โดยนำเสนอกลวิธีการเรียนรู้ที่ละกลวิธี และชี้ให้เห็นโอกาสที่จะนำกลวิธีเหล่านี้ไปใช้ รวมทั้งนำเสนอตัวอย่างแบบฝึกต่างๆ กลวิธีการเรียนรู้ที่นำเสนอสมควรจะมีหลากหลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมทางภาษาอื่นๆ

3. **ขั้นฝึก** เป็นขั้นที่ผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่นำเสนอในขั้นที่ 2 กับชิ้นงานต่างๆ โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำในระยะแรก จนผู้เรียนสามารถทำชิ้นงานหรือกิจกรรมทางภาษาโดยใช้กลวิธีที่เรียนได้ด้วยตนเอง
4. **ขั้นประเมินผล** โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดไตร่ตรองและบันทึกผลการใช้กลวิธีการเรียนรู้ว่า ในการทำชิ้นงานหรือกิจกรรมทางภาษานั้นใช้กลวิธีประเภทใด อย่างไร และแต่ละกลวิธีได้ผลดีเพียงใด ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบผลการฝึกปฏิบัติของผู้เรียนว่าสัมพันธ์กับสิ่งที่สอนหรือไม่
5. **ขั้นถ่ายโอน** เป็นการฝึกการนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ไปใช้กับชิ้นงานหรือกิจกรรมทางภาษาอื่นที่มีลักษณะแตกต่างกัน ในขั้นนี้ผู้สอนควรให้การเสริมแรง เมื่อผู้เรียนสามารถนำกลวิธีที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการประกาศให้ทุกคนในชั้นเรียนได้รับรู้

จากการศึกษารูปแบบการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาสามารถสอนโดยตรง โดยผู้สอนอธิบายวิธีการหรือนำเสนอกลวิธีการเรียนรู้ภาษาแบบต่างๆให้ผู้เรียนรับรู้ และการสอนโดยบูรณาการไปกับการเรียนการสอนภาษา แต่สิ่งสำคัญของการสอนกลวิธีการเรียนรู้ คือ การให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของตน วิพากษ์วิจารณ์ผลการใช้กลวิธีแต่ละประเภท ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำกลวิธีที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับชิ้นงานหรือกิจกรรมทางภาษาอื่นๆอย่างอิสระ

สำหรับรูปแบบการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาในกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน และให้ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงการใช้กลวิธีการเรียนรู้ของตน ด้วยการสะท้อนคิดถึงวิธีดำเนินงานและขั้นตอนต่างๆที่ได้ปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ กลวิธีต่างๆที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน วิธีตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนวิธีการที่จะใช้ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของตน และให้ผู้เรียนนำกลวิธีที่เรียนรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และในการทดลองปฏิบัติการสอน

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน

การสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน เป็นการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานจากหลักการของภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติ (Pragmalinguistik) ที่เชื่อว่า ภาษาไม่ใช่ระบบของรูปแบบทางภาษา แต่ภาษาคือระบบของข้อความ

ที่ใช้ในการสื่อความหมาย และเป้าหมายสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการนำภาษาไปใช้ได้จริง ตามหน้าที่ของภาษาในการสื่อความหมายสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ เป็นที่ยอมรับในแต่ละกลุ่มสังคมและวัฒนธรรม สามารถคิดแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร รวมทั้งสามารถเข้าใจข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ดังนั้นผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางภาษาศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม และความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย รวมทั้งมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

Bimmel,Kast&Neuner (2003: 56-117) ได้เสนอแนะกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางภาษา มีทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ควบคู่กับการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น การสอนทักษะทางภาษา และการสอนหลักไวยากรณ์ ดังนี้

3.1 กระบวนการสอนทักษะทางภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา สามารถจัดกิจกรรมเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ในสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ อีกทั้งเป็นการสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมและทบทวนความรู้เดิมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน และเป็นการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหาใหม่ ซึ่งมักเป็นการให้ผู้เรียนรับรู้และทำความเข้าใจกับความหมายของคำศัพท์ที่เป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวของเรื่องที่จะอ่านหรือฟังได้ง่ายขึ้น ในขั้นนี้ผู้สอนสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

- เลือกเนื้อหา หัวข้อ หรือสถานการณ์ ที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนพูดในหัวข้อที่ตนสนใจ หรือเล่าประสบการณ์ของตนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเรียน
- สร้างบรรยากาศที่เร้าใจ โดยใช้เพลง วิดีทัศน์ หรือเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นสื่อ นำการสนทนา
- กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อ หรือสถานการณ์ของเรื่องที่จะอ่านหรือฟัง

ขั้นที่ 2 การนำเสนอเนื้อหา เป็นการนำเสนอเนื้อหาใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบทอ่านหรือบทสนทนา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเข้าใจใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง ในกรณีที่เป็นบทฟัง ผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหา โดย

- ผู้สอนอ่านข้อความหรือบทสนทนาให้ผู้เรียนฟัง โดยไม่ต้องดูหนังสือตาม
 - ผู้เรียนฟังบทสนทนาจากแถบบันทึกเสียง หรือดูวิดีโอ
- และในกรณีที่เรียนบทอ่าน ผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหา โดย
- ผู้เรียนอ่านบทอ่านในใจ หรืออ่านออกเสียง
 - ผู้เรียนฟังข้อความในบทอ่านจากแถบบันทึกเสียง และอ่านตามในใจ
 - ผู้เรียนอ่านข้อความที่แยกเป็นส่วนๆ ประมาณ 3-4 ส่วน และช่วยกันจัดเรียงลำดับ แต่ละส่วนเข้าด้วยกัน

ส่วนการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังนั้น อาจให้ผู้เรียนตอบคำถามในลักษณะเขียนตอบหรือเลือกคำตอบที่ถูก เติมข้อมูลในช่องว่างหรือตารางเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง จักรูปภาพให้ตรงกับข้อความ เขียนหรือพูดสรุปเรื่อง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ จากการนำเสนอเนื้อหาของบทอ่านหรือบทฟังในขั้นที่ 2 ผู้เรียนเข้าใจเฉพาะในส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องเท่านั้น ยังมีคำศัพท์และโครงสร้างทางภาษาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงเป็นการให้ผู้เรียนรับรู้และทำความเข้าใจกับความหมายของคำศัพท์และโครงสร้างใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านได้ดียิ่งขึ้น การสอนกลวิธีเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ ได้แก่

- การเดาความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยตัวชี้แนะทางไวยากรณ์
- การเดาความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยตัวชี้แนะจากบริบท
- การวิเคราะห์โครงสร้างของคำหรือประโยค
- การอธิบายความหมายของคำศัพท์โดยใช้คำเทียบเคียง คำตรงข้าม เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การฝึกปฏิบัติ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนแล้ว และความรู้ทางภาษาที่เรียนรู้ใหม่มาใช้ในการสื่อสารได้เองโดยอิสระ วิธีการฝึกสามารถฝึกในรูปแบบของการทำกิจกรรมแบบต่างๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การแต่งความเรียง เป็นต้น

3.2 กระบวนการสอนหลักไวยากรณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้หลักไวยากรณ์ สามารถจัดกิจกรรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูล (Sammeln) วัตถุประสงค์ในขั้นนี้เพื่อดึงความสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกตสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่จากตัวอย่างที่รวบรวมได้ ซึ่งผู้สอนอาจเป็นผู้รวบรวมข้อมูลให้ โดยนำเสนอประโยคตัวอย่างหลายๆตัวอย่างที่มีหลักไวยากรณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ฝังอยู่ ให้ผู้เรียนสังเกต หรือกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนค้นหาตัวอย่างตามที่กำหนดจากเนื้อหาในบทเรียนที่เรียน

แล้วบันทึกสิ่งที่ค้นหาได้ สิ่งสำคัญคือข้อมูลที่รวบรวมนั้นต้องครอบคลุมลักษณะ องค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้ และข้อมูลต้องที่จำนวนมากพอที่จะทำให้ผู้เรียนได้แนวคิดเพื่อนำไปสรุปเป็นความรู้ในขั้นต่อไปได้

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดข้อมูล (Ordnen) เป็นขั้นนำข้อมูลทางภาษาที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 1 มาจัดกลุ่มตามลักษณะความเหมือนและความต่าง หรือจัดหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูล ทั้งนี้ผู้สอนสามารถเพิ่มคุณภาพในการจัดข้อมูลให้เป็นกลุ่มอย่างมีระบบระเบียบ ด้วยการแนะนำให้ผู้เรียนสร้างเป็นตาราง และใช้สัญลักษณ์สื่อความหมาย จะทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นระบบ ง่ายต่อการสังเกตและเปรียบเทียบ อีกทั้งง่ายต่อการสรุปเป็นกฎในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นจัดระบบความรู้ (Systematisieren) เป็นขั้นนำข้อมูลที่จำแนก แยกแยะ จัดหมวดหมู่ไว้แล้วในขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์หาองค์ประกอบร่วมที่แฝงอยู่ในข้อมูลนั้น แล้วนำสิ่งที่พบเห็นใหม่ไปสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เกิดเป็นความรู้ใหม่ และนำความรู้ใหม่นี้มาจัดระบบ สรุปเป็นกฎเกณฑ์ ในขั้นนี้หากผู้เรียนไม่สามารถศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนสามารถใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกต และคิดค้นหาคำตอบต่อไป และควรให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิด ร่วมกันวิเคราะห์เป็นกลุ่มย่อย เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นและตรวจสอบความคิดของกันและกัน อันจะนำไปสู่ความคิดที่ถูกต้องยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน แบ่งเป็น 2 ลักษณะหลักๆ คือ การสอนทักษะทางภาษา ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่วิธีเรียน ขั้นที่ 2 การนำเสนอเนื้อหา ขั้นที่ 3 การทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และขั้นที่ 4 การฝึกปฏิบัติ และการสอนหลักไวยากรณ์ สามารถจัดกิจกรรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 2 ขั้นจัดข้อมูล และขั้นที่ 3 ขั้นจัดระบบความรู้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศได้นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนา รูปแบบการฝึกกลวิธีเรียนรู้ภาษา และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการศึกษางานวิจัยดังกล่าวมีดังนี้

ศุภฤทัย สุมนวิริยะ (2550) ศึกษาและเปรียบเทียบตัวแปรที่บ่งชี้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนกับหลักสูตรปกติในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนด้วยตนเอง กลวิธี การเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ

ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 499 คน ที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ที่มีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนและหลักสูตรปกติ จำนวน 4 โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนและหลักสูตรปกติทำกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับการฟังและการอ่านมากกว่าการพูดและการเขียน โดยนักเรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนทำกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนด้วยตนเองมากกว่านักเรียนหลักสูตรปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนทั้งสองหลักสูตรใช้กลวิธีการเรียนรู้ด้านความรู้ความคิดมากที่สุด โดยนักเรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนใช้กลวิธีการเรียนรู้มากกว่านักเรียนหลักสูตรปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนทั้งสองหลักสูตรมีเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองในระดับดี โดยนักเรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองในระดับสูงกว่านักเรียนหลักสูตรปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนได้แก่ แรงจูงใจภายใน ความรู้ในเชิงเมตาคอกนิชันในด้านกิจกรรมที่ทำและกลวิธีการในการทำกิจกรรม และการสนับสนุนจากโรงเรียนและครอบครัว

ราตรี บูรณสันติ (2550) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกที่เน้นกลวิธีการเรียนรู้ ที่มีต่อเจตคติ และพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว ที่ใช้วิธีเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ โปรแกรมการฝึกที่เน้นกลวิธีการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามและบันทึกการเรียนรู้

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โปรแกรมการฝึกที่เน้นกลวิธีการเรียนรู้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเอง กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตระหนักถึงบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเอง พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้นและมีวิธีการเรียนที่เป็นระบบขึ้น

พระภูวคัล ปียสีโล (2549) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษกับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษแบบกว้างขวาง และเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษแบบกว้างขวาง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได่แก่นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 10 คน ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานกับการทดลองสอนในชั้นเรียน เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนการอ่านด้วยกิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวางจำนวน 10 แผน บันทึกการอ่าน แบบสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน การตรวจบันทึกการอ่านและผลงานอื่นๆของนักเรียนที่สะท้อนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ประกอบการสังเกตวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายและผู้ปกครอง และการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนและบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนใช้กลวิธีการอ่านมากขึ้น โดยใช้กลวิธีการอ่านขณะที่อยู่ต่อหน้าครูมากกว่าการอ่านด้วยตนเองที่บ้าน และนักเรียนอ่านหนังสือภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะนักเรียนหญิงอ่านมากกว่านักเรียนชาย และความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้น หลังจากใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวาง นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวและการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและใช้อำนาจสูง มีลักษณะยึดติดกับการแปลความหมายแบบคำต่อคำ และไม่ค่อยกล้าเดาความหมายของคำศัพท์และประโยคระหว่างอ่าน ต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความกล้าที่จะเสี่ยงเดาความหมายของคำศัพท์และประโยคมากกว่า ลักษณะการเลี้ยงดูที่ใช้อำนาจในการบังคับควบคุม ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และไม่ได้ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีส่วนทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง และส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ขาดเป้าหมายและไม่รู้จักการวางแผน การเรียนรู้ ประเด็นที่สนใจอีกประการหนึ่งที่พบในงานวิจัย คือ นักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วย โดยนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอว่านักเรียนชาย มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมการอ่านมากกว่า นักเรียนหญิงเกือบทั้งหมดอ่านหนังสือภาษาอังกฤษได้มากกว่านักเรียนชาย ทั้งด้านปริมาณและระยะเวลาที่ใช้ในการอ่าน และได้คะแนนทดสอบความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนชาย ลักษณะเช่นนี้

แสดงให้เห็นว่า นักเรียนหญิงส่วนใหญ่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านโดยรวมได้ดีกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ ได้ดีกว่านักเรียนชายอย่างเห็นได้ชัด อาทิ จำคำศัพท์ได้มากกว่า และเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ดีกว่า เป็นต้น ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า เงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในการอบรมเลี้ยงดู ระบบการศึกษาและครูผู้สอน รวมทั้งเงื่อนไขภายในของนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เงื่อนไขสำคัญของการส่งเสริมแนวคิดนี้คือการเปิดใจกว้างของครูผู้สอน ยอมรับการต่อรองทางความหมาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์อย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง อันส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระต่อไปในอนาคต

บุญศิริ อนันตเศรษฐ์ (2544) วิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย โดยมุ่งเน้นเรื่องการสร้างจิตสำนึกของผู้เรียนในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติที่ดีของผู้เรียนต่อตนเอง เพื่อน ผู้สอน และการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 ในภาคต้น ปีการศึกษา 2543 และนิสิตที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2543 วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการเรียนการสอนของรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2) พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนเมื่อมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 4) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตัวเองของกรณีศึกษา

ในส่วนของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจัดทำเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยกำหนดให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมทางภาษาที่ตนเองสนใจ 10 ชิ้น ตลอดภาคการศึกษา และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล สัปดาห์ละ 1 ครั้งๆ ละ 20 - 30 นาที เป็นเวลาติดต่อกัน 10 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมพึงพาผู้สอนสูง มีผู้เรียนประมาณร้อยละ 35 ที่แสดงพฤติกรรมของผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับสูง ผู้เรียนประมาณร้อยละ 40 ไม่สามารถทำกิจกรรมในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้บรรลุตามเป้าหมาย ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขาดวินัยในตัวเองและการเรียน รวมทั้งมีภาระงานวิชาอื่นๆ มาก หรือเวลาว่างที่จะทำงานไม่สอดคล้องกับเวลาทำการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในส่วนที่ 2 ผู้วิจัยปรับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยแบ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ภาคบังคับ ซึ่งกำหนดลักษณะของกิจกรรม ระยะเวลา การให้ข้อมูลย้อนกลับ และประเมินผลร่วมกัน และกิจกรรมการเรียนรู้แบบอิสระ โดยให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่มีพัฒนาการในด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง จะแสดงพฤติกรรมที่เป็นคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน 6 ประการ ได้แก่ มีความพร้อมและร่วมเต็มใจรับผิดชอบในการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนและวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถประเมินตนเอง สามารถแก้ปัญหา และมีความภูมิใจในตัวเอง โดยเฉพาะความภาคภูมิใจในตัวเองที่มีสาเหตุเชื่อมโยงกับแรงจูงใจภายใน คือความพึงพอใจที่ตนเองพัฒนาได้ถ้าพัฒนาอย่างจริงจัง จากผลการวิจัยยังพบปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันได้แก่ ความกระหายอยากเรียนรู้ ความสนใจ ความชอบ ทักษะที่ดีต่อการเรียนภาษาหรือการเรียนในภาพรวม พื้นฐานภาษาที่ดีพอสมควร การมีวินัยในตนเอง และความสามารถในการบริหารจัดการเรื่องเวลา ซึ่งในความเชื่อของผู้เรียน ผู้สอนและวิธีเลี้ยงดูในครอบครัวสามารถส่งเสริมให้เกิดปัจจัยเหล่านี้ได้

ประเด็นที่น่าสนใจจากผลการวิจัยอีกประเด็นหนึ่งคือ ผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน และมีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองต่างกัน ต่างมีความพึงพอใจในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

Izumi Kanzaka (2007) ศึกษารูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และหาข้อบ่งชี้ทางการเรียนการสอนโดยเน้นบทบาทของครูผู้สอนที่มีต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ Kanzaka ได้นำเสนอโมเดลเชิงทฤษฎีสำหรับการฝึกหัดกลวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Kanzaka จำแนกลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสองประเภท ประเภทแรกคือ proactive autonomy เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์ เลือกวิธีและเทคนิค รวมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะนี้พบได้ในประเทศแถบตะวันตก การเรียนรู้ด้วยตนเองอีกประเภทหนึ่ง คือ reactive autonomy เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถจัดการทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อบรรลุเป้าประสงค์และแนวทางตามที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนนักศึกษาในเอเชียมักมีการเรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะนี้

Kanzaka เก็บข้อมูลเบื้องต้นจากชั่วโมงให้คำปรึกษาที่จัดให้แก่นักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษ โดยจดบันทึกข้อมูลและบันทึกในแถบบันทึกเสียง คำถามที่พบบ่อยจากนักศึกษาคือจะเตรียมตัวเพื่อสอบ TOEFL อย่างไร และทักษะที่นักศึกษาเป็นกังวลมากที่สุดคือ การฟัง นักศึกษา

ส่วนมากมีทัศนคติค่อนข้างพึงพิง ทั้งนี้ Kanzaka จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการสอนกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจและกลวิธีด้านเมตาคอกนิทิฟ โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทดลองทำด้วยตนเอง และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

ประเด็นสำคัญในโมเดลเชิงทฤษฎีสำหรับการฝึกหัดกลวิธีการเรียนรู้ของ Kanzaka คือ ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงกึ่งกลางการเรียนรู้ด้วยตนเองจะปรับเปลี่ยนเป็นผู้ฝึกหัดในระยะเวลาหนึ่ง โดยทำตามคำแนะนำของครูผู้สอน ครูและผู้เรียนจะร่วมกันพัฒนาแผนการเรียนรู้ โดยแลกเปลี่ยนความรู้ ความเชื่อและประสบการณ์ จากนั้นผู้เรียนจะดำเนินการตามแผนการเรียนรู้นั้นอย่างอิสระ เพื่อบรรลุเป้าหมายระยะสั้นที่ตั้งไว้ ประสบการณ์ที่ได้จากการดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายนี้จะช่วยเสริมแรงการก้าวไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

การที่ให้คำแนะนำในช่วงโม่งให้คำปรึกษามีข้อดีที่สำคัญในความคิดของKanzaka คือผู้สอนสามารถดูแลและติดตามพัฒนาการความก้าวหน้าในการเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้อย่างใกล้ชิด และตอบรับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนได้ และหากนักศึกษาไม่มีพัฒนาการหรือมีพัฒนาการต่ำ ผู้สอนสามารถช่วยชี้แนะผู้เรียนในการใช้ความคิดสะท้อน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนปรับเปลี่ยนแผนการเรียนรู้ของตนเองได้ ในทางกลับกัน การให้คำแนะนำในบริบทห้องเรียนKanzaka มองว่าสุ่มเสี่ยงต่อการให้คำแนะนำที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เนื่องจากผู้สอนมีข้อมูลไม่เพียงพอเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ความสามารถและรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ อันส่งผลให้ผู้เรียนพลาดโอกาสที่จะได้รับคำแนะนำเรื่องเทคนิคการเรียนที่เหมาะสมกับตัวผู้เรียนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่กลับเข้ามาในบริบทห้องเรียนเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกเลย

Wai Meng Chan (2004) ศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียนในเรื่องการเรียนรู้ และทัศนคติในเรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประชากรที่ศึกษาเป็นครูสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศจำนวน 5 คน นักเรียนมัธยมศึกษาาระดับ 7 จำนวน 151 คน และระดับ 9 จำนวน 54 คน ที่เรียนภาษาเยอรมันที่โรงเรียนสอนภาษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศสิงคโปร์ ดำเนินการวิจัยในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน 1999 โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียน และการตอบแบบสอบถามของนักเรียน

ผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน พบว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนส่วนใหญ่เกิดจากความสนใจภาษาต่างประเทศ มีเป้าหมายที่จะใช้ภาษาต่างประเทศในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ แรงจูงใจในการเรียนนี้เป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังเห็นได้จากผลการตอบแบบสอบถามของนักเรียน ที่พบว่า 55% ของนักเรียนมัธยมศึกษาาระดับ 7 และ 66.7 %

ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 มีเป้าหมายการเรียนเพียงเพื่อให้สอบได้คะแนนดีๆ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนกลุ่มอ่อน จำนวน 11 คน ของระดับ 7 และนักเรียนจำนวน 4 คน ของระดับ 9 มีเป้าหมายการเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านและไม่ต้องเรียนซ้ำชั้น การเรียนที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการให้ความสำคัญกับการสอบ ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาแรงจูงใจภายใน จากการตอบแบบสอบถามยังพบว่า 69.5% ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 7 และ 68.5 % ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 เห็นว่าการสอบและคะแนนจากการสอบเป็นสิ่งสำคัญ 44.4% ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 7 และ 33.3% ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 เห็นว่า การสอบเป็นวิธีการประเมินผลที่ดีที่สุด และการสอบควรเป็นหน้าที่ของผู้สอน ผลการศึกษายังพบว่าผู้เรียนยังไม่พร้อมและไม่สามารถประเมินตนเอง

ในส่วนของการใช้กลวิธีการเรียนรู้และเมตาคอกนิชัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักกลวิธีการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนบางคนไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ของตนเอง กล่าวคือ 51 % และ 40.8 % ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 7 และนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 ตามลำดับ ไม่รู้จักกลวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า นักเรียนขาดความสามารถในการคิดสะท้อน และขาดความรู้เชิงเมตาคอกนิทิฟ กลวิธีด้านเมตาคอกนิทิฟที่นักเรียนรู้จักคือ การวางแผนและการแบ่งเวลาในการทำงาน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนยังพบว่า 50.3 % ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 7 ไม่เคยวางแผนหรือกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และ 48.1 % ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 ไม่เคยวางแผนการทำงาน และ 42.6 % ไม่เคยคำนึงถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงาน โดยให้เหตุผลว่ามีข้อจำกัดในเรื่องเวลา และมีงานที่ได้รับมอบหมายมาก ถึงแม้ว่า 59.6 % ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 7 และ 53.7 % นักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 มีความเห็นว่า กลวิธีการเรียนรู้ที่ได้รับการฝึกในชั้นเรียนมีประโยชน์ในระดับมาก ถึงค่อนข้างมาก แต่มีนักเรียนเพียง 29.1 % และ 24.1 % ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 7 และนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 ที่นำกลวิธีการเรียนรู้เหล่านี้ไปใช้ และจากการสัมภาษณ์นักเรียน พบว่า นักเรียนไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของกลวิธีการเรียนรู้ และขาดความไวต่อการรับรู้กลวิธีด้านเมตาคอกนิทิฟที่จำเป็น

ในด้านการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับครูผู้สอนและการสอนของครู 80.1 % ของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 7 และ 92.6 % นักเรียนมัธยมศึกษาในระดับ 9 มีความเห็นว่า นักเรียนที่ดีต้องตั้งใจฟังครูสอน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนยังมีความเชื่อว่า ครูคือผู้ที่สามารถให้ความรู้ได้ดีที่สุด และเป็นผู้ที่สามารถช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้การเรียนการสอนแบบเน้นครูเป็นศูนย์กลางนี้ยังเป็นที่ยอมรับของครูผู้สอนอีกด้วย ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนภาษาเยอรมันกลุ่มนี้ยังขาดความรู้เชิงเมตาคอกนิทิฟ ซึ่งเป็น

สาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้หลักสูตรการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ ที่เน้นการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของสถาบันแห่งนี้ไม่ประสบความสำเร็จ ความพยายามในการศึกษาค้นคว้าด้านเมตาคognition และการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้เชิงเมตาคognition เพียงอย่างเดียวไม่สามารถผลักดันให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถวางแผนการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ด้านกลวิธีการเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การคำนึงถึงองค์ประกอบของเมตาคognition น้อยเกินไป การที่ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้เชิงเมตาคognition ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ หรือขาดความสามารถในการควบคุมการเรียนรู้ของตน มีสาเหตุจากการที่ผู้เรียนขาดความสามารถที่ไวต่อการรับรู้กลวิธีด้านเมตาคognition ผลการศึกษายังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถคิดสะท้อนประสบการณ์ส่วนตัวด้านเมตาคognition ได้เพียงเล็กน้อย และขาดความตระหนักรู้ในด้านกลวิธีการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของตน ผู้วิจัยให้ความเห็นว่า การส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนต้องคำนึงถึงปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อการเรียนและความสามารถด้านเมตาคognition การมีแรงจูงใจในการเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านเมตาคognition โดยเฉพาะความสามารถที่ไวต่อการรับรู้กลวิธีด้านเมตาคognition

Chan ได้นำเสนอโปรแกรมการพัฒนาความสามารถด้านเมตาคognition โดยให้ความหมายของความสามารถด้านเมตาคognition ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการใช้องค์ประกอบของเมตาคognition ในการกำกับดูแล และสะท้อนคิดการเรียนรู้ของตนเอง โปรแกรมดังกล่าวประกอบด้วย 1) การให้ความรู้และขยายความรู้ด้านเมตาคognition ซึ่งประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับคนหรือมนุษย์ ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการเรียน ความรู้เกี่ยวกับงาน และความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ 2) การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้กระบวนการตรวจสอบเชิงเมตาคognition ในการกำกับดูแลการเรียนรู้ของตน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ การวางแผน การตรวจสอบควบคุมและการประเมินผล และ 3) การพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและเห็นคุณค่าของตนเอง

Hebe Wong (2011) ศึกษาวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้การเขียนภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเอง โดยผ่านโปรแกรมตรวจแก้ภาษาแบบออนไลน์ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า จากการศึกษา พบว่า สิ่งที่สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ยังไม่สามารถช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาอังกฤษในสาขาวิชาเอกของตนได้มากพอ ทั้งด้านการเขียนที่มีลักษณะเฉพาะ และด้านเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชา

นักศึกษาที่เข้าร่วมการวิจัยได้รับการเสริมโปรแกรมการเขียนเข้าไปในวิชาเอกของตน เพื่อเสริมแรงให้นักศึกษาเรียนรู้ที่จะเขียนและเขียนเพื่อเรียนรู้ ในช่วงต้นของโปรแกรมนักศึกษาได้รับ

การอบรมเชิงปฏิบัติการแยกจากชั่วโมงเรียนปกติของรายวิชาเอก เพื่อให้ความรู้ในเรื่องลักษณะเฉพาะของการเขียน และในเรื่องข้อผิดพลาดในภาษาอังกฤษที่พบในงานเขียนของนักศึกษา โดยมีเว็บไซต์อธิบายรายละเอียด ขั้นตอนและเป้าประสงค์ของโครงการให้นักศึกษาด้วย ลำดับถัดมา นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการต้องเขียนงานเขียนฉบับร่างสองฉบับผ่านโปรแกรมตรวจแก้ภาษาแบบออนไลน์ เพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญการเขียนเฉพาะสาขาดูทบทวน ก่อนที่จะส่งฉบับสุดท้ายแก่ผู้เชี่ยวชาญทางภาษา เพื่อให้คะแนนด้านภาษา และส่งให้เจ้าของรายวิชาเอก เพื่อให้คะแนนด้านเนื้อหาในลำดับถัดไป

การตรวจแก้งานเขียนฉบับร่างทั้งสองฉบับผ่านโปรแกรมตรวจแก้ภาษาแบบออนไลน์นี้ได้รับข้อคิดเห็นหลากหลายแนวทาง เช่น การเขียนความเห็นเพื่อปรับแก้ที่ด้านข้างของหน้าที่เขียน การเขียนให้ความคิดเห็นแบบภาพรวม และรายการตรวจสอบประเด็นย่อยตามเป้าหมายที่ปลายทาง เมื่อมีการตรวจพบข้อผิดพลาดทางภาษา หมายเลขจะถูกใส่กำกับไว้ที่ข้อผิดพลาดนั้นๆ นักศึกษาสามารถดูเว็บไซต์ของโปรแกรม เพื่อดูคำอธิบายหมายเลขด้วยการคลิกในคลังข้อคิดเห็น คำอธิบายข้อผิดพลาดหนึ่งๆประกอบด้วย ชนิดและระดับของความผิดนั้นๆ ข้อความอธิบายตัวอย่างการใช้ที่ผิด ตัวอย่างการใช้ที่ถูกต้อง และลิงค์ข้อมูลเพิ่มเติมจากภายนอก

ผลการวิจัยพบว่า การที่ให้นักศึกษาได้แสวงหาคำตอบด้วยการพึ่งตนเองในขั้นตอนต่างๆ นั้น ช่วยให้นักศึกษาทำข้อผิดพลาดทางภาษาลดลง ทั้งนี้ Wong อธิบายว่า วิธีการของโปรแกรมนี้เป็นการเพิ่มขีดพลังการปรับปรุงตนเองและการเรียนรู้แบบตนเองเป็นผู้กำหนด โดยมีกลวิธีสำคัญคือ การที่ให้นักศึกษาได้ริเริ่มด้วยตนเอง ได้รับผิดชอบตนเอง ได้เฝ้าสังเกตตนเอง และได้ประเมินตนเอง อันล้วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จุดที่น่าสนใจประการหนึ่งจากงานของ Wong ต่อมาวิจัยขึ้นนี้คือ การสอดแทรกกลวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเข้าไปในการเรียนการสอนในรายวิชาปกติของสาขาวิชาเอก งานของ Wong ชี้ให้เห็นว่า เมื่อผู้เรียนมีกลวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ภาษาก็สามารถเกิดขึ้นผ่านงานปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Danielle Bachel (2005) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการทำโครงการ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยศึกษารูปแบบการสอนดังกล่าว 2 ครั้ง คือในภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2003 และปีการศึกษา 2004 ประชากรที่ศึกษาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่เรียนวิชาภาษาเยอรมันจากทุกคณะของมหาวิทยาลัย Salamanca เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การสังเกต และแบบสอบถาม วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่จำเป็นสำหรับการทำโครงการ ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักไวยากรณ์ การฝึกทักษะพูด เช่น การใช้ศัพท์ สำนวนที่สำคัญสำหรับการพูดเสนอผลงานหน้าชั้น การพูดแสดงความ

คิดเห็น การพูดแนะนำเมืองท่องเที่ยว การตั้งคำถามและการตอบคำถาม เป็นต้น และการฝึกทักษะเขียน เช่น การเขียนเรื่องจากภาพ การเขียนสรุปความ การเขียนประกาศ รวมทั้งฝึกการแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาในงานเขียน หลังจากนั้นจึงมอบหมายให้นักศึกษาทำโครงการแนะนำเมือง Salamanca เป็นภาษาเยอรมัน เผยแพร่ในเว็บไซต์เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เพื่อให้ศึกษามีโอกาสใช้ภาษาเยอรมันในสถานการณ์จริง และกับกลุ่มเป้าหมายจริง เน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการกำหนดเนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในหัวข้อที่สนใจเป็นกลุ่มๆ ละ 2 - 3 คน เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ในกระบวนการทำงาน โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มรายงานผลการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่พบ และการแก้ปัญหา กลุ่มละ 3 ครั้งตลอดภาคการศึกษา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของกลุ่มอื่น เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้ข้อมูลย้อนกลับและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขงานของตนต่อไป นอกจากนี้ศึกษายังสามารถขอคำแนะนำและความช่วยเหลือจากผู้สอนในระหว่างการทำโครงการ ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาจากแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาเกือบทุกคนพึงพอใจกับกิจกรรมเตรียมความพร้อมทางภาษา เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การทำโครงการสำเร็จตามเป้าหมาย และเห็นว่า การทำโครงการเป็นสิ่งที่ดี มีโอกาสรู้จักเพื่อนร่วมชั้นคนอื่นๆ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม ได้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อที่สนใจและมีความรู้ลึกในเรื่องนั้น รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางภาษากลับพูดหน้าชั้น แต่ผลเสียคือ เป็นงานที่ต้องทำเป็นกลุ่ม ไม่สามารถทำคนเดียว การสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเป็นรายงานเป็นภาระงานที่หนัก และมีเวลาให้กับการทำโครงการน้อย เนื่องจากมีภาระงานอื่นๆ นอกจากนี้ศึกษายังมีปัญหาในเรื่องการจัดรูปแบบการนำเสนอ การประสานงานระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และไม่มีเวลาปรึกษา ขอคำแนะนำจากผู้สอน

ในส่วนของผู้สอนมีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นการส่งเสริมการจัดการดูแลการเรียนด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนได้รับการฝึกให้มีความรับผิดชอบ เรียนรู้การตรวจสอบความก้าวหน้าของงานที่ทำ การแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการขอความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้อื่น นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมด้านไวยากรณ์ ด้วยการให้นักศึกษาค้นหาหลักไวยากรณ์ด้วยตนเอง การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาและแบบฝึกหัด และการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน รวมทั้งการฝึกทักษะเขียนด้วยการให้คำแนะนำนักศึกษาในการตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดในงานเขียนด้วยตนเอง และการฝึกเขียนอย่างเป็นขั้นตอน จากการใช้แบบง่ายๆ ตามรูปแบบ สู่การเขียนที่มีอิสระมากขึ้น ตลอดจนการฝึกทักษะพูดอย่างเป็นขั้นตอน และการฝึกตั้งคำถาม เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตัวของตัวเองอย่างอิสระ ส่วนปัญหาที่พบ

คือ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ภาษาเยอรมันไม่เพียงพอสำหรับการทำโครงการ โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2003 ผู้สอนต้องใช้เวลามากในการตรวจแก้รายงานทั้งด้านภาษาและเนื้อหาหลายครั้ง ส่งผลให้โครงการไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด และไม่สามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสอบปลายภาค ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะทำโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้นักศึกษาบางคนยังขาดเรียนบ่อย ไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา และไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการทำโครงการ นักศึกษาบางคนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้บางกลุ่มต้องทำโครงการคนเดียว

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า การฝึกกลวิธีการเรียนรู้แก่ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการทำโครงการ การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อออนไลน์ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว มีผลต่อการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ตอน คือ

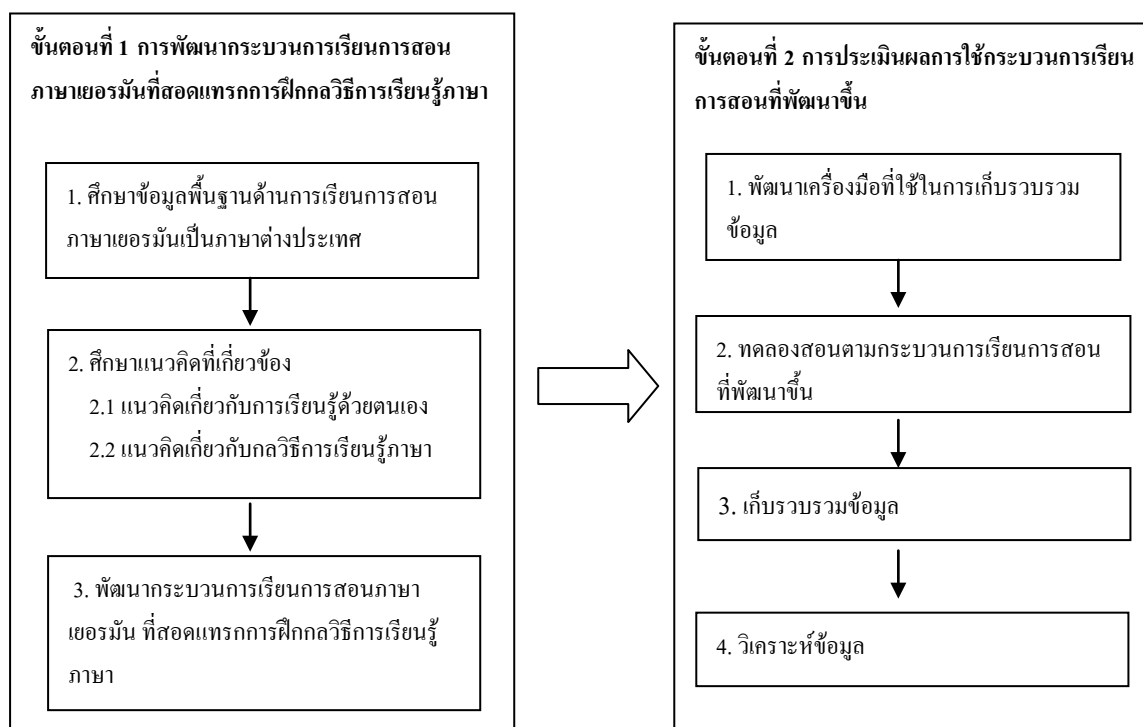
1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.1.1 สาระสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.1.2 สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 2.2.1 ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 2.2.2 แนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
3. พัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.1 กำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.2 กำหนดหลักการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.3 กำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.4 กำหนดขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น แบ่งการดำเนินงานเป็น 4 ตอน คือ

1. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 แบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 1.2 แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.3 แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอน
 - 1.4 บันทึกการเรียนรู้
 - 1.5 รายงานการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ทดลองสอนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นตอนการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน แสดงได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

จากแผนภาพที่ 1 มีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ และศึกษาวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์มาสรุปเป็นสาระสำคัญของกระบวนการสอนทักษะทางภาษา และกระบวนการสอนหลักไวยากรณ์

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์มาสรุปเป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา โดยรวบรวมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์ มาสรุปเป็นสาระสำคัญของประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

3. พัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา มีการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 กำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ จากข้อ 2.1 มากำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 กำหนดหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยนำเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากข้อ 3.1 มากำหนดหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3 กำหนดแนวทางการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 ผู้วิจัยนำหลักการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจากข้อ 3.2 มากำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.4 กำหนดขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึก
 กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยนำกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศจากข้อ 1
 แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาจาก
 ข้อ 2.2 และแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากข้อ 3.3 มา
 เชื่อมโยงสู่กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อ
 เสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียน และกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

1. การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินผล
 การใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 5 ฉบับ
 คือ แบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอน บันทึกการเรียนรู้อ และรายงานการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
 โดยมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือแต่ละฉบับดังนี้

1.1 แบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เป็นแบบสำรวจระดับการใช้กลวิธีการ
 เรียนรู้ภาษา จำแนกตามประเภทของกลวิธีการเรียนภาษาเป็น 6 ประเภท ประกอบด้วยข้อความ
 ทั้งหมด 38 ข้อ ดังรายละเอียด

1) กลวิธีการจำ	8	ข้อ
2) กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา	10	ข้อ
3) กลวิธีด้านการใช้ภาษา	5	ข้อ
4) กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนของตนเอง	5	ข้อ
5) กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในการเรียนรู้	5	ข้อ
6) กลวิธีด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	5	ข้อ

ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติหรือแทบไม่เคยปฏิบัติ
2	หมายถึง	ปฏิบัติมานานๆ ครั้ง
3	หมายถึง	ปฏิบัติบางครั้ง
4	หมายถึง	ปฏิบัติบ่อยๆ
5	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นประจำหรือเกือบเป็นประจำ

โดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาออกเป็น 5 ระดับ คือ

1.00 - 1.49	หมายถึง	ผู้เรียนไม่เคยหรือแทบไม่เคยใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการเรียนภาษาเยอรมัน
1.50 - 2.49	หมายถึง	ผู้เรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการเรียนภาษาเยอรมันนานๆ ครั้ง
2.50 - 3.49	หมายถึง	ผู้เรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการเรียนภาษาเยอรมันเป็นบางครั้ง
3.50 - 4.49	หมายถึง	ผู้เรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการเรียนภาษาเยอรมันบ่อยๆ
4.50 - 5.00	หมายถึง	ผู้เรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการเรียนภาษาเยอรมันเป็นประจำ

1.2 แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นแบบประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยประเมินจากรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) การระบุเหตุผลและประโยชน์ของสิ่งที่ต้องการเรียนรู้
- 2) การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 3) การกำหนดเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 4) การกำหนดวัน เวลาในการทำงาน และปฏิบัติตามวัน เวลาที่กำหนด
- 5) การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้
- 6) การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนด
- 7) การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้
- 8) การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือก
- 9) การตรวจสอบผลการเรียนรู้
- 10) การประเมินผลการเรียนรู้

11) การปรับปรุงผลการเรียนรู้ของตน

การประเมินประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนเป็น 3 ระดับ ดังนี้

0 คะแนน	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
1 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
2 คะแนน	หมายถึง	ดี

การแปลผลตามน้ำหนักคะแนน กำหนดช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน	0.00 – 0.99	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.49	หมายถึง	พอใช้
ช่วงคะแนน	1.50 – 2.00	หมายถึง	ดี

การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubrics) ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งตามระดับคุณภาพการปฏิบัติงานในการเรียนรู้ด้วยตนเองในประเด็นที่กำหนด

รายการ	คุณภาพของการปฏิบัติงาน		
	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ต้องปรับปรุง (0 คะแนน)
1. การระบุเหตุผลและประโยชน์ของสิ่งที่จะเรียนรู้	ระบุเหตุผลและประโยชน์ที่จะได้รับจากสิ่งที่จะเรียนรู้มากกว่า 1 อย่าง	ระบุเหตุผลและประโยชน์ที่จะได้รับจากสิ่งที่จะเรียนรู้เพียงหนึ่งอย่าง	ไม่สามารถบอกเหตุผลและประโยชน์ที่จะได้รับจากสิ่งที่จะเรียนรู้
2. การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง	กำหนดระดับความคาดหวังในการเรียนรู้ของตนเอง	กำหนดความคาดหวังในการเรียนรู้ของตนเองแบบกว้างๆ	ไม่กำหนดความคาดหวังในการเรียนรู้ของตนเอง
3. การเลือกเนื้อหาและวิธีการ	เลือกเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้	เลือกเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้เพียงบางส่วน	เลือกเนื้อหาและวิธีการไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. การกำหนดวัน เวลา สำหรับการเรียนรู้	กำหนดวัน เวลาในการเรียนรู้อย่างชัดเจน และปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด	กำหนดวัน เวลาในการเรียนรู้ แต่ไม่สามารถปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด	ไม่ได้กำหนดวัน เวลาในการเรียนรู้
5. การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้	กำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้อย่างชัดเจน	กำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ไม่ชัดเจน	ไม่ได้กำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้

รายการ	คุณภาพของการปฏิบัติงาน		
	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ต้องปรับปรุง (0 คะแนน)
6. การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนด	ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ทุกขั้นตอน	ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้บางขั้นตอน	ไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้
7. การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของตน	เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของตน แต่ไม่หลากหลาย	เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของตน
8. การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา	เลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ได้มากกว่า 1 วิธี	เลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ได้เพียงวิธีเดียว	เลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้
9. การตรวจสอบผลการเรียนรู้อของตนเอง	เปรียบเทียบผลการเรียนรู้อของตนเองกับเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้	ตรวจสอบผลการเรียนรู้อว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด โดยไม่คำนึงถึงเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้	ไม่ตรวจสอบผลการเรียนรู้อว่าบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่
10. การระบุนการกระทำที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้อของตนเอง	แสดงความคิดเห็นต่อการเรียนรู้อของตนเองทั้งที่เป็นกระทำที่ดีและไม่ดีอย่างมีเหตุผล	ระบุนการกระทำที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้อของตนเองโดยไม่ระบุนรายละเอียด	ไม่สามารถระบุนการกระทำที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้อของตนเอง
11. การปรับปรุงการเรียนรู้อของตนเอง	อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	ระบุเฉพาะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	ไม่ระบุแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

1.3 แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอน เป็นแบบประเมินประสิทธิภาพการนำความรู้เรื่องขั้นตอนการสอนภาษา และกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการสอน โดยตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ และบันทึกพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของนิสิตที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ใน 2 ประเด็นหลัก คือ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินการจัดการเรียนรู้

1) การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดประเด็นเป็นแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

1.1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ที่สอดคล้องกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้

1.2) การออกแบบกิจกรรมที่นำกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา มาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.3) การกำหนดสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

1.4) การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้

2) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ กำหนดประเด็นเป็นแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

2.1) การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

2.2) การจัดกิจกรรมฝึกให้ผู้เรียนใส่ใจพิจารณาเลือกรับรู้ข้อมูล สังเกตข้อมูล

จัดประเภท หมวดหมู่ และจัดลำดับของข้อมูล

2.3) การจัดกิจกรรมฝึกให้นักเรียนสร้างหรือจัดระบบโครงสร้างข้อมูลทาง

ภาษา

2.4) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง

2.5) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

2.6) การใช้สื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.7) การสร้างบรรยากาศที่ดี จูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้

2.8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

การประเมินประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

2 คะแนน หมายถึง พอใช้

3 คะแนน หมายถึง ดี

4 คะแนน หมายถึง ดีมาก

การแปลผลตามน้ำหนักคะแนน กำหนดช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง ต้องปรับปรุง

ช่วงคะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง พอใช้

ช่วงคะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง ดี

ช่วงคะแนน 3.50 – 4.00 หมายถึง ดีมาก

1.4 บันทึกการเรียนรู้ เป็นการเขียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ โดยกำหนดประเด็นในการเขียนบันทึกการเรียนรู้ดังนี้

- 1) เนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้
- 2) ขั้นตอนการสอนภาษา
- 3) กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ใช้ในการเรียนรู้

1.5 รายงานการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเขียนรายงานสิ่งที่ได้เรียนรู้และผลการเรียนรู้จากการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) สิ่งที่ต้องการเรียนรู้
- 2) เป้าหมายการเรียนรู้
- 3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 4) ลักษณะการเรียนรู้
- 5) ขั้นตอนการเรียนรู้
- 6) กลวิธีการเรียนรู้ที่ใช้
- 7) แหล่งเรียนรู้และสื่อที่ใช้ในการเรียนรู้
- 8) วัน เวลาการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
- 9) ผลการเรียนรู้
- 10) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ
- 11) แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

2. การทดลองสอนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ในการทดลองสอนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สร้างแผนการสอนและสื่อการสอน และดำเนินการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตวิชาเอกภาษาเยอรมัน สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 2725346 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 1 (Development of Skills for German Teacher I) ในภาคต้น และวิชา 2725347 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 2 (Development of Skills for German Teacher II) ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2550

2.3 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1) ศึกษาคำอธิบายรายวิชาในรายวิชาเสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 1 และรายวิชาเสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 2 จากหลักสูตรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2547) แล้วกำหนดเนื้อหาจำนวน 14 เรื่อง สำหรับภาคการศึกษาต้น และกำหนดเนื้อหาจำนวน 13 เรื่อง สำหรับภาคการศึกษาปลาย ใช้เวลาในการทดลองสอนภาคการศึกษาละ 14 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 60 นาที

2) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ โดยกำหนดขั้นตอนหลักของการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่พัฒนาขึ้น ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาคการศึกษาต้น

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
1	บทอ่านเรื่อง Was machen Jugendliche in Deutschland am liebsten in ihrer Freizeit?	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - ระดมสมองและรวบรวมคำศัพท์ในหัวข้อ „Freizeit-aktivitäten“	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ
		ขั้นนำเสนอเนื้อหา - พิจารณาชื่อเรื่อง และคาดเดาเนื้อหาของเรื่อง - อ่าน และขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การตั้งสมมติฐาน กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - ทำความเข้าใจกับศัพท์สำนวนใหม่ - ทำแบบฝึกหัดตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่าน - พุจฉรูปใจความสำคัญของเรื่อง	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษาและบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญของเนื้อหา

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
2	การนำเสนอผลงาน	ขั้นฝึกปฏิบัติ - ทำแบบสำรวจ Freizeitaktivitäten ของเยาวชนไทย - นำเสนอผลการสำรวจ	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจำและฝึกใช้สำนวนและรูปแบบประโยคต่างๆ ในการพูด - การใช้สื่อช่วยการเรียนรู้ กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การใช้สีหน้า ทำทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย - การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน
		ขั้นคิดสะท้อน - อภิปรายสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอ่านและการพูด และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
3	ไวยากรณ์เรื่อง Deklination	ขั้นรวบรวมข้อมูล - อ่านและขีดเส้นใต้คำว่า „Jugendliche“ ในรูปแบบต่างๆ	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำสำคัญ
		ขั้นจัดข้อมูล - นำคำที่ขีดเส้นใต้เดิมในตารางที่จัดกลุ่มคำศัพท์ตามหน้าที่และประเภทของคำนาม	กลวิธีการจำ - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ
		ขั้นจัดระบบความรู้ - พิจารณาค้นหาคำประกอบที่แตกต่างกัน แล้วนำมากำหนดเป็นข้อสรุป	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การค้นหากฎเกณฑ์ทางภาษาโดยศึกษาประโยคตัวอย่างแล้วสรุปเป็นกฎไวยากรณ์
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - ทำแบบฝึกหัด	

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
3	ไวยากรณ์เรื่อง Deklination	ขั้นคิดสะท้อน - อภิปรายสรุปความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนไวยากรณ์ และ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
4	บทสัมภาษณ์เรื่อง Ein Jahr in Deutschland	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - ระดมสมองและรวบรวมคำศัพท์ ในหัวข้อ Schule und Familie in Deutschland	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มี ความสัมพันธ์กับความรู้เดิม - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่ม อย่างเป็นระบบ
		ขั้นนำเสนอเนื้อหา - พิจารณาชื่อเรื่อง และคาดเดา เนื้อหาของเรื่องที่จะฟัง - ฟังบทสัมภาษณ์และจดคำสำคัญ - เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้กับ สมมติฐานที่ตั้งไว้	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การตั้งและตรวจสอบสมมติ- ฐาน กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจดคำสำคัญขณะฟัง
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - ทำความเข้าใจกับศัพท์ สำนวน ใหม่ - ทำแบบฝึกหัดตรวจสอบความ เข้าใจเรื่องที่ฟัง	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของ คำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษา และบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของ คำศัพท์
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - พุดสรุปใจความสำคัญของ เนื้อหาที่ฟัง โดยใช้คำพูดของ ตนเอง	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจำและฝึกใช้สำนวนและ รูปแบบประโยคต่างๆ ในการพูด - การสรุปใจความสำคัญของ เนื้อหาที่ฟัง
		ขั้นคิดสะท้อน - อภิปรายสรุปความรู้ความเข้าใจ	

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
4	บทสัมภาษณ์เรื่อง Ein Jahr in Deutschland	ในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการฟัง และ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
5	บทอ่านเรื่อง Schüleraustausch	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน - ระดมสมองหาคำที่สัมพันธ์กับ หัวเรื่อง „Schüleraustausch“	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม - การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของสาระที่จะเรียนรู้
		ชั้นนำเสนอเนื้อหา - พิจารณาหัวเรื่อง และคาดเดา เนื้อหาของเรื่อง - อ่านและขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง - จัดกลุ่มข้อมูลและจัดลำดับข้อมูล ในแต่ละกลุ่ม	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การตั้งสมมติฐาน กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ กลวิธีการจำ - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่ม อย่างเป็นระบบ
		ชั้นนำทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - ทำความเข้าใจกับศัพท์ สำนวน ใหม่ - ทำแบบฝึกหัดตรวจสอบความ เข้าใจ	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของ คำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษา และบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของ คำศัพท์
6	การเขียน Phantasiegeschichte	ขั้นฝึกปฏิบัติ - เขียนความเรียงตามสถานการณ์ และหัวข้อที่กำหนด	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การเขียน โครงร่าง - การจำและฝึกใช้สำนวนต่างๆ ในการเขียน - การจำและฝึกใช้รูปแบบ ประโยคในบริบทอื่น

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
6	การเขียน Phantasiegeschichte		- การฝึกใช้ภาษาเยอรมัน โดยเขียนความเรียง - การใช้สื่อช่วยการเรียนรู้
		ขั้นคิดสะท้อน - อภิปรายสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านและการเขียนและกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
7	บทอ่านเรื่อง Was nervt euch an eurer Familie?	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - ระดมสมอง หาคำที่สัมพันธ์กับคำว่า „Familie“ และเชื่อมโยงเป็นเรื่องราว	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม
		ขั้นนำเสนอเนื้อหา - ดูภาพประกอบเรื่องและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ - อ่านและหาข้อมูลสำคัญตามหัวข้อที่กำหนด เดิมในตาราง - ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และเปรียบเทียบกับสมมติฐาน	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การตั้งและตรวจสอบสมมติฐาน กลวิธีการจำ - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - ทำความเข้าใจกับศัพท์สำนวนใหม่ที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง - สรุปใจความสำคัญของเนื้อหาจากข้อมูลในตาราง	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษาและบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
7	บทอ่านเรื่อง Was nervt euch an eurer Familie?	ขั้นฝึกปฏิบัติ - พุดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เปรียบเทียบกับประสบการณ์ของตนเอง	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจำและฝึกใช้สำนวนต่างๆ ในการพุด กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การใช้สีหน้า ทำทางแทนคำพุดที่ต้องการสื่อความหมาย - การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน - การอธิบายรายละเอียดหรือความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก
		ขั้นคิดสะท้อน - อภิปรายสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านและการพุด และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
8	บทอ่านเรื่อง Das ist mein Problem.	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - อ่านบทอ่านเรื่อง Das ist mein Problem ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบทอ่าน - ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่อ่านร่วมกัน - อภิปรายเสนอแนะการแก้ปัญหาต่างๆ ในครอบครัว	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
9	สอบกลางภาค		
10	บทอ่านเรื่อง Die Clique	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - เขียนความเรียงจากคำศัพท์ที่กำหนด ความยาว 8-10 ประโยค	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
10	บทอ่านเรื่อง Die Clique	- นำเสนอผลงาน	
		ขั้นนำเสนอเนื้อหา - อ่านและขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง - รวบรวมข้อมูลบนกระดาน	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ กลวิธีการจำ - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - หาข้อความในบทอ่านที่สื่อความหมายเดียวกับข้อความที่กำหนด - สรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษาและบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - อภิปรายเปรียบเทียบเนื้อหาของเรื่องที่อ่านกับเรื่องที่แต่งขึ้นเอง	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจำและฝึกใช้สำนวนต่างๆในการพูด
		ขั้นคิดสะท้อน - บันทึกสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่าน และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
11	บทอ่านเรื่อง Schultypen	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในหัวข้อ „Schule in Deutschland“ - รวบรวมคำศัพท์บนกระดาน	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม - การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของสาระที่จะเรียนรู้

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
11	บทอ่านเรื่อง Schultypen	ขั้นนำเสนอเนื้อหา - บรรยายแผนภาพแสดง Schultypen และรวบรวมคำศัพท์ - อ่านและขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - รวบรวมข้อมูลจากแผนภาพและบทอ่าน เดิมในตารางตามหัวข้อที่กำหนด - ทำความเข้าใจกับศัพท์ สำนวนใหม่ - สรุปใจความสำคัญของเรื่องจากข้อมูลในตาราง	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษาและบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญ
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - อภิปรายเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของ Schultypen ในประเทศไทย	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจำและฝึกใช้สำนวนต่างๆ ในการพูด กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การใช้สีหน้า ท่าทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย - การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน - การอธิบายรายละเอียดหรือความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก
		ขั้นคิดสะท้อน - บันทึกสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอ่านและการพูด และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
12	ไวยากรณ์เรื่อง Konzessive Sätze mit <i>obwohl</i> und <i>trotzdem</i>	ขั้นรวบรวมข้อมูล - อ่านประโยคตัวอย่างและรวบรวมประโยคจากบทอ่าน	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำสำคัญ
		ขั้นจัดข้อมูล - นำประโยคที่รวบรวม มาจัดกลุ่มตามลักษณะโครงสร้างประโยค	กลวิธีการจำ - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ
		ขั้นจัดระบบความรู้ - พิจารณาค้นหาคำประกอบที่แตกต่างกัน แล้วนำมากำหนดเป็นข้อสรุป	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การค้นหากฎเกณฑ์ทางภาษา โดยศึกษาประโยคตัวอย่าง แล้วสรุปเป็นกฎไวยากรณ์
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - ทำแบบฝึกหัด	
		ขั้นคิดสะท้อน - อภิปรายสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไวยากรณ์ และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน	
13	ไวยากรณ์เรื่อง Relativsätze	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - ศึกษาหลักไวยากรณ์เรื่อง Relativsätze ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม - ทำแบบฝึกหัดฝึกความชำนาญ	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
14	บทอ่านเรื่อง Aggression und Gewalt in der Schule	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - แสดงความคิดเห็นในหัวข้อ „Gewalt in der Schule“ - ทำความเข้าใจกับความหมายของคำศัพท์สำคัญ	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากรากศัพท์

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
14	บทอ่านเรื่อง Aggression und Gewalt in der Schule		กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์
		ขั้นนำเสนอเนื้อหา - อ่านและขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์สำคัญ - รวบรวมข้อมูลบนกระดาน	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำหรือวลี - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญของเนื้อหา
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - หาข้อมูลสำคัญจากบทอ่านเรื่อง „Zwei Schüler berichten“ เติมในตาราง - ทำความเข้าใจกับศัพท์สำนวนใหม่ที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง - สรุปใจความสำคัญของเรื่องจากข้อมูลในตาราง	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษาและบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจำและฝึกใช้สำนวนต่างๆในการพูด กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การใช้สีหน้าท่าทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย - การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน - การอธิบายรายละเอียดหรือความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก

ตารางที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาด้าน (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
15	บทสัมภาษณ์เรื่อง Das Problem der Gewalt an den Schulen	ขั้นคิดสะท้อน - บันทึกสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านและการพูด และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
		ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - ฟังบทสัมภาษณ์เรื่อง „Das Problem der Gewalt an den Schulen“ ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม - ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่ฟังร่วมกัน - อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
	การเขียน Hörerbrief	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - เขียน Hörerbrief ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม - อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
16	สอบปลายภาค		

ตารางที่ 3 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาปลาย

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
1		<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอผลการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง - อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน 	
2	บทอ่านเรื่อง Zukunftsvisionen: Wie wird es im Jahr 2030 sein?	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน <ul style="list-style-type: none"> - ระดมสมอง รวบรวมคำศัพท์ในหัวข้อ „Zukunftsprognosen“ 	กลวิธีการจำ <ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ
		ขั้นนำเสนอเนื้อหา <ul style="list-style-type: none"> - อ่าน และตรวจสอบความถูกต้องของคำศัพท์ที่จัดกลุ่มไว้ 	กลวิธีด้านการใช้ภาษา <ul style="list-style-type: none"> - การตั้งและตรวจสอบสมมติฐาน
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ <ul style="list-style-type: none"> - จดบันทึกประเด็นสำคัญในตาราง - ทำความเข้าใจกับศัพท์สำนวนใหม่ - พูดยุติสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน 	กลวิธีด้านการใช้ภาษา <ul style="list-style-type: none"> - การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษาและบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญ
3	การพูดแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ „Zukunftsprognosen“	ขั้นฝึกปฏิบัติ <ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ „Zukunftsprognosen“ ตามหัวข้อที่สนใจ 	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - การจำและฝึกใช้สำนวนและรูปแบบประโยคต่างๆ ในการพูด - การใช้สื่อช่วยการเรียนรู้ กลวิธีด้านการใช้ภาษา <ul style="list-style-type: none"> - การใช้สีหน้า ท่าทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย - การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 3 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาปลาย (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
3	การพูดแสดงความคิดเห็น ในหัวข้อ „Zukunftsprog- nosen“	ขั้นคิดสะท้อน - บันทึกสรุปความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การอ่าน และ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
4	ไวยากรณ์เรื่อง Zukunft	ขั้นรวบรวมข้อมูล - อ่านและขีดเส้นใต้ Zeitangaben และ Verbformen ที่บ่งบอกถึง Zukunft	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ
		ขั้นจัดข้อมูล - นำคำที่ขีดเส้นใต้เติมในตารางที่ จัดกลุ่มตามลักษณะของ Verb - formen	กลวิธีการจำ - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่ม อย่างเป็นระบบ
		ขั้นจัดระบบความรู้ - พิจารณาค้นหาองค์ประกอบที่ แตกต่างกัน แล้วนำมากำหนด เป็นข้อสรุป	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การค้นหากฎเกณฑ์ทางภาษา โดยศึกษาประโยคตัวอย่าง แล้ว สรุปเป็นกฎไวยากรณ์
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - ทำแบบฝึกหัด	
		ขั้นคิดสะท้อน - บันทึกสรุปความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนไวยากรณ์ และ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
5	บทสัมภาษณ์เรื่อง Fünfzehn und schon Mutter	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - ระดมสมอง รวบรวมคำศัพท์ใน หัวข้อ „Fünfzehn und schon Mutter“	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มี ความสัมพันธ์กับความรู้เดิม - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่ม อย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 3 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาปลาย (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
5	บทสัมภาษณ์เรื่อง Fünfzehn und schon Mutter	ชั้นนำเสนอเนื้อหา - ฟังบทสัมภาษณ์และเปรียบเทียบ ข้อมูลที่ได้กับสมมติฐานที่ตั้งไว้	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การตั้งและตรวจสอบสมมติ- ฐาน
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - ฟังบทสัมภาษณ์ จุดคำสำคัญ และเติมข้อมูลในตาราง - ทำความเข้าใจกับศัพท์ สำนวน ใหม่ - พุดสรุปใจความสำคัญของ เนื้อหาที่ฟัง โดยใช้คำพูดของ ตนเอง	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจดคำสำคัญขณะฟัง กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของ คำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษา และบริบท กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การวิเคราะห์โครงสร้างของ คำศัพท์ - การสรุปใจความสำคัญของ เนื้อหา
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - อภิปรายแสดงความคิดเห็น ใน หัวข้อที่ฟัง	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การจำและฝึกใช้สำนวนและ รูปแบบประโยคต่างๆ ในการพูด
		ขั้นคิดสะท้อน - บันทึกสรุปความรู้ความเข้าใจใน เรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนการฟังและการพูด และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ ใช้	
6		ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - อภิปรายขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการอ่าน และ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ ในแต่ละขั้นตอนจากบันทึกการ เรียนรู้	

ตารางที่ 3 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาปลาย (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
6	บทอ่านเรื่อง Schon wieder schwere Panne bei Lieblich	- อ่านบทอ่าน ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม - ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่อ่านร่วมกัน	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
7	การพูดแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ „Umweltbelastung“	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - อภิปรายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพูด และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนจากบันทึกการเรียนรู้อย่างเห็นเกี่ยวกับภาพ	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
8	การเขียน Zeitungsartikel	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - อภิปรายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียน และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน - เขียน Zeitungsartikel ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
9	สอบกลางภาค		
10	บทอ่านเรื่อง Der Medien-Müll	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - ระดมความคิด และรวบรวมคำศัพท์ที่สัมพันธ์กับ Fernsehsender	กลวิธีการจำ - การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มี ความสัมพันธ์กับความรู้เดิม
		ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน - พิจารณาชื่อเรื่อง และคาดเดาใจความสำคัญของเรื่อง - อ่านจับใจความสำคัญ เปรียบเทียบข้อมูลกับสมมติฐาน	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การตั้งและตรวจสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 3 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาปลาย (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
10	บทอ่านเรื่อง Der Medien-Müll	ที่ตั้งไว้	
		ขั้นทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ - อ่านและทำความเข้าใจกับ Verweiswörter และ Konjunktionen - เขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ ของเนื้อหาสำคัญ	กลวิธีด้านการใช้ภาษา - การคาดเดาความหมายของ คำศัพท์จากบริบท กลวิธีการจำ - การเขียนแผนผังแสดงความ สัมพันธ์ของสาระที่จะเรียนรู้
		ขั้นฝึกปฏิบัติ - พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่อง จากแผนผัง	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การสรุปใจความสำคัญของ เนื้อหาที่อ่าน
		ขั้นคิดสะท้อน - บันทึกสรุปความรู้ความเข้าใจใน เรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนการอ่าน และกลวิธี การเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
11	ไวยากรณ์เรื่อง er (Verwendung)	ขั้นรวบรวมข้อมูล - ศึกษาประโยคตัวอย่างการใช้ „es“ ในหน้าที่ที่แตกต่างกัน - รวบรวมประโยคที่ใช้ „es“ จาก บทอ่าน	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ
		ขั้นจัดข้อมูล - จัดกลุ่มประโยคที่รวบรวมได้ ตามตัวอย่าง	กลวิธีการจำ - การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่ม อย่างเป็นระบบ
		ขั้นจัดระบบความรู้ - พิจารณาค้นหาหน้าที่ที่แตกต่าง กันในแต่ละกลุ่ม แล้วนำมา กำหนดเป็นข้อสรุป	กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล - การค้นหากฎเกณฑ์ทางภาษา โดยศึกษาประโยคตัวอย่าง แล้ว สรุปเป็นกฎไวยากรณ์

ตารางที่ 3 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาปลาย (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
11	ไวยากรณ์เรื่อง er (Verwendung)	ขั้นฝึกปฏิบัติ - ทำแบบฝึกหัด	
		ขั้นคิดสะท้อน - อภิปรายสรุปความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนไวยากรณ์ และ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้	
12	ไวยากรณ์เรื่อง Finale Angaben (Zweck, Ziel)	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - ศึกษาหลักไวยากรณ์เรื่อง Finale Angaben (Zweck, Ziel) ตามขั้น- ตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธี การเรียนรู้ที่เหมาะสม - ทำแบบฝึกหัดฝึกความชำนาญ	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
13	บทอ่านเรื่อง Kommunikationszentrum „Teehaus“	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - อภิปรายขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการอ่าน และ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ ในแต่ละขั้นตอนจากบันทึกการ เรียนรู้ - อ่านบทอ่าน ตามขั้นตอนที่ได้ เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการ เรียนรู้ที่เหมาะสม - ตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาที่อ่านร่วมกัน - อภิปรายแลกเปลี่ยนประสพ- การณ์การเรียนรู้	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
14	บทสนทนาเรื่อง „Familienszene“	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - อภิปรายขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการฟัง และกล- วิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ใน	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา

ตารางที่ 3 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ภาค การศึกษาปลาย (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กลวิธีการเรียนรู้
14	บทสนทนาเรื่อง „Familienszene“	แต่ละขั้นตอนจากบันทึกการเรียน- รู้ - ฟังบทสนทนาเรื่อง „Familienszene“ ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม - ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่ฟังร่วมกัน - อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้	
15	การพูดแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ „Formen der Suchtprävention in Thailand“	ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ - อภิปรายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพูด และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนจากบันทึกการเรียนรู้อื่น - เตรียมเนื้อหาและพูดแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ „Formen der Suchtprävention in Thailand“ ตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม	กลวิธีการจำ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูล กลวิธีด้านการใช้ภาษา
16	สอบปลายภาค		

2.4 การดำเนินการสอนและการเก็บข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 สํารวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันของนิสิต โดยให้นิสิตทำแบบ สํารวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อทราบถึงลักษณะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนิสิต ก่อนการเรียน

ขั้นที่ 2 ทำความตกลงกับนิสิตในเรื่องการทำบันทึกการเรียนรู้อื่น เพื่อสะท้อนข้อมูล

จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทั้งด้านขั้นตอนการสอนภาษา และกลวิธีการเรียนรู้ภาษา โดยนิสิตเขียนบันทึกดังกล่าวหลังจากร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ และนำมาส่งในสัปดาห์ต่อไป ผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจบันทึก พร้อมทั้งให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 จัดการเรียนการสอนตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น โดยใช้หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา ความรู้ความเข้าใจ เรื่องศัพท์และไวยากรณ์ ตลอดจนการเรียนรู้ขั้นตอนการสอนภาษาและกลวิธีการเรียนรู้ภาษาผ่านการคิดสะท้อน โดยมีขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหา
- 3 ขั้นทำความเข้าใจ/สรุปกฎเกณฑ์
- 4 ขั้นฝึกปฏิบัติ
- 5 ขั้นสะท้อนคิดสิ่งที่ได้เรียนรู้
- 6 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนิสิต เมื่อสิ้นภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย โดยใช้แบบสำรวจฉบับเดียวกับที่ใช้สำรวจก่อนเรียน จากนั้นนำไปตรวจและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 รวบรวมข้อมูลการคิดสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบันทึกการเรียนรู้อ และการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งทำตลอดปีการศึกษา เพื่อศึกษาพัฒนาการการเรียนรู้ของนิสิตในเรื่องขั้นตอนการสอนภาษาและกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

ขั้นที่ 6 มอบหมายงานให้นิสิตศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ในช่วงปิดภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อ เนื้อหา วิธีการและสื่อช่วยการเรียนรู้ตามความสนใจ วางแผนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเขียนรายงานสิ่งที่ได้เรียนรู้ และผลการเรียนรู้นั้น

ขั้นที่ 7 รวบรวมข้อมูลจากรายงานการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน ความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคของผู้เรียนในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 8 มอบหมายงานวางแผนการสอนเป็นรายบุคคล ในช่วงปิดภาคการศึกษาปลาย และทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนเป็นทีม ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2551 ภายในเวลา 100 นาที ทั้งนี้ นิสิตต้องส่งแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าก่อนสอนจริง 3 สัปดาห์

ขั้นที่ 9 สังเกตการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนและประเมินผลการสอน โดยผู้วิจัย

จุดประเด็นสำคัญตามกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่ออภิปรายหลังการสอน และบันทึกวิถีทัศน์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในภายหลัง

ชั้นที่ 10 สัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมี 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นผลการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ผลการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และผลการปฏิบัติการสอน ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้จากการเขียนบันทึกการเรียนรู้

4. วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด หลังจากนั้นจึงนำคะแนนทั้งหมดมาคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนต่อไป

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการโดยวิเคราะห์ค่าคะแนนจากผลการทำแบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา คะแนนจากการประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และคะแนนจากการประเมินผลการปฏิบัติการสอน โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ก่อนการเรียน ครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 3 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลาย ด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

4.1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยประเมินจากรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 2 หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาปลาย ด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1.3 วิเคราะห์คะแนนการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลาย ใน 2 ประเด็นหลัก คือ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ ที่แสดงถึงผลจากการใช้กระบวนการเรียนการสอน ที่มีต่อความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา และการเรียนรู้ในเรื่องขั้นตอนการสอนภาษา โดยมีขั้นตอนการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.1 อ่านบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน

4.2.2 คัดลอกข้อความที่ผู้เรียนเขียนอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้ และจัดข้อความที่คัดลอกไว้เป็นหมวดหมู่ ดังนี้

- 1) ข้อความที่เกี่ยวกับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา
- 2) ข้อความที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องขั้นตอนการสอนภาษา

4.2.3 พิจารณาข้อมูลส่วนต่างๆ ในข้อ 4.2.2 ที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา และผลการเรียนรู้ในเรื่องขั้นตอนการสอนภาษา แล้วสรุปผลจากการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน และความสามารถในการนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษาและขั้นตอนการสอนภาษา ไปใช้ในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาเยอรมัน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1. ผลการศึกษากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน
2. ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
4. ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึก

กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
 - 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กลวิธีเรียนรู้ภาษาเยอรมัน
 - 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนี้ นำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ผลการศึกษากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ จากเอกสาร ตำรา สรุปกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางภาษา มีทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ควบคู่กับการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ได้ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ในสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่อีก ทั้งเป็นการสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมและทบทวนความรู้เดิมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน และเป็นการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหาใหม่ ซึ่งมักเป็นการให้ผู้เรียนรับรู้และทำความเข้าใจกับความหมายของคำศัพท์ที่เป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวของเรื่องที่จะอ่านหรือฟังได้ง่ายขึ้น

ขั้นที่ 2 การนำเสนอเนื้อหา เป็นการนำเสนอเนื้อหาใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบทอ่านหรือบทสนทนา และตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังนั้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเข้าใจใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง

ขั้นที่ 3 การทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ เป็นการให้ผู้เรียนรับรู้และทำความเข้าใจกับความหมายของคำศัพท์และโครงสร้างทางภาษา ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่าน ได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 การฝึกปฏิบัติ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆที่จำลองจากสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนแล้ว และความรู้ทางภาษาที่เรียนรู้ใหม่มาใช้ในการสื่อสารได้เองโดยอิสระ

2. ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Little (1994)	Dam (1995)	Bimmel/Rampillon (2000)	Schwerdtfeger (2001)	สรุปสาระสำคัญ
มีความสามารถในการเรียนรู้เนื้อหาของสิ่งที่เรียน	มีส่วนร่วมในการทำ ความเข้าใจกับข้อมูล ความรู้ใหม่			รู้วิธีการเรียนรู้
เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้กับกระบวนการเรียนรู้				
	รู้วิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง		ตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกวิธีการที่จะทำให้งานสำเร็จ	
มีอิสระในการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้	มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย การเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้	ตัดสินใจเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และกลวิธีการเรียนรู้	กำหนดขอบเขตการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเองว่าต้องการเรียนรู้อะไร ใช้กลวิธีการเรียนรู้ใด	มีอิสระในการเรียนรู้
มีความต้องการและความสนใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว	มีส่วนร่วมในกระบวนการทางสังคม เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น		ทำงานร่วมกับผู้อื่น	เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่
	สามารถคิดสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้			คิดสะท้อนในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้
		ควบคุม จัดการ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง		ควบคุม จัดการ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
	สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์การเรียนรู้อื่นๆ			สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์การเรียนรู้อื่นๆ

จากตารางที่ 4 สรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 6 ประการ คือ 1) ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ 2) รู้วิธีการเรียนรู้ 3) มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ 4) สามารถคิดสะท้อนในสิ่งที่ได้เรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ 5) สามารถควบคุม จัดการและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 6) สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์การเรียนรู้อื่นๆ

2.2 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการวิเคราะห์หลักการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สรุปลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Merkelbach (2008)	Wolff (1997)	สรุปลักษณะสำคัญ
การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม	การมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้	การเรียนรู้ร่วมกัน
การมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและวัตถุประสงค์การเรียนรู้	การให้อิสระแก่ผู้เรียน ในการกำหนดเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมและวัตถุประสงค์การเรียนรู้
การนำเสนอผลงานและประเมินผล การเรียนรู้ร่วมกัน		การนำเสนอผลงานและประเมินผล การเรียนรู้ร่วมกัน
การมอบหมายงานหรือกิจกรรม ทั้งระยะสั้นและระยะยาว		การมอบหมายงานหรือกิจกรรม ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
ความพร้อมของสื่อสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาสื่อขึ้นเอง	ความพร้อมของสื่อสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม
การร่วมกันประเมินความสามารถในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ		การร่วมกันประเมินความสามารถในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
การเขียนบันทึกการเรียนรู้		การเขียนบันทึกการเรียนรู้
ผู้สอนเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นแหล่งข้อมูลและให้คำแนะนำ		ผู้สอนเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นแหล่งข้อมูลและให้คำแนะนำ

จากตารางที่ 5 สรุปลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 8 ประการคือ 1) เน้นรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน 2) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้ 3) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม วัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา 4) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ 5) ส่งเสริมความตระหนักในสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านการเขียนบันทึกการเรียนรู้ 6) มีการมอบหมายงานหรือกิจกรรม

ทั้งระยะสั้นและระยะยาว 7) มีสื่อที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ 8) ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นแหล่งข้อมูลและให้คำแนะนำ

3. ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีเรียนรู้

3.1 ผลการวิเคราะห์ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

จากการวิเคราะห์ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ได้ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปลักษณะสำคัญของการจัดประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

O'Mally&Chamot, 1990	Oxford, 1990	Bimmel&Rampillon, 2000	ประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
<p>1 กลวิธีด้านเมตาคอกนิทีฟ</p> <p>1.1 การวางแผน</p> <p>1.2 การควบคุมการเรียนรู้</p> <p>1.3 การประเมิน</p> <p>2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ</p> <p>2.1 การใช้แหล่งข้อมูล</p> <p>2.2 การทำซ้ำๆ</p> <p>2.3 การจัดกลุ่ม</p> <p>2.4 การนิรนัย</p> <p>2.5 การจินตนาการ</p> <p>2.6 การจำกัดลักษณะของเสียง</p> <p>2.7 การใช้คำสำคัญ</p> <p>2.8 การขยายความ</p> <p>2.9 การถ่ายโอน</p> <p>2.10 การอนุมาน</p> <p>2.11 การจดบันทึก</p> <p>2.12 การสรุปความ</p> <p>2.13 การรวบรวมชิ้นใหม่</p> <p>2.14 การแปล</p> <p>3 กลวิธีด้านสังคม</p> <p>3.1 การถามเพื่อความกระจ่าง</p> <p>3.2 การร่วมมือ</p>	<p>1 กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง</p> <p>1.1 กลวิธีการจำ</p> <p>- การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>- การใช้จินตนาการและเสียง</p> <p>- การทบทวน</p> <p>- การใช้ทำทาง</p> <p>1.2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ</p> <p>- การฝึกปฏิบัติ</p> <p>- การรับและส่งสาร</p> <p>- การจัดทำโครงสร้างข้อมูล</p> <p>1.3 กลวิธีการทดแทน</p> <p>- การเอา</p> <p>- การเอาชนะข้อจำกัดในการพูดและการเขียน</p> <p>2 กลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม</p> <p>2.1 กลวิธีเมตาคอกนิทีฟ</p> <p>- การใส่ใจกับการเรียนรู้</p> <p>- การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้</p> <p>- การประเมินผล</p> <p>2.2 กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึก</p> <p>- การลดความกังวล</p> <p>- การให้กำลังใจตนเอง</p> <p>- การดูแลอารมณ์ตนเอง</p> <p>2.3 กลวิธีด้านสังคม</p> <p>- การถาม</p> <p>- การร่วมมือกับผู้อื่น</p> <p>- การเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น</p>	<p>1 กลวิธีด้านการเรียนรู้ภาษา</p> <p>1.1 กลวิธีเรียนรู้โดยตรง</p> <p>1.1.1 กลวิธีการจำ</p> <p>- การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>- การใช้ภาพและเสียง</p> <p>- การทบทวน</p> <p>- การใช้ทำทาง</p> <p>1.1.2 การทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา</p> <p>- การจัดโครงสร้างข้อมูลทางภาษา</p> <p>- การวิเคราะห์และการใช้กฎเกณฑ์</p> <p>- การฝึกฝน</p> <p>1.2 กลวิธีเรียนรู้โดยอ้อม</p> <p>1.2.1 กลวิธีกำกับการเรียนรู้</p> <p>- การมุ่งความสนใจกับการเรียนรู้</p> <p>- การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้</p> <p>- การตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1.2.2 กลวิธีด้านอารมณ์ความรู้สึก</p> <p>- การบันทึกและแสดงออกถึงความรู้สึก</p> <p>- การลดความกังวล</p> <p>- การให้กำลังใจตนเอง</p> <p>1.2.3 กลวิธีด้านสังคม</p> <p>- การถาม</p> <p>- การทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- การเข้าใจผู้อื่น</p> <p>2 กลวิธีด้านการใช้ภาษา</p> <p>2.1 การใช้ความรู้เดิม</p> <p>2.2 การใช้วิธีการต่างๆช่วยในการสื่อสาร</p>	<p>1 กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา</p> <p>1.1 กลวิธีการจำ</p> <p>- การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>- การใช้ภาพและเสียง</p> <p>- การทบทวน</p> <p>- การใช้ทำทาง</p> <p>1.2 กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา</p> <p>- การจัดโครงสร้างข้อมูลทางภาษา</p> <p>- การวิเคราะห์และการใช้กฎเกณฑ์</p> <p>- การฝึกฝน</p> <p>1.3 กลวิธีด้านการใช้ภาษา</p> <p>- การใช้ความรู้เดิม</p> <p>- การใช้วิธีการต่างๆช่วยในการสื่อสาร</p> <p>2 กลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา</p> <p>2.1 กลวิธีด้านการกำกับการตรวจสอบการเรียนรู้</p> <p>- การมุ่งความสนใจกับการเรียนรู้</p> <p>- การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้</p> <p>- การตรวจสอบและประเมินผล</p> <p>2.2 กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในการเรียนรู้</p> <p>- การบันทึกและแสดงออกถึงความรู้สึก</p> <p>- การลดความกังวล</p> <p>- การให้กำลังใจตนเอง</p> <p>2.3 กลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม</p> <p>- การถาม</p> <p>- การทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- การเข้าใจผู้อื่น</p>

จากตารางที่ 6 สรุปประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ได้ 2 ประเภทหลักคือ 1) กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา 2) กลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา โดยจำแนกลักษณะย่อยของแต่ละกลวิธี ดังนี้

1) กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ประกอบด้วย

1.1) กลวิธีการจำ ได้แก่

1.1.1) การสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด เช่น การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม การจัดกลุ่มคำศัพท์

1.1.2) การใช้ภาพและเสียง เช่น การเชื่อมโยงคำศัพท์กับภาพที่คิดขึ้นเอง การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของคำต่างๆ การเชื่อมโยงเสียงของคำศัพท์ใหม่กับคำที่มีเสียงคล้ายกันกับคำในภาษาอื่นที่รู้จัก

1.1.3) การทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การใช้บัตรคำทบทวนคำศัพท์

1.1.4) การใช้ท่าทาง เช่น การแสดงท่าทางในขณะที่อ่านคำศัพท์และสำนวนที่ต้องการจำ

1.2) กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ได้แก่

1.2.1) การจัดโครงสร้างข้อมูลทางภาษา เช่น การขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์คำหรือวลีสำคัญในบทอ่าน การจดคำหรือสาระสำคัญขณะอ่าน/ฟัง การเขียนโครงร่างการสรุปความ

1.2.2) การวิเคราะห์และการใช้กฎเกณฑ์ เช่น การวิเคราะห์คำศัพท์และสำนวน การเปรียบเทียบกับภาษาอื่น การค้นหากฎเกณฑ์ทางภาษา การนำกฎเกณฑ์ไปใช้

1.2.3) การฝึกฝน เช่น การจำและฝึกใช้สำนวน การจำและฝึกใช้รูปแบบประโยค การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การใช้สื่อช่วยการเรียนรู้

1.3) กลวิธีด้านการใช้ภาษา ได้แก่

1.3.1) การใช้ความรู้เดิม เช่น การตั้งและตรวจสอบสมมติฐาน การคาดเดาความหมายจากสิ่งชี้แนะทางภาษา การคาดเดาความหมายจากบริบท

1.3.2) การใช้วิธีการต่างๆช่วยในการสื่อสาร เช่น การใช้สีหน้าท่าทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน การเปลี่ยนไปใช้ภาษาแม่ การสร้างคำใหม่ขึ้นใช้แทนคำที่ต้องการสื่อความหมาย การอธิบายขยายความและการใช้คำที่มีความหมายเดียวกัน

2) กลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา ประกอบด้วย

2.1) กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง ได้แก่

2.1.1) การมุ่งความสนใจกับการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานโดยกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการเรียนรู้และจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็น การจัดสิ่งรบกวนการเรียนรู้

2.1.2) การจัดระเบียบและวางแผนการเรียนรู้ เช่น กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทั้งระยะยาว ระยะกลาง และระยะสั้น ระบุสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ หาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตน บริหารจัดการในเรื่องเวลา สถานที่ สื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็น

2.1.3) การตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ เช่น การตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ โดยตรวจสอบความเหมาะสมของกลวิธีที่นำมาใช้ในการเรียนรู้ ค้นหาข้อผิดพลาด และแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น การตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์และเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การสรุปผลการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ครั้งต่อไป โดยพิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการกำหนดแนวทางการเรียนรู้ การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกและใช้กลวิธีการเรียนรู้

2.2) กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในการเรียนรู้ ได้แก่

2.2.1) การบันทึกและแสดงออกถึงความรู้สึก เช่น การเอาใจใส่สัญญาณจากร่างกาย การใช้แบบสำรวจ ตรวจสอบความรู้สึก แรงจูงใจต่อการเรียนภาษาหรืองานที่ปฏิบัติ การเขียนบันทึกประจำวัน บันทึกเหตุการณ์และความรู้สึกต่อการเรียนและการแสดงออกทางภาษา การพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของตน ต่อการเรียนหรือการใช้ภาษากับครูหรือเพื่อน

2.2.2) การลดความกังวล เช่น การผ่อนคลายความกังวล การฟังดนตรี

2.2.3) การให้กำลังใจตนเอง เช่น การพูดให้กำลังใจตนเอง การกล้าเผชิญกับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษา การให้รางวัลตนเอง เมื่อประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา

2.3) กลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่

2.3.1) การถาม เช่น การขอคำอธิบาย การถามเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง การขอให้แก้ไขให้ถูกต้อง

2.3.2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การขอความช่วยเหลือจากเจ้าของภาษาที่มีความรู้ความชำนาญ

2.3.3) การเข้าใจผู้อื่น เช่น การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษา การตระหนักรู้ในความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น

3.2 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา สรุปแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สรุปสาระสำคัญของแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

Bimmel&Rampillon (2000: 91-94)	Oxford (1990: 203-208)	Chamot&O'Malley (1994:66-72)	สาระสำคัญของ แนวทางการสอนกลวิธี การเรียนรู้ภาษา
<p>1. ฝึกกลวิธีการเรียนรู้โดยสอดแทรกในการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา</p> <p>2. คิดสะท้อนถึงวิธีการปฏิบัติงาน วิธีตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการปรับเปลี่ยนวิธีการในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป</p> <p>3. อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การใช้กลวิธีการเรียนรู้</p> <p>4. ปรึกษาแนะนำเป็นคู่ระหว่างผู้เรียน โดยผู้เรียนผลัดกันถามตอบอธิบายวิธีการปฏิบัติงานของตน</p>	<p>1. พิจารณาความต้องการของผู้เรียนและระยะเวลาในการฝึก</p> <p>2. เลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน</p> <p>3. บูรณาการการฝึกกลวิธีการเรียนรู้กับการเรียนภาษา</p> <p>4. สร้างแรงจูงใจ ซึ่งให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการฝึกกลวิธีการเรียนรู้</p> <p>5. เตรียมสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน</p> <p>6. ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ในกิจกรรมทางภาษา</p> <p>7. ประเมินผลการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ โดยผู้เรียนและผู้สอน</p> <p>8. ปรับปรุงแก้ไขสื่อและวิธีการให้เหมาะสมกับผู้เรียน</p>	<p>1. กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้</p> <p>2. นำเสนอกลวิธีการเรียนรู้ที่ละกลวิธี และตัวอย่างแบบฝึกต่างๆ</p> <p>3. ฝึกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่นำเสนอกับชิ้นงานต่างๆ</p> <p>4. ประเมินผล โดยผู้เรียนคิดไตร่ตรองและบันทึกผลการใช้กลวิธีการเรียนรู้</p> <p>5. ฝึกการนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ไปใช้กับชิ้นงานหรือกิจกรรมทางภาษาอื่นที่มีลักษณะแตกต่างกัน</p>	<p>1. เลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน</p> <p>2. กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้</p> <p>3. ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ในกิจกรรมทางภาษา</p> <p>4. ส่งเสริมการคิดไตร่ตรองและการบันทึกผลการใช้กลวิธีการเรียนรู้</p> <p>5. ส่งเสริมการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การใช้กลวิธีการเรียนรู้</p> <p>6. ฝึกการนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ไปใช้กับชิ้นงานหรือกิจกรรมทางภาษาอื่นที่มีลักษณะแตกต่างกัน</p>

จากตารางที่ 7 สรุปแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาได้ 6 ประการคือ 1) เลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน 2) กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ 3) ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ในกิจกรรมทางภาษา 4) ส่งเสริมการคิดไตร่ตรองและการบันทึกผลการใช้กลวิธีการเรียนรู้ 5) ส่งเสริมการอภิปราย แลกเปลี่ยนความ

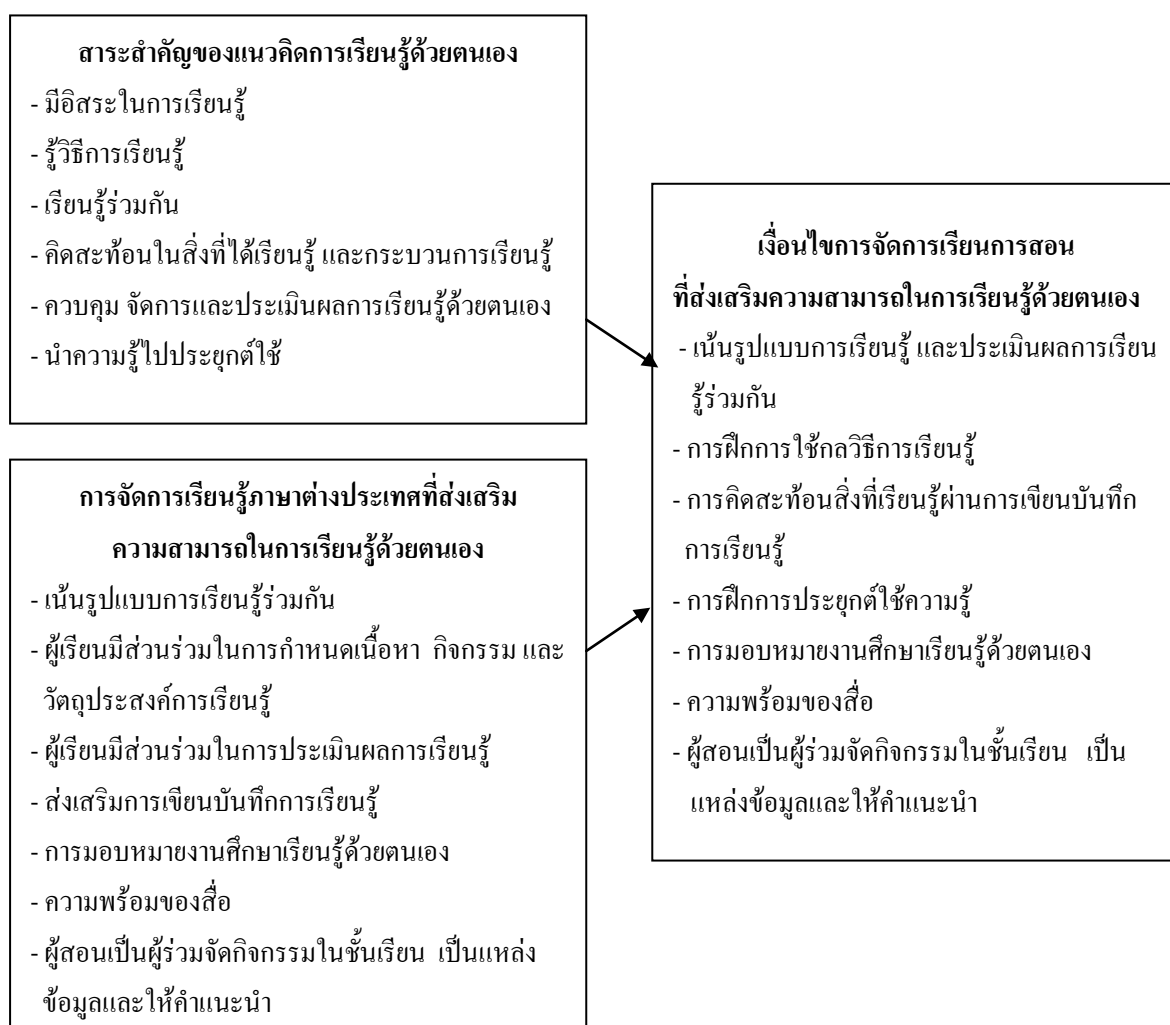
คิดเห็นและประสบการณ์การใช้กลวิธีการเรียนรู้ และ 6) ฝึกการนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ไปใช้กับชิ้นงานหรือกิจกรรมทางภาษาอื่นที่มีลักษณะแตกต่างกัน

4. ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียน นำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

4.1 ผลการกำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการกำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งได้จากการนำสาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่วิเคราะห์จากข้อ 2.1 และ ข้อ 2.2 มากำหนดเป็นเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ผลการกำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

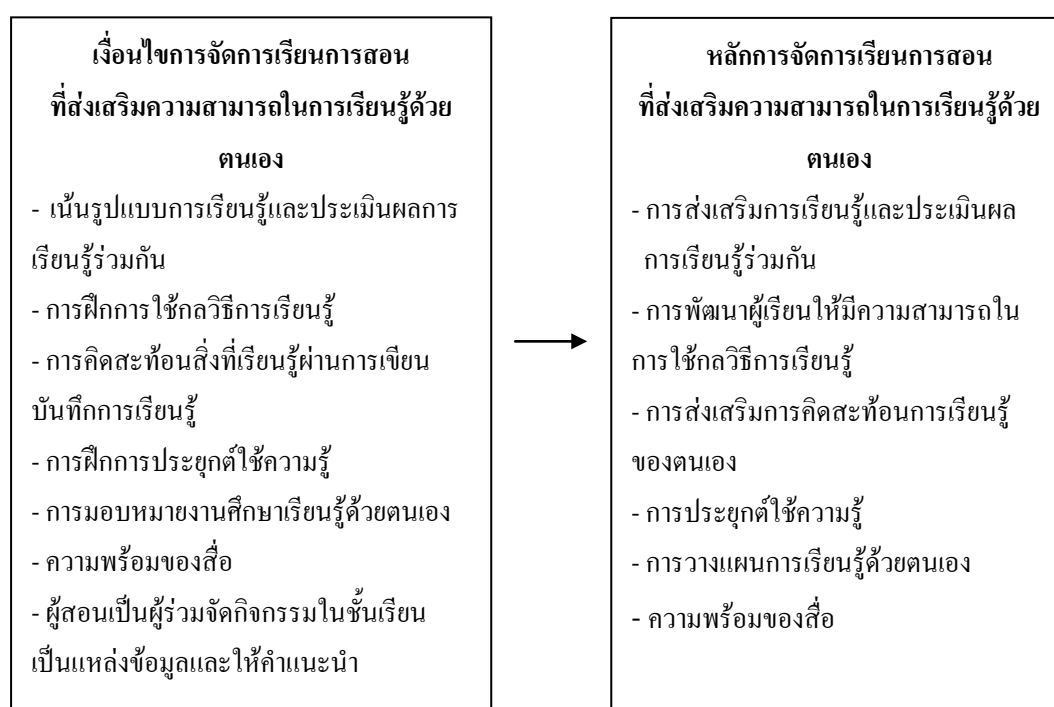

จากแผนภาพพบว่า เงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยเงื่อนไขสำคัญ 7 ประการ คือ การเน้นรูปแบบการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน การฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ การคิดสะท้อนสิ่งที่เรียนรู้ผ่านการเขียนบันทึกการเรียนรู้ การฝึกการประยุกต์ใช้ความรู้ การมอบหมายงานศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมของสื่อ และผู้สอนเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นแหล่งข้อมูลและให้คำแนะนำ

4.2 ผลการกำหนดหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการกำหนดหลักการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งได้มาจากการนำเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากข้อ 4.1 มากำหนดเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ผลการกำหนดหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากแผนภาพพบว่า หลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ 1) การส่งเสริมการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน 2) การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ 3) การส่งเสริม

การคิดสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ 5) การวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 6) ความพร้อมของสื่อ

4.3 ผลการกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งได้มาจากการนำหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากข้อ 4.2 มากำหนดเป็นแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 ผลการกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลักการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	แนวทางการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้เป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน
การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้ในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเอง
การประยุกต์ใช้ความรู้	จัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
การส่งเสริมการคิดสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง	กำหนดให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ วิธี การเรียนรู้ และวิธีประเมินผลการเรียนรู้
การวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	มอบหมายงานศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนรับผิดชอบทั้งการควบคุมเนื้อหา กระบวนการ และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของตน
ความพร้อมของสื่อ	จัดเตรียมสื่อที่มีความหลากหลาย ให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตน

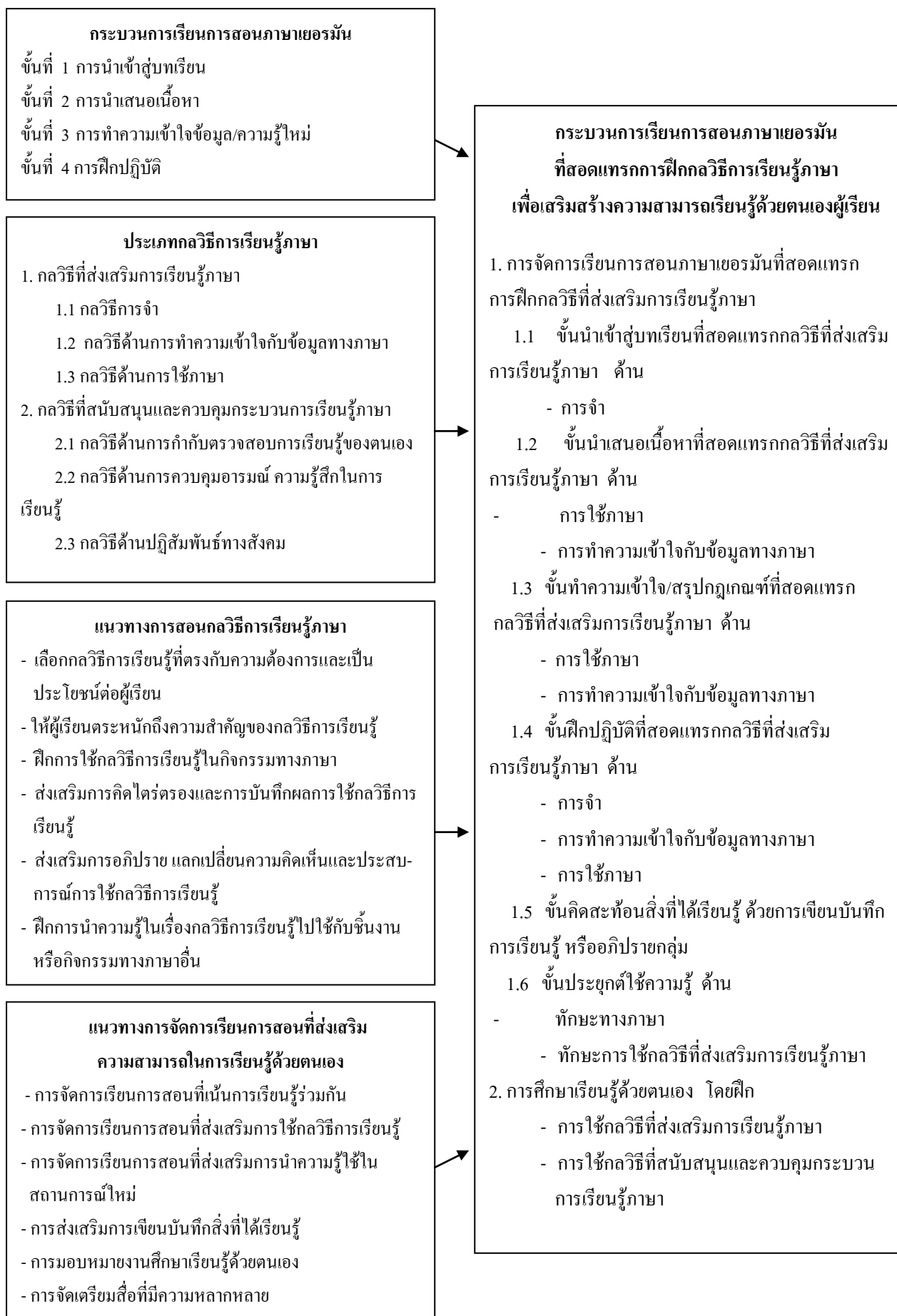
จากแผนภาพพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยแนวทางสำคัญ 6 ประการ คือ 1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้เป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน 2) จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้ในการสร้างความรู้ความ

เข้าใจให้แก่ตนเอง 3) จัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ 4) กำหนดให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ 5) มอบหมายงานศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนรับผิดชอบทั้งการควบคุมเนื้อหา กระบวนการ และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของตน 6) จัดเตรียมสื่อที่มีความหลากหลาย ให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตน

4.4 ผลการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งได้มาจากการนำกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ จากข้อ 1 แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา จากข้อ 3.1 และข้อ 3.2 และแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากข้อ 4.3 มาเชื่อมโยงสู่กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีฯ

จากแผนภาพพบว่า กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องหลักการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน คือ 1) การจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องหลักการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 6 ขั้นตอน คือ 1.1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการจำ 1.2) ชี้นำเสนอเนื้อหา ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการใช้ภาษา และการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา 1.3) ชี้นำทำความเข้าใจ/สรุปกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการใช้ภาษา และการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา 1.4) ชี้นำฝึกปฏิบัติ ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านการจำ การทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และการใช้ภาษา 1.5) ชี้นำคิดสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ ด้วยการเขียนบันทึกการเรียนรู้ หรืออภิปรายกลุ่ม 1.6) ชี้นำประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะทางภาษา และทักษะการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา และ 2) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ฝึกการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา และการใช้กลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องหลักการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องหลักการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดำเนินการโดยนำกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาเสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 1 (Development of Skills for German Teacher I) และวิชา 2725347 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 2 (Development of Skills for German Teacher II) กับนิสิตวิชาเอกภาษาเยอรมัน สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 5 คน ในภาคต้นและภาคปลาย ปีการศึกษา 2550 และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และผลการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กลวิธีเรียนรู้ภาษาเยอรมัน

1.1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน

ของนิสิต

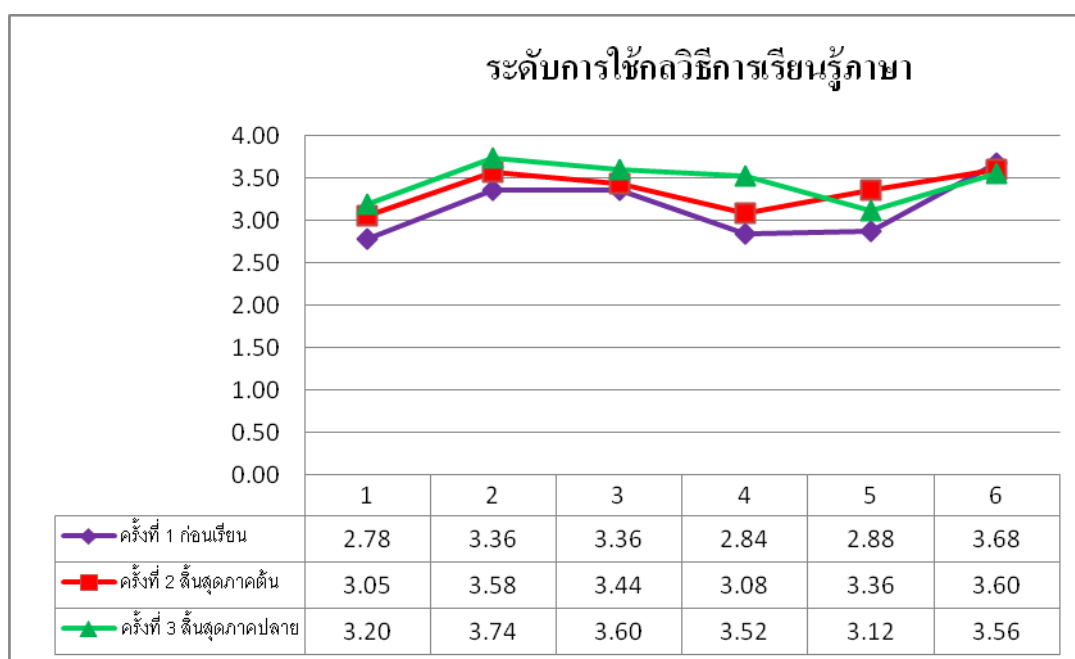
ค่าเฉลี่ยของระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันของนิสิต ทำการ

เก็บข้อมูลจากแบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลก่อนการเรียน ครั้งที่ 2 เก็บข้อมูลเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 3 เก็บข้อมูลเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลาย พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วนิสิตทั้ง 5 คน มีระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันทั้ง 3 ครั้งอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} = 3.15, 3.35 และ 3.46 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันของนิสิตในแต่ละด้าน พบว่า ด้านกลวิธีการจำ นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 3 ครั้งอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} = 2.78, 3.05 และ 3.20 ตามลำดับ) ด้านกลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา นิสิตมีการปฏิบัติครั้งที่ 1 อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} = 3.36) ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ (\bar{X} = 3.58 และ 3.74 ตามลำดับ) ด้านการใช้ภาษา นิสิตมีการปฏิบัติครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} = 3.36 และ 3.44 ตามลำดับ) และครั้งที่ 3 นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ (\bar{X} = 3.60) ด้านกลวิธีการกำกับตรวจสอบการเรียนด้วยตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} = 2.84 และ 3.08 ตามลำดับ) และครั้งที่ 3 นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ (\bar{X} = 3.52) ด้านกลวิธีการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 3 ครั้ง อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} = 2.88, 3.36 และ 3.12 ตามลำดับ) และด้านกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 3 ครั้ง อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ (\bar{X} = 3.68, 3.60 และ 3.56 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนในการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง พบว่า การเก็บข้อมูลในครั้งที่ 1 ก่อนการเรียน นิสิตใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันในระดับปฏิบัติบางครั้งเกือบทุกด้าน ยกเว้นกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ การเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น นิสิตใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันในระดับปฏิบัติบางครั้งเกือบทุกด้าน ยกเว้นกลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ และการเก็บข้อมูลครั้งที่ 3 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลาย นิสิตใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันในระดับปฏิบัติบ่อยๆเกือบทุกด้าน ยกเว้น กลวิธีการจำ และกลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง ระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ซึ่งนิสิตมีการปฏิบัติก่อนการเรียนอยู่ในระดับบางครั้ง เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลาย อยู่ในระดับบ่อยๆ กลวิธีด้านการใช้ภาษาและกลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนด้วยตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติก่อนการเรียนและเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น อยู่ในระดับบางครั้ง เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลายอยู่ในระดับบ่อยๆ ดังตารางที่ 8 และภาพที่ 1

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนิสิต

ประเภทของกลวิธีการเรียนภาษา	จำนวน (คน)	ครั้งที่ 1 ก่อนเรียน		ครั้งที่ 2 สิ้นสุดภาคต้น		ครั้งที่ 3 สิ้นสุดภาคปลาย	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. กลวิธีการจำ	5	2.78	0.38	3.05	0.23	3.20	0.42
2. กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา	5	3.36	0.57	3.58	0.48	3.74	0.32
3. กลวิธีด้านการใช้ภาษา	5	3.36	0.62	3.44	0.17	3.60	0.49
4. กลวิธีด้านการกำกับ ตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	2.84	0.73	3.08	0.90	3.52	0.58
5. กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก	5	2.88	0.67	3.36	0.68	3.12	0.33
6. กลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	5	3.68	0.92	3.60	0.75	3.56	0.38
รวม	5	3.15	0.53	3.35	0.42	3.46	0.22

ภาพที่ 1 กราฟแสดงระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนิสิต

1.1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนภาษาเยอรมันของนิสิต

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกลวิธีการเรียนภาษาเยอรมันกับจำนวนการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลก่อนการเรียน ครั้งที่ 2 เก็บข้อมูลเมื่อสิ้นภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 3 เก็บข้อมูลเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปลาย ของนิสิตจำนวน 5 คน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีการจำของนิสิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ($F = 2.46, p = .15$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลวิธีการจำของนิสิต ที่ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษาของนิสิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ($F = 2.00, p = .20$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษาของนิสิต ที่ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านการใช้ภาษาของนิสิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ($F = 0.42, p = .67$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านการใช้ภาษาของนิสิต ที่ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนด้วยตนเองของนิสิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ($F = 1.02, p = .40$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนด้วยตนเองของนิสิต ที่ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของนิสิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ($F = 1.32, p = .32$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของนิสิต ที่ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

และผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนิสิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ($F = 0.07, p = .93$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนิสิต ที่ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนภาษาของนิสิต

ตัวแปร	N	Mean	SD.	Mauchly's Test	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	p	สรุป
กลวิธีการจำ											
ครั้งที่ 1	5	2.78	0.38	0.32	Treatment	0.46	2	0.23	2.46	0.15	1=2=3
ครั้งที่ 2	5	3.05	0.23	df = 2	Error	0.75	8	0.09			
ครั้งที่ 3	5	3.20	0.42	p = 0.18							
กลวิธีการจัดกระทำข้อมูลทางภาษา											
ครั้งที่ 1	5	3.36	0.57	0.42	Treatment	0.36	2	0.18	2.00	0.20	1=2=3
ครั้งที่ 2	5	3.58	0.48	df = 2	Error	0.73	8	0.09			
ครั้งที่ 3	5	3.74	0.32	p = 0.28							
กลวิธีด้านการใช้ภาษา											
ครั้งที่ 1	5	3.36	0.62	0.93	Treatment	0.15	2	0.07	0.42	0.67	1=2=3
ครั้งที่ 2	5	3.44	0.17	df = 2	Error	1.42	8	0.18			
ครั้งที่ 3	5	3.60	0.49	p = 0.89							
กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง											
ครั้งที่ 1	5	2.84	0.73	0.85	Treatment	1.19	2	0.59	1.02	0.40	1=2=3
ครั้งที่ 2	5	3.08	0.90	df = 2	Error	4.68	8	0.58			
ครั้งที่ 3	5	3.52	0.58	p = 0.78							
กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก											
ครั้งที่ 1	5	2.88	0.67	0.62	Treatment	0.58	2	0.29	1.32	0.32	1=2=3
ครั้งที่ 2	5	3.36	0.68	df = 2	Error	1.74	8	0.22			
ครั้งที่ 3	5	3.12	0.33	p = 0.48							
กลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม											
ครั้งที่ 1	5	3.68	0.92	1.00	Treatment	0.04	2	0.02	0.07	0.93	1=2=3
ครั้งที่ 2	5	3.60	0.75	df = 2	Error	2.20	8	0.28			
ครั้งที่ 3	5	3.56	0.38	p = 1.00							

หมายเหตุ p < .05

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

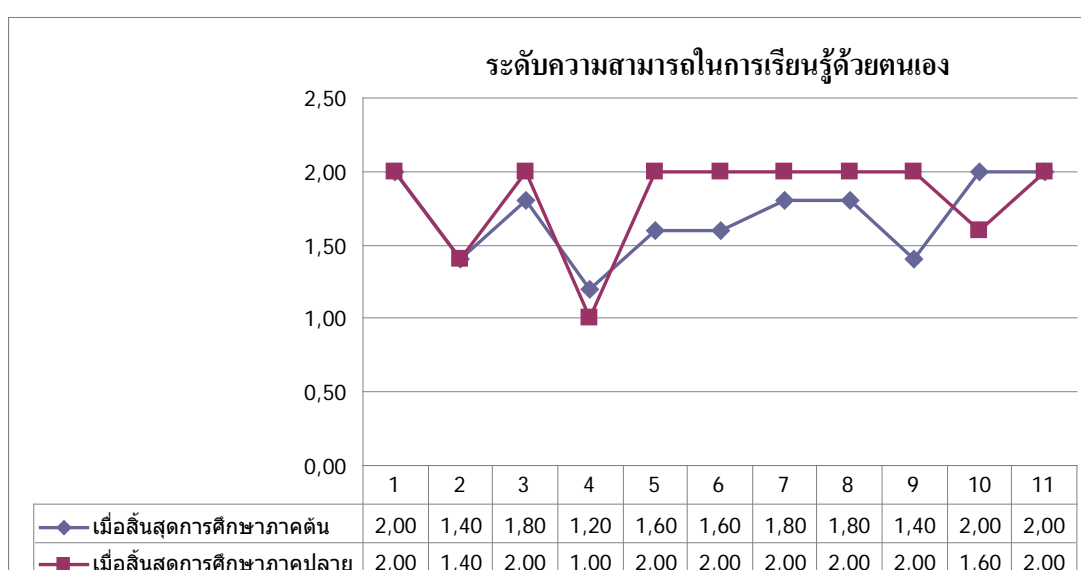
จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต โดยประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต จากรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 หลังสิ้นสุดการศึกษาภาคต้น และครั้งที่ 2 หลังสิ้นสุดการศึกษาภาคปลาย โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานในการเรียนรู้ด้วยตนเองในประเด็นที่กำหนด ได้แก่ การระบุเหตุผลและประโยชน์ของสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ การระบุเป้าหมายใน

การเรียนรู้ด้วยตนเอง การกำหนดเนื้อหาและวิธีการ การกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้ การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนด การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเอง การประเมินผลการเรียนรู้ และการปรับปรุงผลการเรียนรู้ของตน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว นิสิตมีระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 2 ครั้ง อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 1.69 และ 1.82 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การระบุผลและประโยชน์ของสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.00 และ 2.00 ตามลำดับ) การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับพอใช้ (\bar{X} = 1.40 และ 1.40 ตามลำดับ) การกำหนดเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 1.80 และ 2.00 ตามลำดับ) การกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้ นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับพอใช้ (\bar{X} = 1.20 และ 1.00 ตามลำดับ) การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 1.60 และ 2.00 ตามลำดับ) การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนด นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 1.60 และ 2.00 ตามลำดับ) การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 1.80 และ 2.00 ตามลำดับ) การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 1.80 และ 2.00 ตามลำดับ) การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติครั้งที่ 1 อยู่ในระดับพอใช้ (\bar{X} = 1.40) และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.00) การระบุการกระทำที่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.00 และ 1.60 ตามลำดับ) การกำหนดแนวทางวิธีการปรับปรุงการเรียนรู้ของตนในครั้งต่อไป นิสิตมีการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้งอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.00 และ 2.00 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตในการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง พบว่า ครั้งที่ 1 นิสิตทุกคนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับดีเกือบทุกด้าน ยกเว้น การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้ และการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ และครั้งที่ 2 นิสิตทุกคนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับดีเกือบทุกด้าน ยกเว้น การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้ นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ ดังตารางที่ 10 และภาพที่ 2

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต

ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	จำนวน (คน)	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การระบุเหตุผลและประโยชน์ของสิ่งที่ต้องการเรียนรู้	5	2.00	0.00	2.00	0.00
2. การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	1.40	0.55	1.40	0.55
3. การกำหนดเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้	5	1.80	0.45	2.00	0.00
4. การกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้	5	1.20	0.84	1.00	0.00
5. การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้	5	1.60	0.89	2.00	0.00
6. การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนด	5	1.60	0.89	2.00	0.00
7. การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	5	1.80	0.45	2.00	0.00
8. การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา	5	1.80	0.45	2.00	0.00
9. การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเอง	5	1.40	0.89	2.00	0.00
10. การระบุการกระทำที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง	5	2.00	0.00	1.60	0.55
11. การกำหนดแนวทาง/วิธีการปรับปรุงการเรียนรู้ของตน ในครั้งต่อไป	5	2.00	0.00	2.00	0.00
รวม	5	1.69	0.34	1.82	0.09

ภาพที่ 2 กราฟแสดงระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง ยังพบประเด็นสำคัญที่แสดงถึงความสามารถของนิสิต ในการกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามความต้องการและความสนใจของตนเอง เช่น การเรียนรู้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน การฝึกทักษะการฟังและการออกเสียง การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมผ่านภาพยนตร์ นอกจากนี้ นิสิตส่วนใหญ่ยังสามารถกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ได้ชัดเจน เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของตน เช่น ฝึกทักษะการฟังและการออกเสียงจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจากภาพยนตร์ ในส่วนของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา มีการเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การใช้บัตรคำในการท่องและทบทวนคำศัพท์ การใช้ทำทางประกอบการอ่านออกเสียง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเองว่ามีความก้าวหน้าเพียงใดด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ตรวจสอบการออกเสียงด้วยการบันทึกเสียงตนเอง แล้วเปรียบเทียบกับเสียงของเจ้าของภาษา และทดสอบการออกเสียงอีกครั้งกับเพื่อน การขอให้ผู้รู้ยืนยันว่าสิ่งที่เข้าใจจากการฟังนั้นถูกต้อง รวมทั้งการตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่เรียนด้วยตนเองกับคำเฉลย และใช้สติแก้ไขข้อความที่ผิดให้เห็นเด่นชัดเพื่อช่วยการจำ ดังตัวอย่างข้อความในรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปนี้

“ขั้นตอนการเรียนรู้ของผม เริ่มจากการหาหนังสือคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน ในกรณีนี้ผมใช้หนังสือ „Sag es besser!“ ของ Duden หลังจากค้นหาคำศัพท์ที่ผมสนใจ และคิดว่าคำศัพท์นั้นน่าจะได้ในชีวิตประจำวันบ่อยๆ จึงนำคำศัพท์เหล่านั้นมาเขียนลงบนแผ่นกระดาษไว้ด้านหนึ่ง ส่วนอีกด้านหนึ่งเขียนคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันและตัวอย่างประโยคของคำศัพท์นั้นๆ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผมเอาบัตรคำศัพท์ที่ทำไว้มาอ่านและท่องในเวลาว่าง การตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของผมคือทดสอบตนเอง โดยเปิดแผ่นคำศัพท์ด้านหน้า และบอกความหมายคำศัพท์ที่อยู่ด้านหลังบัตรคำนั้น หลังจากนั้นก็ทดสอบกับเพื่อนโดยให้เพื่อนถามคำศัพท์ที่อยู่ในบัตรและผมบอกความหมายของคำศัพท์นั้น”

ชวนนท์

(การเรียนรู้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน)

“ในการเรียนรู้ด้วยตนเองครั้งนี้ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์„Diktat Deutsch als Fremdsprache“ นอกจากนั้นก็ยังมีหนังสือและข่าวจากอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดเวลาเรียนทุกวันจันทร์ วันพุธและวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ ครั้งละ 2 ชั่วโมง ตั้งแต่ 18.00 – 20.00 น. และใช้เวลาทบทวนหรือเรียนรู้เพิ่มเติมทุกวันอาทิตย์ เวลา 19.00 – 20.00 น. การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ โดยเลือกบทเรียนตามความสนใจจาก CD จำนวน 9 เรื่อง ฝึกออกเสียงโดยออกเสียงตามคำละ 2-3 ครั้ง จดคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้ใหม่ลงในสมุด โดยใช้ปากกาสี

เขียนหรือทำเครื่องหมายพยัญชนะที่มักไม่ออกเสียง การฝึกการฟังจะฟัง Text จาก CD 1 รอบ ระหว่างการฟังต้องตอบคำถามให้ได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร จำคำหลัก และ พยายามทำความเข้าใจ จากนั้นฟังอีก 1 รอบ โดยจะเขียนข้อความตามที่ได้ยิน เว้นว่างหรือ จิตเส้นได้ข้อความหรือคำที่ได้ยินไม่ชัด ฟังไม่ออกหรือว่าไม่แน่ใจ ฟังอีกรอบ พยายาม ฟังคำที่ยังเดิมไม่ได้ เสร็จแล้วก็ตรวจสอบกับเฉลย ถ้าคำใดเขียนผิดก็ใช้ปากกาสีแดงแก้ไข ให้ถูกต้อง เปิด CD อีกรอบแล้วอ่าน Text ตาม ต่อจากนั้นจะทำบัตรคำ โดยเขียนคำศัพท์ และความหมายแยกคนละแผ่นสำหรับทบทวน โดยจับคู่คำศัพท์และความหมายให้ถูกต้อง เมื่อจับคู่ได้แล้ว จึงอ่านออกเสียงคำและความหมายนั้นๆ ซ้ำๆ ซัดเจน”

อุเทน

(การฝึกทักษะการฟัง และการออกเสียง)

“ลักษณะการเรียนรู้เป็นการจัดประสบการณ์ร่วม แต่เด็กเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละคนในที่นี้คือการชมภาพยนตร์ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งข้าพเจ้าเน้นการพัฒนาทักษะภาษาเยอรมัน แต่สมาชิกในครอบครัวเน้นการตีความจากการสื่ออารมณ์ที่ปรากฏออกมาผ่านฉากและตัวแสดง ขั้นตอนการเรียนรู้ โดยดูภาพยนตร์เรื่อง The Educators ทั้งหมด 3 รอบ รอบที่ 1 ดูเป็นภาษาเยอรมันโดยไม่มี subtitles รอบที่ 2 ดูเป็นภาษาไทยเพื่อทดลองทำความเข้าใจภาพยนตร์เยอรมันในบริบทของภาษาไทย รอบที่ 3 ดูเป็นภาษาเยอรมัน โดยมี subtitles เป็นภาษาเยอรมัน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ว่าเข้าใจคำพูดเยอรมันนั้นๆถูกต้องหรือไม่ การตรวจสอบผลการเรียนรู้ใช้วิธีเล่าให้ผู้ที่เคยดูภาพยนตร์เรื่องนี้ฟัง เพื่อเทียบว่าเข้าใจตรงกันหรือไม่ และยกตัวอย่างภาษาเยอรมันที่ประทับใจให้เขาฟัง แล้วถามว่า เขาได้ยินภาษาเยอรมันส่วนนั้นด้วยหรือไม่ เข้าใจตรงกันหรือไม่”

ศัสย

(การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมผ่านภาพยนตร์)

“การเรียนรู้เรื่อง Verb mit Präposition ใช้วิธีท่องจำรูปแบบของคำศัพท์ว่าใช้กับ Präposition อะไร แล้วก็ดูรูปแบบประโยคด้วยว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากข้าพเจ้าเน้นการท่องจำมากกว่า ข้าพเจ้าจึงเลือกวิธีท่องจำมาช่วยในการเรียนรู้ด้วยตนเองในครั้งนี้ ซึ่งจริงๆแล้วเรื่องของ Verb mit Präposition ก็ต้องใช้วิธีท่องจำจึงเหมาะที่สุด วิธีการท่องจำจะจำ Verb เป็นกลุ่มๆ ทำให้จำเป็นระบบมากขึ้น ไม่ปนกัน หลังจากท่องคำศัพท์แล้ว ถ้าคำศัพท์ไหนที่ไม่เข้าใจความหมาย ก็จะจิตเส้นไว้ แล้วเปิด dictionary ดู ข้าพเจ้าตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนคำศัพท์นั้นๆ แล้วลองเติม Präposition ดูว่าเราจำได้หรือยัง แล้วตรวจสอบความถูกต้องกับหนังสือ”

วรพรรณ

(การเรียนรู้เรื่อง Verb mit Präposition)

“ฝึกออกเสียงทุกวันจันทร์และวันศุกร์ เวลา 13.00 – 15.00 น. โดยมีขั้นตอนและวิธีการ คือ ศึกษาเอกสารทั้งหมด ฝึกออกเสียงตาม VCD จดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้แต่ละครั้ง ศึกษาเอกสารแต่ละบทประกอบการฟัง VCD อีกครั้ง ใช้สัญลักษณ์ เช่น ลูกศร ระดับมือ ประกอบการออกเสียง ประเมินตนเองด้วยการฟังเสียงที่บันทึกไว้ และทดสอบการออกเสียงกับเพื่อนทุกๆ 2 บท หลังจากนั้นก็หาบทอ่านภาษาเยอรมันที่มีเสียงประกอบแล้วฝึกอ่านตาม”

นภารัตน์

(การฝึกการออกเสียง)

ส่วนการกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้นั้น นิสิตบางคนไม่ได้กำหนดเวลาในการเริ่มต้นและสิ้นสุดของการปฏิบัติงานในแต่ละสัปดาห์อย่างชัดเจน หรือกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้แต่ไม่สามารถปฏิบัติงานตามวัน เวลาที่กำหนด ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ดังตัวอย่างข้อความในรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปนี้

“ข้าพเจ้าไม่สามารถศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากไม่ได้กำหนดตารางเวลาว่าแต่ละวันจะเรียนกี่คำ และใช้เวลาทั้งหมดเท่าไรจะอ่านไปเรื่อยๆ ในช่วงที่ว่าง ไม่ได้อ่านทุกวัน จึงไม่สามารถเรียนคำศัพท์ได้ครบตามเป้าหมายที่วางไว้”

วรพรรณ

(การเรียนรู้เรื่อง Verb mit Präposition)

“ถึงแม้ว่าได้กำหนดตารางเวลาและหัวข้อสำหรับการเรียนรู้แล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากบางสัปดาห์ไม่ได้กลับบ้าน”

อุเทน

(การฝึกการออกเสียง)

ตัวอย่างข้อความในรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่า นิสิตสามารถนำความรู้จากการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ทั้งกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา และกลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา มาใช้ในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย แต่นิสิตบางคนขาดวินัยในตนเอง ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวันเวลาที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นหลักฐานที่ช่วยยืนยันว่า กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น นอกจากช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาแล้ว ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนด้วย

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง จากแบบประเมินผลการปฏิบัติการสอน โดยวิเคราะห์จากคะแนนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และการสังเกตการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนจริง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นิสิตมีการปฏิบัติด้านการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับดี ($\bar{X} = 2.85$) และด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในระดับดี ($\bar{X} = 2.65$) เช่นกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 ด้านการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับดี ($\bar{X} = 2.8$) การออกแบบกิจกรรมที่นำกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในระดับดี ($\bar{X} = 2.6$) การกำหนดสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับดี ($\bar{X} = 3.2$) และการกำหนดวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในระดับดี เช่นกัน ($\bar{X} = 2.8$)

1.3.2 ด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้ พบว่า การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.2$) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พิจารณาเลือกรับข้อมูล สังเกตข้อมูล จัดประเภท หมวดหมู่และจัดลำดับของข้อมูล ในระดับดี ($\bar{X} = 2.6$) การจัดกิจกรรมฝึกให้นักเรียนสร้างหรือจัดระบบโครงสร้างข้อมูลทางภาษาในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.4$) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเองในระดับดี ($\bar{X} = 2.6$) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆในระดับดี ($\bar{X} = 3.0$) การใช้สื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับดี ($\bar{X} = 2.6$) การสร้างบรรยากาศที่ดี จูงใจและกระตุ้นการเรียนรู้ให้นักเรียนอยากเรียนรู้ในระดับดี ($\bar{X} = 3.0$) และการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในระดับดี เช่นกัน ($\bar{X} = 2.8$)

รายละเอียดในแต่ละด้าน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการปฏิบัติการสอน

การสอน	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.
1. การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้	5	2.85	0.58
1.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	5	2.8	0.84
1.2 การออกแบบกิจกรรมที่นำกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	5	2.6	0.55
1.3 การกำหนดสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	5	3.2	0.45
1.4 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	2.8	0.84
2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้	5	2.65	0.39
2.1 การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด	5	2.2	1.48
2.2 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนใส่ใจพิจารณาเลือกรับข้อมูล สังเกตข้อมูล จัดประเภท หมวดหมู่และจัดลำดับของข้อมูล	5	2.6	0.55
2.3 การจัดกิจกรรมฝึกให้นักเรียนสร้างหรือจัดระบบ โครงสร้างข้อมูลทางภาษา	5	2.4	1.34
2.4 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง	5	2.6	0.89
2.5 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ	5	3.0	0.00
2.6 การใช้สื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	2.6	0.55
2.7 การสร้างบรรยากาศที่ดี จูงใจ และกระตุ้นการเรียนรู้ให้นักเรียนอยากเรียนรู้	5	3.0	0.00
2.8 การวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	5	2.8	0.84

นอกจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลการปฏิบัติการสอนแล้ว จากการรวบรวมข้อมูลจากบันทึกหลังการสอนของนิสิตที่เขียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังการสอน ยังพบว่านิสิตสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง ถึงแม้ว่าการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งแรกยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ แต่จากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาด และสามารถปรับปรุงแก้ไขจนได้แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับถูกต้องสมบูรณ์ นอกจากนี้ นิสิตได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาสื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความเห็นว่าการวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนได้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงสภาพนักเรียนและสภาพห้องเรียนด้วย ดังตัวอย่างข้อความในบันทึกหลังการสอนต่อไปนี้

“ในการทดลองเขียนแผนการสอนในครั้งนี้ ก็ได้พยายามนำความรู้และกลวิธีต่างๆ ในการเรียนรู้ที่ได้เรียนรู้จากในห้องเรียนมาปรับประยุกต์ใช้ โดยเริ่มจากการศึกษาเนื้อหาที่จะสอน และนำขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และคิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งในครั้งแรกนี้ก็ประสบปัญหา คือ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกันเท่าที่ควร เนื่องจากศึกษาเนื้อหาไม่ดี เลยทำให้มองไม่ออกว่าจริงๆ แล้วในเนื้อหาแค่นี้เขาต้องการให้เด็กเรียนรู้อะไร จึงทำให้กิจกรรมต่างๆ ในแผนครั้งแรกไม่ไปในทางเดียวกัน ซึ่งอาจารย์และเพื่อนๆ ก็แนะนำให้แก้ไขในจุดบกพร่อง ในการแก้ไขแผนครั้งสุดท้ายแผนมีความสมบูรณ์มากขึ้น กิจกรรมมีขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยเริ่มตั้งแต่ Einführung → Präsentation → Üben ตามตัวอย่าง → Üben แบบอิสระ และขั้นสรุป ซึ่ง 5 ขั้นตอนนี้เป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้จากวิชา Dev Ger Skill ที่อาจารย์สอดแทรกให้

(อุเทน)

“ตามทีลองไปฝึกสอนนั้น ยังไม่ได้เรียนวิชาที่เกี่ยวกับวิธีการสอนจึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิธีการสอนและขั้นตอนการสอน แต่ได้เอาความรู้ที่ได้ดูแบบอย่างวิธีการสอนของอาจารย์มาประยุกต์ใช้ การเขียนแผนการสอนครั้งแรกในชีวิตนั้นเจอข้อผิดพลาดมากมาย ในระหว่างปรับปรุงแผนนั้น ก็ได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ทำ นอกจากนี้ ยังได้ประสบการณ์จากการทำสื่อต่างๆ ที่ไปใช้สอน ได้เรียนรู้ว่าสื่อที่ดัดนั้นควรจะต้องมีลักษณะอย่างไร สื่อสามารถสื่อความหมายได้ดีหรือไม่ เช่น การเน้นสีที่ผิดจะไม่สามารถสื่อความหมายที่ชัดเจนได้ การวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนก็เป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อการทำแผนการสอน ผมคิดว่าการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นขั้นตอนที่ยากมาก เพราะถ้าวิเคราะห์เนื้อหาผิด การสอนก็จะผิดวัตถุประสงค์ไปทันที ปัญหาที่พบในช่วงการสอน คือ การบริหารเวลาให้เหมาะสม การเร่งสอนเพื่อที่จะสอนให้ครบเนื้อหานั้น ไม่ได้เป็นสิ่งที่ดี การสอนที่ดีควรเน้นวิธีการเรียนและความเข้าใจของเด็กนักเรียน”

(ชวรินทร์)

“จากการได้ฝึกเขียนแผนการสอนและทดลองสอน ช่วยให้ได้นำความรู้ เทคนิค กลวิธีต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาใช้เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการลองผิดลองถูก ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และข้อบกพร่องของตัวเอง นอกจากนี้ ยังได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและอาจารย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนวิชาวิธีวิทยาการสอน และการเขียนแผนและการสอนในอนาคตต่อไป”

(ศัสย)

“การทดลองสอนจริงที่โรงเรียนใช้เวลาในการเตรียมตัวกันประมาณหนึ่งเดือนก่อนไปสอน ในช่วงปรับแก้แผนการสอน เราได้รับความรู้ใหม่ๆมากมาย รู้สึกว่าเราในฐานะครูต้องคิดอะไรต่างๆ มากมายในการจะสอนนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ นักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ ทำให้เราได้เข้าใจว่าการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั้นตอนนั้นต้องใช้ความละเอียดรอบคอบมาก เพราะในทุกการกระทำ สื่อที่ใช้และอื่นๆ จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทั้งหมด”

(นภรัตน์)

“การได้ทดลองสอนที่โรงเรียน ทำให้รู้ว่าการทำแผนกับการเอาไปใช้จริงมันต่างกัน สอนจริงเราต้องเจอกับอะไรบ้าง สภาพเด็กเป็นอย่างไร สภาพห้องเรียนเป็นอย่างไร ต้องจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสม”

(วรพรรณ)

ข้อความในบันทึกหลังสอนที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา ไปประยุกต์ใช้ในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยผู้วิจัยอ่านบันทึกการเรียนรู้ของนิสิตทุกคน แล้วคัดลอกข้อความที่นิสิตเขียนสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของตนเองในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา และความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการสอนภาษาเยอรมัน แล้วคัดลอกข้อความที่แสดงถึงความสามารถและผลการเรียนรู้ดังกล่าวมาจัดหมวดหมู่ และพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนต่างๆ เพื่อสรุปและประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน และความสามารถในการนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษาและขั้นตอนการสอนภาษาภาษาเยอรมัน ไปใช้ในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ของนิสิต พบว่า ในระหว่างการเรียนการสอนนิสิตได้ตระหนักรู้ว่าตนเองได้เรียนรู้และสามารถใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ในการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างไร และในกระบวนการสอนทักษะทางภาษา และกระบวนการสอนหลักไวยากรณ์มี

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการพัฒนาทักษะทางภาษา

ผลจากการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ทำให้มีระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้โดยเฉพาะกลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านการใช้ภาษาสูงขึ้น ดังปรากฏในผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในข้อ 1.1 ความรู้ความเข้าใจและพัฒนาการของนิสิตด้านการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการเรียนรู้ภาษาเยอรมันนี้ ยังปรากฏในบันทึกการเรียนรู้ที่นิสิตเขียนสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับการฝึกและการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ดังนี้

2.1.1 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการพัฒนาทักษะการอ่าน นิสิตได้เรียนรู้การใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านกลวิธีทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านการใช้ภาษา เพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่าน กล่าวคือ ก่อนอ่านนิสิตจะดูหัวข้อหรือภาพประกอบแล้วเชื่อมโยงกับพื้นความรู้เดิมของตนเอง ว่าตนเองมีความรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะอ่าน หรือคาดเดาว่าสิ่งที่จะอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ในขณะที่อ่าน นิสิตจะมุ่งความสนใจไปที่สาระสำคัญ โดยอ่านคำถามล่วงหน้า หรือตั้งคำถามเอง เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ฯลฯ จดเส้นใต้ หรือทำสัญลักษณ์คำหรือวลีสำคัญในบทอ่าน จดคำหรือสาระสำคัญขณะอ่าน เพื่อให้สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง หรือเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่อ่าน เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น หากพบปัญหาเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน จะพิจารณาก่อนว่าคำศัพท์ สำนวนนั้นมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านหรือไม่ หากไม่มีผลก็จะอ่านข้ามไป หรือหากมีความสำคัญก็จะใช้การวิเคราะห์คำ หรือใช้บริบทภายในประโยค หรือข้อความที่อยู่ข้างหน้าหรือข้างหลังมาช่วยในการเดาความหมาย เปิดพจนานุกรมเฉพาะคำที่มีความสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่าน และหลังอ่านนิสิตจะทำแบบฝึกหัด ตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่าน หรือสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน ดังตัวอย่างข้อความในบันทึกการเรียนรู้ต่อไปนี้

“กลวิธีในการอ่านของผมคือ การอ่าน Text คร่าวๆผ่านๆก่อนรอบแรก เพื่อจับใจความคร่าวๆว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (ถ้ามีหัวเรื่อง และคำถามให้ ก็จะอ่านหัวเรื่องและคำถามก่อน) หลังจากอ่าน Text จบแล้ว รอบที่สองจะอ่านอย่างละเอียดอีกครั้ง พร้อมทั้งขีดเส้นใต้คำที่เป็น keyword หรือขีด Kernsatz และเวลาเจอ Konjunktionen ก็จะทำเครื่องหมายไว้ แต่สิ่งที่ได้ทราบเพิ่มเติมหลังจากได้เห็นวิธีการอ่านของเพื่อนหลายคน จึงได้กลวิธีอื่นมาช่วยในการจับใจความให้ถูกต้องและเก็บความได้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น คือการจับประเด็นระหว่างการอ่าน ว่า Wer? Was? Wo? Wann? เป็นต้น นอกจากนี้ ผมเห็นว่าการเดาศัพท์จากบริบทรอบข้าง และการเดาเนื้อเรื่องก่อนอ่านโดยใช้ Vorwissen เป็นกลวิธีที่มีประโยชน์ ช่วยให้ผมอ่าน Text ได้ดีขึ้น”

(ชวรัตน์)

“อ่าน Text „Teehaus“ โดยดูหัวข้อแล้วเดาว่าน่าจะเกี่ยวกับเรื่องอะไร หลังจากนั้นก็จะอ่านคร่าวๆก่อน 1 รอบ ขีดเส้นใต้คำที่คิดว่าสำคัญ เช่น Teehaus คืออะไร มีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความพิเศษอย่างไร แล้วจึงทำแบบฝึกหัด ตรวจสอบความเข้าใจเรื่องทีอ่านตลอดเวลาที่อ่านมา ไม่ใช่ Wörterbuch เลย เดาไปเรื่อยๆจากบริบทก่อนหน้าหรือหลังจากนั้นจะแปลว่าอะไร เช่น คำว่า Kräuterlabor ไม่ทราบว่า Kräuter คืออะไร แต่ก็เดาได้ว่าต้องเป็นสิ่งที่กินได้และมีประโยชน์ จากประโยคก่อนหน้ามีคำว่า gekochten Speisen และประโยคที่ตามมาว่า gesundheitsorientieren Ansatz การอ่าน Text จึงไม่จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ทุกคำ ก็เข้าใจและทำแบบฝึกหัดได้”

(นภรัตน์)

“การอ่าน Text จะอ่านชื่อเรื่อง แล้วเชื่อมโยงกับจินตนาการหรือ Vorwissen เริ่มอ่าน Text โดยอ่านแบบ durchlesen ขีดเส้นใต้คำสำคัญ และดูเครื่องหมาย สัญลักษณ์ต่างๆ ต่อจากนั้นจะอ่าน Text อีกครั้งหนึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียด โดยมุ่งประเด็นเพื่อตอบคำถามในแบบฝึกหัด พยายามเดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก โดยอาศัย context ของเรื่อง หา Information ที่สำคัญๆของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร อย่างไร แล้วเขียนใส่กระดาษ เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องมากขึ้น ถ้าไม่เข้าใจเนื้อเรื่อง ก็ต้องกลับไปอ่านใหม่อีกรอบ โดยอาจใช้พจนานุกรมมาช่วยในการเข้าใจคำศัพท์มากยิ่งขึ้น”

(อุเทน)

“การที่เราไม่ทราบความหมายของคำศัพท์นั้น บางทีเราสามารถเดาจากบริบทใกล้เคียงได้ อย่างน้อยก็รู้ว่ามันเป็น Positive หรือ Negative โดยดูจากบริบทใกล้เคียง การเดาคำศัพท์บางทีเราสามารถดูความคล้ายกันของศัพท์ได้ เช่น ถ้าเราไม่รู้จักคำว่า Nachgiebigkeit แต่เราสามารถเดาจาก Verb ว่า nachgeben”

(วรพรรณ)

“ใน Text นี้เนื้อความและศัพท์ค่อนข้างยาก เราจึงมีกลวิธีในการอ่านคือใช้ Flussdiagramm มาช่วยในการให้เข้าใจ Text มากขึ้น ช่วยให้รู้ว่า เรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร ควรจะจับใจความสำคัญตรงไหน การอ่านส่วนใหญ่จะขีดเส้นใต้ และทำสัญลักษณ์ข้อความที่เป็นใจความสำคัญ และ Konjunktionen”

(ศัสย)

2.1.2 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการพัฒนาทักษะฟัง นิสิตได้เรียนรู้การใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านกลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านการใช้ภาษา เพื่อสร้างความเข้าใจในการฟัง กล่าวคือ ก่อนฟัง นิสิตจะมุ่งความสนใจไปที่สาระสำคัญ โดยอ่านคำถามล่วงหน้า คาดเดาเนื้อหาสำคัญจากหัวข้อของเรื่องที่ฟัง คิดหาคำที่สัมพันธ์กับหัวข้อ เรื่อง ขณะฟัง นิสิตจะเลือกฟังเฉพาะสิ่งที่จำเป็นต่อข้อมูลที่ได้ยิน โดยตัดส่วนที่ซ้ำซ้อนและไม่จำเป็นออกไป จดบันทึกคำที่เข้าใจ แล้วค้นหาความหมายส่วนที่ไม่เข้าใจจากบริบท ดังตัวอย่างข้อความในบันทึกการเรียนรู้ต่อไปนี้

“การฟัง มีลำดับขั้นตอน คือ อ่านหัวข้อที่จะฟังว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไร แล้วทำ Assoziation ถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อนี้ อย่างการสัมภาษณ์นักเรียนก็น่าจะถามอะไรบ้าง ถ้ามีคำถามแบบฝึกหัดหลังอ่าน ก็จะอ่านก่อนเพื่อจะได้รู้ว่าควรจับใจความตรงไหน หรือ ฟังไป 1 ครั้งก่อน แล้วค่อยไปดูแบบฝึกหัด บางข้อตอบได้และบางข้อตอบไม่ได้ ก็จะ ตั้งใจฟังและหาคำตอบในการฟังรอบที่ 2 ฟังไป จดคำที่ได้ยินไป อาจจะไม่ใช่ keyword แต่ก็สามารถเดาๆ ได้

(นภรัตน์)

“การฟัง เรื่อง Fünfzehn und schon Mutter เริ่มด้วยการอ่านหัวข้อ แล้วคิดว่าการเป็นแม่ตั้งแต่ยังเด็กจะมีผลกระทบอะไรบ้างต่อสังคม เพื่อจะได้รู้ว่าเราต้องฟังอะไร ต้องจับประเด็นอะไรในการฟัง แล้วก็อ่านหัวข้อในตารางก่อนฟัง เพราะเราจะได้จับประเด็น ได้ถูก รู้ว่าเราต้องเอาข้อมูลอะไรมาใส่ในตาราง ในการฟังรอบแรกจะฟังจับประเด็น สำคัญแล้วจดโน้ตไว้ ต่อจากนั้นก็ฟังอีกรอบ การฟังรอบที่สองนี้เหมือนเป็นการ ตรวจสอบว่ารอบแรกเราฟังถูกต้องไหม จับประเด็นได้ไหม แล้วฟังรอบสองคือการฟัง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทำให้เราได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน

(วพรพรรณ)

2.1.3 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการพัฒนาทักษะเขียน นิสิตได้เรียนรู้การใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ด้านกลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ช่วยในการวางแผนทางการเขียน กล่าวคือ ก่อนเขียน นิสิตทำความเข้าใจกับข้อมูลและประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเขียน วางเค้าโครงเรื่องว่าจะนำเสนอประเด็นใดก่อนหลัง รวบรวมความคิดสำคัญที่

สัมพันธ์กับเรื่อง จากนั้นจึงนำความคิดต่างๆ ที่เตรียมไว้มารวบรวมและเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนในงานเขียน ดังตัวอย่างข้อความในบันทึกการเรียนรู้ต่อไปนี้

“การเขียน Hörerbrief มีลำดับขั้นตอน คือ 1) อ่านคำสั่ง ว่าจะต้องทำอะไร ต้องเขียนประเด็นใดบ้าง เขียนถึงใคร เพื่ออะไร ฯลฯ 2) ในกรณีที่กำหนดประเด็นต่างๆ ในการเขียนมาให้ ก็ต้องทำความเข้าใจและตอบคำถามในประเด็นเหล่านั้นให้ละเอียดก่อน 3) เมื่อได้คำตอบจากประเด็นที่กำหนดไว้แล้วก็ให้นำข้อมูลที่ได้มาเรียงลำดับก่อนหลัง ข้อมูลที่เป็นเรื่องเดียวกัน ก็จัดไว้ด้วยกัน 4) กำหนด Main Idea ให้เชื่อมโยงกับเรื่องที่จะเขียน เพื่อให้เรื่องมีความสอดคล้องกัน 5) ลงมือเขียนโดยนำเอาสิ่งที่ได้ทำไว้ในข้อ 2 และ 3 มาเรียบเรียงใหม่”

(อุเทน)

“ศึกษา Thema เพื่อเป็นกรอบในการเขียน แล้วเขียน outline เรียงลำดับเนื้อหา แล้วเชื่อมโยงความคิดที่กระจัดกระจายให้เป็นระบบ เพื่อเวลาเขียนจะได้ไม่หลงทาง

(นภรัตน์)

ตัวอย่างข้อความในบันทึกการเรียนรู้ของนิสิตข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา โดยสอดแทรกในเนื้อหาการสอน ซึ่งเป็นการฝึกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาโดยไม่รู้ตัว จากนั้นจึงให้ผู้เรียนตระหนักถึงกลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ใช้ผ่านการคิดสะท้อน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการสอนภาษาเยอรมัน

ผลจากการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันตามขั้นตอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้หลักการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ควบคู่กับการเรียนรู้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการสังเกตขั้นตอนการสอนของผู้สอน และบันทึกในบันทึกการเรียนรู้ นั้น ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการสอนทักษะทางภาษา และการสอนหลักไวยากรณ์ ดังนี้

2.2.1 ขั้นตอนการสอนทักษะทางภาษา นิสิตได้เรียนรู้ขั้นตอนการสอนทักษะการอ่านและทักษะการฟัง เริ่มตั้งแต่ ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนได้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อ หรือสถานการณ์ของเรื่องที่จะอ่านหรือฟัง เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมใน

การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ในขั้นนำเสนอเนื้อหา นั้น ผู้เรียนได้อ่านบทอ่านหรือฟังบทสัมภาษณ์ และตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังนั้น โดยให้ผู้เรียนตอบคำถาม หรือเติมข้อมูลในตาราง ในขั้นทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ นั้น ผู้เรียนได้เดาความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยตัวชี้แนะทางไวยากรณ์ ตัวชี้แนะจากบริบท และวิเคราะห์โครงสร้างของคำหรือประโยค และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการอ่านหรือฟังโดยใช้ตาราง และแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านหรือฟังได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อความในบันทึกการเรียนรู้ต่อไปนี้

“สิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ คือ การนำเข้าสู่บทเรียนโดยอาจารย์ให้แต่ละคู่แต่งเรื่องจากคำศัพท์ที่กำหนดให้ คำศัพท์เหล่านี้จะปรากฏอยู่ในเรื่องที่จะอ่านต่อไป หลังจากแต่งเรื่องเสร็จแล้ว ก็ให้อ่านให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง เพื่อเปรียบเทียบเนื้อเรื่องของแต่ละกลุ่ม ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร จากนั้นก็อ่าน Text ด้วยกัน และตอบคำถามว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ใครทำอะไร อย่างไร เพราะอะไร แล้วช่วยกันรวบรวมข้อมูลบนกระดาน และเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเรื่องที่แต่งกับเรื่องที่อ่าน”

(การอ่าน เรื่อง Die Clig

“เริ่มแรกอาจารย์ให้พวกเราดูชื่อเรื่องก่อน แล้วให้ลองเดาจากชื่อเรื่องว่าเรื่องที่จะอ่านนี้พูดถึงเกี่ยวกับอะไร จากนั้นก็ให้พวกเราลองอ่าน Text ดูว่าเกี่ยวกับที่เราคิดไว้หรือไม่ มีประเด็นใหม่ๆอะไรบ้างที่นอกเหนือจากที่เราคิดไว้ หรือมีอะไรบ้างที่เหมือนกับที่เราพูดไว้ตอนแรกก่อนอ่าน Text เพื่อที่จะได้ดูว่า การเดาเนื้อหาของ Text จากหัวเรื่องจะมีประโยชน์ และช่วยเราในการอ่านได้มากน้อยแค่ไหน พออ่านจบหนึ่งรอบแล้ว อาจารย์ให้อ่านแบบละเอียด คือจะสติกงไปอีกโดยเน้นให้ดูคำที่เป็นตัวคำที่บ๊วๆ ว่ามันมีความหมายว่าอะไร แทนเนื้อหาตรงไหนบ้าง เกี่ยวข้องกันอย่างไรในประโยค หลังจากนั้นจึงทำแบบฝึกหัดทดสอบความเข้าใจ แล้วมาพูดคุยกันว่าใครได้เนื้อหาอะไร ตรงไหนบ้าง”

วรพรรณ

(การอ่าน เรื่อง „Der Medien-Müll“)

“นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการทำ Assoziationระดมสมองหาคำที่มีความสัมพันธ์กับคำว่า Familie ซึ่งเป็นการเพิ่มวงศัพท์ให้ผู้เรียนด้วย หลังจากนั้นจึงนำคำที่ได้ มาเชื่อมโยงเป็นเรื่องต่อจากนั้นจึงดูรูปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูป แล้วจึงอ่าน Text หาข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด โดยทำในรูปตาราง ซึ่งช่วยให้ดูง่ายและเข้าใจง่ายขึ้น”

ศัสย

(การอ่านเรื่อง Was nervt euch an eurer Familie?)

“อาจารย์ใช้วิธีเขียนตาราง เพื่อเป็นแนวทางในการดึงข้อมูลสำคัญ และจัดข้อมูลในเรื่องที่อ่านให้เป็นระบบ ทำให้เข้าใจเรื่องราวของ Text มากขึ้นและไม่สับสน เพราะเรื่องที่ย่านก่อนข้างจะงงอยู่บ้าง เกี่ยวกับลักษณะที่เป็น Positive และ Negative ของสมาชิกในครอบครัวแต่ละคน แต่อาจารย์ใช้ตาราง 2 ตาราง คือของ die Eltern กับ die Kinder แล้วแต่ละตารางยังแยกระหว่าง der Vater กับ die Mutter และ Tobias กับ Isabel และข้อดีข้อเสียของแต่ละคนด้วย จึงทำให้เข้าใจง่ายขึ้น”

วพรพรรณ

(การอ่านเรื่อง Was nervt euch an eurer Familie?)

“อาจารย์จะเริ่มด้วยการดึงข้อมูลจากพวกเขา โดยถามว่า เรามีความคิดเห็นอย่างไรกับหัวข้อนี้ คิดว่าการผลกระทบอะไรบ้างต่อสังคม ให้พวกเขาระดมความคิดเห็น คิดว่าวิธีนี้สำคัญ เพราะจะทำให้เรารู้ว่าเราต้องฟังอะไร ต้องฟัง การอ่านหัวข้อในตารางก่อนฟัง ก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเราจะได้จับประเด็นได้ถูก รู้ว่าเราต้องเอาข้อมูลอะไรมาใส่ในเราฟังสองรอบ โดยรอบแรกฟังจับประเด็นสำคัญแล้วจดโน้ตไว้ จากนั้นอาจารย์จะถามว่าเราได้ข้อมูลอะไรบ้าง ต่อจากรอบ แต่เป็นการฟังแบบทีละประเด็นตามหัวข้อในตาราง แล้วสรุปร่วมกัน การฟังรอบที่สองนี้เหมือนเป็นการตรวจสอบใหม่ จับประเด็นได้ใหม่ แล้วฟังรอบสองคือการฟังเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทำให้เราได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน”

(การฟัง เรื่อง Fünf)

“เทคนิคที่ได้เรียนรู้ในวันนี้คือ การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการอ่านหรือฟัง โดยเขียนเป็น mapping หรือแบ่งเป็น 2 ฟัง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยมีการแยกส่วนระหว่างข้อเท็จจริง และความคิดเห็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลมากขึ้นด้วย”

อุเทน

2.2.2 ขั้นตอนการสอนหลักไวยากรณ์ นิสิตได้เรียนรู้ขั้นตอนการสอนหลักไวยากรณ์ เริ่มตั้งแต่ ขั้นรวบรวมข้อมูล โดยผู้สอนนำเสนอประโยคตัวอย่างหลายๆตัวอย่างที่มีหลักไวยากรณ์ที่ต้องการให้เรียนรู้แฝงอยู่ ให้ผู้เรียนสังเกต หรือกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนค้นหาตัวอย่างตามที่กำหนดจากเนื้อหาในบทเรียนที่เรียน แล้วบันทึกสิ่งที่ค้นหาได้ จากนั้นเป็นขั้นจัดข้อมูล โดยนำข้อมูลทางภาษาที่รวบรวมได้ มาจัดกลุ่มตามลักษณะความเหมือนและความต่าง หรือจัดหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูล และขั้นตอนสุดท้ายเป็นขั้นจัดระบบความรู้ ซึ่งเป็นขั้นที่นำ

ข้อมูลที่จัดหมวดหมู่ไว้มาวิเคราะห์หาองค์ประกอบร่วมที่แฝงอยู่ในข้อมูลนั้น แล้วนำสิ่งที่พบเห็นใหม่ไปสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เกิดเป็นความรู้ใหม่ และนำความรู้ใหม่นี้มาจัดระบบ สรุปเป็นกฎเกณฑ์ ดังตัวอย่างข้อความในบันทึกการเรียนรู้ต่อไปนี้

“การเรียน Grammatik เรื่อง „es“ เริ่มโดยอาจารย์ถามคำถาม „Wie belastet es die Umwelt“ หลังจากรวบรวมคำตอบบนกระดานแล้ว จึงให้พิจารณาว่า „es“ ในแต่ละประโยคเป็นคำประเภทไหน ทำหน้าที่อะไร ซึ่งสามารถแยกออกมาได้ว่า การใช้ „es“ มี 3 แบบ คือ 1. als Teil eines Ausdruck 2. als Pronomen 3. als Platzhalter หลังจากแบ่งประเภทแล้ว ก็ไปหาคำว่า „es“ ใน Text โดยแยกเป็น 3 ประเภทตามตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงมาวิเคราะห์ทีละประโยค ว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วจึงช่วยกันสรุปกฎ และสุดท้ายจึงทำแบบฝึกหัดฝึกเรื่อง „es“ อีกครั้ง”

ชวนันท์

“วันนี้ได้เรียนรู้การสอนไวยากรณ์จากเรื่องที่ทำโดยมีขั้นตอนการสอนคือครูตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ ซึ่งคำตอบของผู้เรียนนั้นจะมาจากเรื่องที่อ่าน และสามารถใช้เป็นประโยคตัวอย่างในการเรียนรู้หลักไวยากรณ์ต่อไป จากนั้นให้ผู้เรียนสังเกตตัวอย่างเหล่านั้น แล้วให้ผู้เรียนอธิบายลักษณะของตัวอย่างที่สังเกตได้จัดกลุ่มตัวอย่างเหล่านั้น แล้วจึงให้ผู้เรียนหาตัวอย่างเพิ่มเติมจาก Text ที่อ่าน พร้อมทั้งให้นำตัวอย่างที่หาได้ไปจัดลงในกลุ่ม ครูและผู้เรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปกฎของไวยากรณ์จากตัวอย่างที่ได้ศึกษา ต่อจากนั้นจึงทำแบบฝึกหัด เพื่อทดสอบความเข้าใจ และฝึกความชำนาญ”

อุเทน

ข้อความในบันทึกการเรียนรู้ที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามขั้นตอนที่พัฒนาขึ้น จากนั้นจึงให้ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงขั้นตอนการสอนนั้นผ่านการคิดสะท้อน ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องขั้นตอนการสอนได้ผลดี

นอกจากนี้ นิสิตได้แสดงความคิดเห็นในบันทึกการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ นอกจากช่วยให้ นิสิตมีพัฒนาการด้านทักษะทางภาษาเยอรมัน และทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาแล้ว นิสิตยังได้เรียนรู้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากการสาธิตของผู้สอนที่สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละคาบ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะด้านการคิดและการสังเกต และที่สำคัญคือผู้สอนได้กระตุ้นให้นิสิตตระหนักในประโยชน์และความสำคัญของการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นิสิตเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความพร้อมในการปฏิบัติการสอน

ในชั้นเรียน ถึงแม้ว่ายังไม่เคยเรียนวิชาวิธีวิทยาการสอนมาก่อน ดังตัวอย่างข้อความในบันทึกการเรียนรู้อีกฉบับนี้

“ในช่วงที่เรียน Dev Skill ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ ทบทวน Grammatik และได้ฝึกทักษะภาษาเยอรมันทั้งฟัง พูด อ่านและเขียน แต่ที่เห็นแปลกออกไปก็น่าจะเป็นกลวิธีการเรียนรู้ต่างๆ ที่อาจารย์พยายามสอดแทรกให้ได้ลองใช้ในการเรียนรู้ภาษาอยู่เสมอ เช่น เทคนิคกลวิธีที่ช่วยให้อ่านหรือฟังเข้าใจได้มากขึ้น จับประเด็นหลักและสรุปใจความสำคัญได้ การทำ Mind Mapping การใช้บัตรคำ การเดาคำศัพท์จาก Kontext เป็นต้น นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นความสำคัญและกระตุ้นให้เรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา และตามความสนใจ โดยก่อนจะเริ่มเรียนรู้สิ่งใดก็ต้องมีการวางแผน กำหนดจุดประสงค์และขั้นตอนดำเนินการ และมีการประเมินผลความรู้ที่ได้รับด้วย โดยให้เรียนรู้ด้วยตนเองในช่วงปิดเทอมแล้วมารายงานผลในห้อง ซึ่งก็เห็นดีว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลานั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

สิ่งที่เกิดความคาดหวังจากวิชานี้และแตกต่างจากหลายๆวิชาในคณะ ที่เคยเรียนมา ก็คือเทคนิคและขั้นตอนการสอน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่เรียนทั้ง Dev Skill 1 และ 2 นั้น อาจารย์ได้สอดแทรกและเน้นให้เห็นถึงขั้นตอนการสอนจริง โดยอาจารย์แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างตลอด แล้วก็ให้ทุกคนบันทึกสิ่งต่างๆที่ได้เห็น ได้เรียนรู้ ลงใน Lerntagebuch นำแปลกที่คณะครุศาสตร์ต้องการและคาดหวังให้บันทึกทุกคนสามารถเขียนแผนการสอน และสอนได้อย่างดีเมื่อออกไปฝึกสอน แต่ก็ไม่ค่อยได้ฝึกบันทึกในส่วนนี้เลย อีกทั้งอาจารย์หลายๆท่านก็ไม่ได้แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างว่าเราควรทำหรือมีวิธีการสอนอย่างไรในห้องเรียน ทำให้เราไม่เห็นภาพ ไม่เกิดการเรียนรู้ ได้แต่เพียงท่องจำทฤษฎีและหลักการต่างๆ แต่พอเอาเข้าจริงๆ ก็ใช้ไม่เป็น แต่ในวิชา Dev Skill กลับแตกต่างออกไปอย่างเห็นได้ชัด วิธีการสอนเทคนิค กลวิธีต่างๆที่เป็นประโยชน์สำหรับการฝึกสอนและความเป็นครูมีให้เห็นทุกคาบเรียน ซึ่งในช่วงแรกๆก็ยังไม่คุ้นชินและยังไม่สังเกตเห็น ไม่เข้าใจจุดประสงค์ของอาจารย์ จนบางครั้งตั้งคำถามในใจว่า อาจารย์ทำแบบนี้ทำไม แต่พอเวลาผ่านไปก็เข้าใจอะไรๆ มากขึ้นกว่าเดิม ยิ่งในวิชา 2 ยิ่งเห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่ละคาบเมื่ออาจารย์สอนเสร็จ อาจารย์ก็จะถามพวกเราว่าวันนี้ได้เรียนรู้อะไรใหม่ๆบ้าง ขั้นตอนเป็นอย่างไร คิดว่าเป็นประโยชน์หรือไม่ถามความคิดเห็น ซึ่งเราก็จะได้ทำความเข้าใจและเห็นภาพรวมของการสอนที่สามารถนำไปปรับใช้ตอนฝึกสอนได้

โดยส่วนตัวแล้วชอบที่อาจารย์เปิดโอกาสให้พวกเราได้ไปลองสอนจริงก่อนเรียนวิชา Methode พอเล่าให้เพื่อนๆหลายคนฟังก็แปลกใจ และก็ถามว่าจะสอนได้หรือ นั่นซิตัวเองก็ยังแปลกใจเลย แต่เราทุกคนก็สามารถสอนได้ถึงแม้มันจะยังไม่ค่อยดีสมบูรณ์ 100% ก็ตาม แต่เราก็ได้สิ่งต่างๆที่ได้เรียนรู้จากวิชา Dev Skill มาใช้”

อุเทน

“จากการเรียนวิชานี้ทำให้ได้พัฒนาทักษะไม่เพียงด้านภาษา แต่ได้เรียนทั้งทักษะกระบวนการ วิธีการเรียนรู้ และการสอนควบคู่กันไปด้วย

ในแง่ของความรู้ด้านภาษา ผมได้เรียนรู้จากบทเรียนที่เป็นประโยชน์ ซึ่งคิดว่านำบทเรียนไปสอนนักเรียนในโรงเรียนได้ อาจารย์ได้เป็นผู้กระตุ้นอย่างดีที่ทำให้ผมองเข้าถึงเนื้อหาที่เรียนอย่างละเอียด ทำให้ได้รายละเอียดจากบทเรียนที่เรียนที่เราอาจจะมองข้ามไป

ด้านทักษะกระบวนการ วิธีการเรียนรู้ อาจารย์จะสอดแทรกวิธีการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งอาจารย์เห็นว่าสำคัญ เพราะต่อไปในภายภาคหน้าคงไม่มีใครมาป้อนความรู้ให้เราได้เสมอๆ ทักษะด้านความคิดก็ได้รับการพัฒนาเช่นกัน เพราะอาจารย์ชอบให้คิดแสดงความคิดเห็น ไม่ใช่เพียงตอบป้อนให้และให้คิดเป็นประจำ ทำให้ผมคิดไวขึ้น ผมเห็นพัฒนาการของตัวเอง ที่ตอนแรกๆที่ปรับมาเรียนแบบ Inductive นี้ ซึ่งจะงงๆเมื่อโดนยิงคำถาม แต่ก็เริ่มชินเมื่อได้ทำบ่อยๆขึ้น

ด้านการสอน อาจารย์ได้แสดงวิธีและขั้นตอนการสอนต่างๆ ให้เราสังเกตก่อนที่จะเรียนวิชา Methode โดยอาจารย์ได้กระตุ้นให้ดูว่ายังงี้ได้บ้าง เสนอบทเรียนยังงี้ได้บ้างในแต่ละทักษะ และจะให้เด็กฝึกยังงี้ ทำให้เปลี่ยนจากคนที่ไม่เคยสังเกตขั้นตอนเลย กลายเป็นคนสังเกตขั้นตอนเป็นนิสัย ผมกลายเป็นคนที่ชอบจับขั้นตอนการสอนของผู้สอนแต่ละคนเวลาเรียนขึ้นมา”

ศัสย

“ในวิชานี้เน้นการฝึกทุกทักษะทั้งฟัง พูด อ่านและเขียน นอกจากนี้ยังได้เรียนไวยากรณ์เยอรมัน ในการสอนนั้นอาจารย์ไม่ได้ใช้วิธีบอกหรืออธิบายให้ตรงๆ แต่พยายามถามคำถามที่ทำให้เราได้คิดก่อนว่า จริงๆแล้วคำตอบคืออะไร แม้ว่าตอนที่เรียนยังไม่ชอบที่จะต้องมานั่งคิด เพราะรู้สึกกดดันมาก และกลัวว่าคำตอบจะผิด แต่หลังจากที่เรียนจบวิชานี้แล้วก็ทำให้เข้าใจว่า การที่อาจารย์พยายามให้เราได้คิดเองก่อน ก็เพื่อเป็นการฝึกวิธีการคิดของเรานั่นเอง ในด้านเนื้อหา นอกจากการเรียนในห้องเรียนแล้ว อาจารย์ยังให้เราได้ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม อาจารย์พยายามให้เราได้ฝึกเรียนรู้ด้วยตนเองในช่วงปิดเทอม โดยที่เราต้องเขียนวิธีการดำเนินงานต่างๆด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังได้เขียนบันทึกหลังการเรียนในแต่ละคาบด้วย ซึ่งเหมือนกับการทำให้เราได้ทบทวนว่า เราได้เรียนอะไรไปแล้วบ้าง และเรามีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง”

นภารัตน์

“เป็นวิชาที่ได้ประโยชน์มาก อาจารย์จะนำ Text ต่างๆมาสอน และอาจารย์ก็จะแทรกเทคนิคต่างๆให้พวกเราโดยที่ไม่รู้ตัว เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนวิชา Methode ต่อไป ในวิชานี้ยังได้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆและไวยากรณ์ที่สำคัญด้วย รวมทั้งยังได้ฝึกทักษะการพูดและการฟังด้วย

นอกจากนี้ อาจารย์ได้เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย เช่น ตอนปิดเทอมอาจารย์กำหนดให้พวกเราศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย แล้วมาคุยกันว่าได้เรียนรู้อะไรมา ด้วยวิธีอย่างไร จัดการเวลาอย่างไร ใช้สื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง เป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้พวกเราสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา โดยที่ไม่ต้องมีครู”

วรพรรณ

“หลังจากเรียนวิชา Dev Ger Skill แล้วผมได้ทักษะในการที่จะไปพัฒนาประสิทธิภาพความเป็นครูได้ทั้งหมด 3 ทักษะใหญ่ๆ 1) ทักษะทางด้านภาษา ได้ทักษะครบทั้งหมด 4 ทักษะที่สำคัญต่อการใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ทักษะการอ่าน การฟัง การเขียน และการพูด 2) ทักษะทางด้านกลวิธีการเรียนรู้ เช่น กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ กลวิธีการเรียนรู้หลักไวยากรณ์ กลวิธีการอ่าน กลวิธีการฟัง และกลวิธีการเขียน 3) ทักษะทางด้านการสอนภาษาต่างประเทศ ในวิชานี้อาจารย์ได้แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนที่เหมาะสมในการสอนภาษาต่างประเทศหลักๆ 4 ขั้นตอน คือ Einführung, Präsentation, Semantisierung และ Üben”

ชวรัตน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่พัฒนาขึ้นนี้ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และทักษะการใช้กลวิธีในการเรียนรู้ภาษา ควบคู่กับการเรียนรู้ขั้นตอนการสอนภาษา ความรู้และทักษะดังกล่าวนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความสามารถในการปฏิบัติการสอนต่อไปในภายภาคหน้า

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความสามารถในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนในการพัฒนา 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ กระบวนการสอนทักษะทางภาษา และกระบวนการสอนหลักไวยากรณ์ เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน

2. การศึกษาสาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อนำสาระสำคัญที่วิเคราะห์ได้มาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดำเนินการโดย

3.1 กำหนดเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน แล้วนำผลการศึกษาสังเคราะห์มากำหนดเป็นเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 กำหนดหลักการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนำเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมา กำหนดเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3 กำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนำหลักการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากำหนด เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.4 กำหนดขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องหลักการฝึก กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียน โดยนำกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของกลวิธีการเรียนรู้ ภาษาและแนวทางการสอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และแนวทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง มาเชื่อมโยงสู่กระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้อง การฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียน และ กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน ภาษาเยอรมันที่สอดคล้องหลักการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 6 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาด้านการจำ 1.2) ขั้นนำเสนอ เนื้อหา ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาด้านการใช้ภาษา และการทำความเข้าใจกับ ข้อมูลทางภาษา 1.3) ขั้นทำความเข้าใจ/สรุปกฎเกณฑ์ ที่สอดคล้องกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาด้านการใช้ภาษา และการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา 1.4) ขั้นฝึกปฏิบัติ ที่สอดคล้อง กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาด้านการจำ การทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และการใช้ภาษา 1.5) ขั้นคิดสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ ด้วยการเขียนบันทึกการเรียนรู้ 1.6) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ด้าน ทักษะทางภาษา และทักษะการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา และ 2) การศึกษาเรียนรู้ด้วย ตนเอง ที่ฝึกการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา และการใช้กลวิธีที่สนับสนุนและควบคุม กระบวนการเรียนรู้ภาษา

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนใน การดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ

1. การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ แบบสำรวจการใช้กลวิธี การเรียนรู้ภาษา แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบประเมินผลการปฏิบัติ การสอน บันทึกการเรียนรู้ และรายงานการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการพัฒนาเครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูลแต่ละฉบับ ดำเนินการโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดลักษณะของ เครื่องมือ แล้วดำเนินการสร้างเครื่องมือ

2. การทดลองสอนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

- 2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตวิชาเอกภาษา

เยอรมัน สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 2725346 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 1 (Development of Skills for German Teacher I) ในภาคต้น และวิชา 2725347 เสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับครูภาษาเยอรมัน 2 (Development of Skills for German Teacher II) ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2550

2.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยในวันแรกของการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สำรวจระดับการใช้กลวิธีเรียนรู้ภาษาของนิสิตด้วยแบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา และทำความเข้าใจกับนิสิตในเรื่องการทำบันทึกการเรียนรู้ หลังจากร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ เพื่อสะท้อนข้อมูลจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทั้งด้านขั้นตอนการสอนภาษา และกลวิธีการเรียนรู้ภาษา จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น มอบหมายงานศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและเขียนรายงานการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ในช่วงปิดภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย สำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนิสิตอีกครั้ง เมื่อสิ้นภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย โดยใช้แบบสำรวจฉบับเดียวกับที่ใช้สำรวจก่อนเรียน และมอบหมายงานวางแผนการสอนเป็นรายบุคคล และทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนเป็นทีม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมี 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นผลการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ผลการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และผลการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้จากข้อมูลการเขียนบันทึกการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ก่อนการเรียน ครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 3 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาปลาย ด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

4.1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยประเมินจากรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 2 หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาปลาย ด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1.3 วิเคราะห์คะแนนการประเมินประสิทธิภาพการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริงใน 2 ประเด็นหลัก คือ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้และการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ ที่แสดงถึงผลจากการใช้กระบวนการเรียนการสอน ที่มีต่อความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ ภาษา และการเรียนรู้ในเรื่องขั้นตอนการสอนภาษา เพื่อเป็นการยืนยันผลข้อมูลเชิงปริมาณ และเพื่อเก็บข้อมูลในเชิงลึกในประเด็นสำคัญที่ต้องการตรวจสอบและศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งอาจช่วยให้เกิดความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษาเพิ่มขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้กระบวนการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน คือ การจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ในสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ อีกทั้งเป็นการสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมและทบทวนความรู้เดิมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน และเป็นการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหาใหม่ กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สามารถนำมาฝึกในขั้นตอนนี้ คือ

กลวิธีการจำ ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1) การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม
- 1.2) การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของสาระที่จะเรียนรู้
- 1.3) การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 2 การนำเสนอเนื้อหา เป็นกิจกรรมเพื่อนำเสนอเนื้อหาใหม่ให้ผู้เรียนรับรู้ โดยผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนใส่ใจพิจารณาเลือกรับรู้ข้อมูล สังเกตข้อมูล จัดประเภท หาคำใหม่ และจัดลำดับของข้อมูล ด้วยกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ดังนี้

1) กลวิธีด้านการใช้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย

1.1) การตั้งและตรวจสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาจากชื่อเรื่อง ภาพประกอบ หรืออ่านคำบรรยายได้ภาพก่อนอ่าน/ฟังข้อความนั้น

2) กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1) การขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์คำหรือวลีสำคัญในบทอ่าน
- 2.2) การจดคำสำคัญขณะอ่าน/ฟัง

ขั้นที่ 3 การทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่/สรุปกฎเกณฑ์ เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิม และกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาทำความเข้าใจกับข้อมูลใหม่ สร้างหรือจัดระบบโครงสร้างความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับตนเอง หรือเพื่อตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูล กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สามารถนำมาฝึกในขั้นตอนนี้ คือ

1) กลวิธีด้านการใช้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย

1.1) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากสิ่งชี้แนะทางภาษา โดยดูจากคำที่มีรากศัพท์เดียวกันกับคำที่รู้จัก หรือคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาอังกฤษ

1.2) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท โดยพิจารณาจากข้อความส่วนอื่นๆในประโยค หรือสถานการณ์ของเรื่องที่อ่าน/ฟัง

2) กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย

2.1) การวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ เพื่อพิจารณาความหมายแต่ละส่วน

2.2) การสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน/ฟัง โดยใช้คำพูดของตนเอง

2.3) การค้นหากฎเกณฑ์ทางภาษา โดยศึกษาประโยคตัวอย่างแล้วสรุปเป็นกฎไวยากรณ์ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การฝึกปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนฝึกความชำนาญในการใช้คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เรียนรู้ใหม่ รวมทั้งฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ โดยนำความรู้ทางภาษาที่เรียนรู้ใหม่ และความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนรู้แล้วมาใช้ในการสื่อสารได้อย่างอิสระ กลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์ จำนวน และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1) กลวิธีการจำ ซึ่งประกอบด้วย

1.1) การเชื่อมโยงสาระใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม

1.2) การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของสาระที่จะเรียนรู้

1.3) การจัดคำศัพท์ใหม่เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ

2) กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย

2.1) การจำและฝึกใช้จำนวนต่างๆในการพูดหรือเขียน

2.2) การจำและฝึกใช้รูปแบบประโยคในบริบทอื่น

2.3) การเขียนโครงร่าง เพื่อช่วยในการเขียนข้อความ

2.4) การฝึกใช้ภาษาเยอรมัน โดยเขียนจดหมายหรือ E-Mail อ่านข่าวสารจากวารสาร หรือ Internet

2.5) การใช้สื่อช่วยการเรียนรู้ เช่น พจนานุกรม ตำราไวยากรณ์ บทอ่าน

วิดิทัศน์

- 3) กลวิธีด้านการใช้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1) การใช้สีหน้า ท่าทางแทนคำพูดที่ต้องการสื่อความหมาย
 - 3.2) การสื่อความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน
 - 3.3) การอธิบายรายละเอียดหรือความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก

ขั้นที่ 5 การคิดสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนคิดทบทวนถึงวิธิตำเนียงงานและขั้นตอนต่างๆที่ได้ปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งทำในรูปแบบของการอภิปรายกลุ่มหรือการจดบันทึกการเรียนรู้ เพื่อสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน โดยผู้สอนให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 6 การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสนำทักษะทางภาษาและทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับเนื้อหาใหม่ ทั้งนี้เพื่อฝึกฝนทักษะการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย กลวิธีการจำ กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับทำข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านการใช้ภาษา

1.2 การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการมอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองในช่วงปิดภาคการศึกษาต้นและปลาย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อ เนื้อหา วิธีการและสื่อช่วยการเรียนรู้ตามความสนใจ วางแผนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเขียนรายงานสิ่งที่ได้เรียนรู้และผลการเรียนรู้นั้น ทั้งนี้เพื่อฝึกการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย กลวิธีการจำ กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับทำข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านการใช้ภาษา และกลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในการเรียนรู้ และกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2. ผลการทดลองสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีดังนี้

2.1 นิสิตที่เรียนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันจากการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ก่อนการเรียน ครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 3 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลาย อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง ($\bar{X} = 3.15, 3.35$ และ 3.46 ตามลำดับ) และผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันทั้ง 3 ครั้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนในการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง พบว่า การเก็บข้อมูลในครั้งที่ 1 นิสิตใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา

เยอรมันในระดับปฏิบัติบางครั้งเกือบทุกด้าน ยกเว้นกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ การเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 นิสิตใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันในระดับปฏิบัติบางครั้งเกือบทุกด้าน ยกเว้นกลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยๆ และการเก็บข้อมูลครั้งที่ 3 นิสิตใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันในระดับปฏิบัติบ่อยๆเกือบทุกด้าน ยกเว้น กลวิธีการจำ และกลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง ระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ซึ่งนิสิตมีการปฏิบัติก่อนการเรียนอยู่ในระดับบางครั้ง เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย อยู่ในระดับบ่อยๆ กลวิธีด้านการใช้ภาษาและกลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติก่อนการเรียนและเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น อยู่ในระดับบางครั้ง เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลายอยู่ในระดับบ่อยๆ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ของนิสิต ยังพบว่า นิสิตใช้กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษาในการพัฒนาทักษะอ่าน ฟังและเขียน และใช้กลวิธีด้านการใช้ภาษาในการพัฒนาทักษะอ่านและฟัง

2.2 นิสิตที่เรียนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเก็บข้อมูลทั้ง 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาภาคต้น และครั้งที่ 2 หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาภาคปลาย ในระดับดี (\bar{X} = 1.69 และ 1.82 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต ในการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง พบว่า ครั้งที่ 1 นิสิตทุกคนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับดีเกือบทุกด้าน ยกเว้น การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้ และการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ และครั้งที่ 2 นิสิตทุกคนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับดีเกือบทุกด้าน ยกเว้น การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการกำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้ นิสิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการปฏิบัติครั้งที่ 1 อยู่ในระดับพอใช้ เป็นระดับดี ในการปฏิบัติครั้งที่ 2 คือ การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง ยังพบประเด็นสำคัญที่แสดงถึงความสามารถของนิสิตในการกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามความต้องการและความสนใจของตนเอง นิสิตส่วนใหญ่สามารถกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ได้ชัดเจน เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของตน ในส่วนของกลวิธีการเรียนรู้ภาษานิสิตสามารถเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมกับ

กิจกรรมการเรียนรู้ และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีเพียงนิสิตบางคนที่ขาดวินัยในตนเอง ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด

2.3 นิสิตที่เรียนตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง ทั้งด้านการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ในระดับดี (\bar{X} = 2.85 และ 2.65 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความสามารถในการทดลองปฏิบัติการสอนของนิสิตในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ นิสิตสามารถปฏิบัติในระดับดีในทุกด้าน สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง การออกแบบสื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้ นิสิตสามารถปฏิบัติในระดับดีเกือบทุกด้าน ยกเว้น การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด และการจัดกิจกรรมฝึกให้นักเรียนสร้างหรือจัดระบบโครงสร้างข้อมูลทางภาษา อยู่ในระดับพอใช้ และจากการรวบรวมข้อมูลจากบันทึกหลังการสอนของนิสิตที่เขียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังการสอน ยังพบว่า นิสิตได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาสื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความเห็นว่า การวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนได้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงสภาพนักเรียนและสภาพห้องเรียนด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ที่สอดคล้องการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีประเด็นการอภิปราย 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผลของกระบวนการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 2. ผลของกระบวนการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
 3. ผลของกระบวนการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติการสอน
- รายละเอียดการอภิปรายแต่ละประเด็นมีดังนี้

1. ผลของกระบวนการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันจากการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ก่อนการเรียน ครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาต้น และครั้งที่ 3 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาปลาย อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} = 3.15, 3.35 และ 3.46 ตามลำดับ) และผลการ

ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันทั้ง 3 ครั้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีเพียง 5 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยเกินไป และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเชิงปริมาณ ในการตอบแบบสอบถามบางครั้งผู้เรียนอาจไม่แน่ใจว่าเคยใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่นั่นๆ มากน้อยเพียงใด อีกทั้งผู้เรียนอาจใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาบางอย่างในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนภาษาโดยไม่รู้ตัว (Wenden, 1991:18)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนในการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง พบว่า ระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา ซึ่งนิสิตมีการปฏิบัติก่อนการเรียนอยู่ในระดับบางครั้ง เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลาย อยู่ในระดับบ่อยๆ กลวิธีด้านการใช้ภาษาและกลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง นิสิตมีการปฏิบัติก่อนการเรียนและเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น อยู่ในระดับบางครั้ง เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปลายอยู่ในระดับบ่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกการเรียนรู้นิสิต ที่พบว่า นิสิตใช้กลวิธีการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษาในการพัฒนาทักษะอ่าน ฟังและเขียน และใช้กลวิธีด้านการใช้ภาษาในการพัฒนาทักษะอ่านและฟัง นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการใช้กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษาไปประยุกต์ใช้ในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง จึงกล่าวได้ว่า ผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ มีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะกลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านการใช้ภาษาสูงขึ้น และสามารถนำกลวิธีการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางภาษา การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำกลวิธีการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนี้ เนื่องจากในระหว่างการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา ผู้สอนได้สอดแทรกการฝึกกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย กลวิธีการจำ กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา และกลวิธีด้านการใช้ภาษา ในกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนำเสนอเนื้อหา และขั้นทำความเข้าใจ/สรุปกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ให้ผู้เรียนเรียนรู้ทั้งเนื้อหาทางภาษา และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาจากการปฏิบัติ และในขั้นคิดสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ ผู้เรียนได้คิดไตร่ตรองถึงกลวิธีต่างๆ ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน ผ่านการเขียนบันทึกการเรียนรู้อาหรือการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงวิธีการนำกลวิธีการเรียนรู้มาใช้ใน

การเรียนรู้ภาษา และให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา นอกจากนี้ผู้เรียนมีโอกาสใช้กลวิธีต่างๆ ที่ได้เรียนรู้อีกครั้งกับเนื้อหาใหม่ในชั้นประยุกต์ใช้ความรู้ รวมทั้งได้ฝึกใช้กลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในการเรียนรู้ กลวิธีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ลักษณะการจัดการเรียนรู้เช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Bimmel/Rampillon (2000: 91-94) ที่มีความเห็นว่า การสอนกลวิธีการเรียนรู้ด้วยการอธิบายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สิ่งสำคัญคือต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน โดยสอดคล้องการสอนกลวิธีการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้และสื่อการสอน ทั้งนี้หากสอนเฉพาะกลวิธีการเรียนรู้อย่างเดียว ผู้เรียนจะไม่สามารถนำกลวิธีที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆ และสิ่งสำคัญของการสอนกลวิธีการเรียนรู้คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองใช้กลวิธีที่เรียนรู้ใหม่ด้วยการทำโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของกลวิธีการเรียนรู้ และแนวคิดของ Oxford (1990:9-14) ที่เห็นว่า การฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาจะสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด เมื่อผู้เรียนรู้ว่ากลวิธีใดสำคัญอย่างไร ควรใช้เมื่อไรและใช้อย่างไร ประการสำคัญคือผู้เรียนต้องรู้ว่าจะถ่ายโอนกลวิธีเหล่านั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่อย่างไร

2. ผลของกระบวนการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับดี ผู้เรียนสามารถกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง สามารถกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ได้ชัดเจน เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของตน เช่น ฝึกทักษะการฟังและการออกเสียงจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจากภาพยนตร์ ในส่วนของการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ผู้เรียนสามารถเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การใช้บัตรคำในการท่องและทบทวนคำศัพท์ การใช้ทำทางประกอบการอ่านออกเสียง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเองด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ตรวจสอบการออกเสียงด้วยการบันทึกเสียงตนเอง แล้วเปรียบเทียบกับเสียงของเจ้าของภาษา และทดสอบการออกเสียงอีกครั้งกับเพื่อน การขอให้ผู้รู้ยืนยันว่าสิ่งที่เข้าใจจากการฟังนั้นถูกต้อง รวมทั้งการใช้สติแก้ไขข้อผิดพลาดที่คิดให้เห็นเด่นชัด เพื่อช่วยการจำ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านกลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา มาใช้ในการทำความเข้าใจกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และนำความรู้ด้านกลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา มากำกับควบคุมการดำเนินการเรียนรู้ ตรวจสอบผลการเรียนรู้และปรับปรุงการเรียนรู้ของตน ช่วยให้การ

ปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน คือ การจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ในขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ในการเรียนรู้และทำความเข้าใจกับเนื้อหาทางภาษา รวมทั้งพัฒนาทักษะทางภาษา และมีความสามารถถ่ายโอนความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ไปใช้กับการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ในส่วนของขั้นตอนการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่การให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการของตนเองในการเรียนรู้ แปรความต้องการในการเรียนรู้เป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ตัดสินใจเลือกเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม กำหนดวันเวลาสำหรับการเรียนรู้ กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ เลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ และเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงการเรียนรู้ของตน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะทางภาษา และทักษะการใช้กลวิธีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาให้เกิดความชำนาญ และเหมาะสมกับงาน อีกทั้งเพื่อฝึกทักษะการใช้กลวิธีที่สนับสนุนและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ภาษา ในด้านการวางแผน และดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตน และพัฒนาทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นการกำหนดให้การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน อันเป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังคำกล่าวของ Wenden (1991) ที่ว่า ถ้าผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกให้ดูแลจัดการการเรียนของตนเอง เขาจะไม่รู้จักใช้กลวิธีการเรียนด้วยตนเอง และจะต้องพึ่งพาผู้สอนต่อไป ถึงแม้ว่าเขาจะได้รับการฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ และได้พัฒนาความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ในการทำกิจกรรมทางภาษาในชั้นเรียนมาแล้วก็ตาม และสอดคล้องกับแนวคิดของ Little (1994: 4-5) ที่เห็นว่า สิ่งสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองคือ การให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองต่อไปในภายหลัง และการให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือก

หัวเรื่องที่น่าสนใจ กำหนดวัตถุประสงค์หรือรูปแบบการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

นอกจากการมอบหมายงานศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ผู้สอนได้กำหนดให้ผู้เรียน เขียนรายงานสิ่งที่ได้เรียนรู้ วิชิตำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคที่พบและการแก้ปัญหา และรายงานผล การศึกษาค้นคว้าในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีเรียนรู้ ก่อให้เกิดกระบวนการพิจารณาตนเอง ถึงสาเหตุที่ทำให้ การศึกษาเรียนรู้ของตนไม่สำเร็จ และเกิดความพยายามที่จะปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้นในการศึกษา เรียนรู้ครั้งต่อไป

กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น จึงเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ ผู้เรียนมีทักษะทางภาษา พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา รวมถึง ส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง วางแผนการเรียนรู้ กำหนดกลวิธีการเรียนรู้ที่ จะใช้ในการปฏิบัติงาน กำกับตรวจสอบและปรับปรุงการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง สอดคล้องกับข้อเสนอของ Bimmel&Rampillon (2000:58,184) ที่ว่า เป้าหมายสำคัญของการเรียน การสอนภาษาต่างประเทศ ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงให้ผู้เรียนมีความรู้ในภาษาต่างประเทศเท่านั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการเรียนและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธี การเรียนรู้ภาษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนที่มี ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และสามารถกำกับควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะสามารถ กำหนดเป้าหมายการเรียน และรู้วิธีการที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น นอกจากการใช้กลวิธีการเรียนรู้จะ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนภาษาต่างประเทศแล้ว ยังส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน และเกิดความมั่นใจในการทำกิจกรรมทางภาษา รวมทั้งสามารถควบคุมกระบวนการการเรียนรู้ของ ตนเอง พึ่งพาผู้สอนน้อยลง สามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองต่อไปเมื่อสำเร็จการศึกษา และสามารถนำ กลวิธีต่างๆที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ต้อง พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง และกำหนดวัน เวลาในการ เรียนรู้อย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติงานตามวัน เวลาที่กำหนด แต่ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนบางคน ไม่ได้กำหนดระดับความคาดหวังในการเรียนรู้ของตนเองอย่างชัดเจน และไม่ได้กำหนดเวลาใน การเริ่มต้นและสิ้นสุดของการปฏิบัติงานในแต่ละสัปดาห์อย่างชัดเจน หรือกำหนดวันเวลาสำหรับ การเรียนรู้ แต่ไม่สามารถปฏิบัติงานตามวัน เวลาที่กำหนด ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จ ตามเป้าหมาย ดังนั้นการมีวินัยในตนเอง และความสามารถในการบริหารจัดการเรื่องเวลา รวมทั้ง แรงจูงใจในการเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดัง

คำกล่าวของ Bimmel&Rampillon (2000: 33) ที่ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนต้องควบคุม และจัดการการเรียนรู้ รวมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้เรียนต้องมีระเบียบวินัยในตัวเอง และมีแรงจูงใจในการเรียนรู้

ผลการอภิปรายข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านกลวิธีการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ และสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

3. ผลของกระบวนการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง ทั้งด้านการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ในระดับดี ผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง การใช้สื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยใช้หลักการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาควบคู่กับการเรียนรู้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการสังเกตขั้นตอนการสอนของผู้สอน และบันทึกในบันทึกการเรียนรู้นั้น ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการสอนทักษะทางภาษาและการสอนหลักไวยากรณ์ ตลอดจนสามารถนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปประยุกต์ใช้ในการทดลองปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้มีความสามารถในการปฏิบัติการสอน โดยที่ผู้เรียนยังไม่ได้เรียนวิชาวิิทยาการสอนนั้น เนื่องจากในระหว่างการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา ผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่สอดคล้องกับการฝึกกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ให้ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด จากนั้นให้ผู้เรียนตระหนักรู้ในสิ่งที่เรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้อ หรืออภิปรายกลุ่มสะท้อนข้อมูลจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทั้งด้านกลวิธีการเรียนรู้ภาษาและขั้นตอนการสอนภาษา การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมในเรื่องที่เรียนรู้ ให้ผู้เรียนประสบด้วยตนเองและให้ผู้เรียนสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น และนำสิ่งที่เกิดขึ้นมาคิดพิจารณาไตร่ตรองร่วมกัน จนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียนรู้ แล้วจึงนำสิ่งที่ได้เรียนรู้เหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์

ใหม่ต่อไป ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ดังความเห็นของผู้เรียนที่ว่า “สิ่งที่เกินความคาดหวังจากวิชานี้และแตกต่างจากหลายๆวิชาในคณะที่เคยเรียนมา ก็คือ เทคนิคและขั้นตอนการสอน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่เรียน อาจารย์ได้สอดแทรกและเน้นให้เห็นถึงขั้นตอนการสอนจริง โดยอาจารย์แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างตลอด แล้วให้ทุกคนบันทึกสิ่งต่างๆที่ได้เห็น ได้เรียนรู้ลงในบันทึกการเรียนรู้ นำแปลกที่คณะครุศาสตร์ต้องการและคาดหวังให้นิสิตทุกคนสามารถเขียนแผนการสอนและสอนได้อย่างดีเมื่อออกไปฝึกสอน แต่ก็ไม่ค่อยได้ฝึกนิสิตในส่วนนี้เลย อีกทั้งอาจารย์หลายๆท่านก็ไม่ได้แสดงให้เห็นนิตินเห็นเป็นตัวอย่างว่าเราควรทำหรือมีวิธีการสอนอย่างไรในห้องเรียน ทำให้เราไม่เห็นภาพ ไม่เกิดการเรียนรู้ได้แต่เพียงท่องจำทฤษฎีและหลักการต่างๆ แต่พอเอาเข้าจริงๆ ก็ใช้ไม่เป็น แต่ในการเรียนวิชานี้กลับแตกต่างออกไปอย่างเห็นได้ชัด วิธีการสอน เทคนิค กลวิธีต่างๆที่เป็นประโยชน์สำหรับการฝึกสอนและความเป็นครูมีให้เห็นทุกคาบเรียน”

นอกจากนี้ผู้สอนได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ทั้งในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษาและขั้นตอนการสอนภาษาไปประยุกต์ใช้ในการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริง เป็นการฝึกการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด ซึ่งในการวางแผนการสอนนั้น ผู้เรียนได้นำความรู้เรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และนำประสบการณ์จากการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการวางแผนการสอน ดังนั้นทีหลังการสอนของผู้เรียนที่รายงานมาว่า “ในการทดลองเขียนแผนการสอนในครั้งนี้ ได้พยายามนำความรู้และกลวิธีการเรียนรู้ต่างๆที่ได้เรียนรู้จากในห้องเรียนมาปรับประยุกต์ใช้ โดยเริ่มจากการศึกษาเนื้อหาที่จะสอน และนำขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และคิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา”

ประเด็นที่น่าสนใจจากผลการวิจัยอีกประเด็นหนึ่งคือ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริงในครั้งนี้ ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาสื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความเห็นว่า การวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนได้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงสภาพนักเรียนและสภาพห้องเรียนด้วย นอกจากนี้ผู้เรียนต่างมีความพึงพอใจในกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะทางภาษาและการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคู่กับการเรียนรู้ขั้นตอนการสอนภาษาจากการสังเกตการสอนของผู้สอน ช่วยให้การทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริงประสบความสำเร็จ

ผลการอภิปรายข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ควบคู่กับการเรียนรู้ขั้นตอนการสอนภาษาจากการสังเกตการสอนของ

ผู้สอน และการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการปฏิบัติการสอน

ผลการอภิปรายในข้อ 1 ถึง ข้อ 3 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริงนั้น ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ทั้งในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และขั้นตอนการสอนภาษาไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และนำประสบการณ์จากการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการวางแผนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมตามกระบวนการเรียนการสอนนี้ เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเอง วางแผนการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ควรนำกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ไปปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการนำกลวิธีการเรียนรู้ภาษาไปใช้ในการเรียนรู้ภาษามากขึ้น

1.2 ผู้สอนที่มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นทางเลือกหนึ่งในการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในรูปแบบของการทำโครงการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และเสริมสร้างความตระหนักในกระบวนการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อตรวจสอบซ้ำ และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการทำวิจัยต่อไปเพื่อยืนยันว่า กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ

รายการอ้างอิง

- ทิสนา แคมมณี. (2550) ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญศิริ อนันตเศรษฐ. (2544) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถใน
การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประคอง วรรณสุด. (2535) สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย
- ปราณี กุลละวณิชและคนอื่นๆ. (2550) ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการ
ภาษาต่างประเทศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระภูวคัล ปียสีโล. (2549) เสียงสะท้อนจากเด็กชายขอบ: การเรียนรู้ด้วยตนเองในการอ่านภาษา
อังกฤษ. วารสารครุศาสตร์ 35,1 (กรกฎาคม - กันยายน): 71 – 82.
- ราตรี บุรณสันติ. (2550) ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกที่เน้นกลวิธีการเรียนรู้ที่มีต่อเจตคติและ
พฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยา
นิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภฤทัย สุมณวิริยะ. (2550) การเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน กลวิธี
การเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนรู้อังกฤษด้วยตนเองของนักเรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษา
อังกฤษเป็นสื่อการสอนกับหลักสูตรปกติในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 -2559)
กรุงเทพฯ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554) นโยบายและยุทธศาสตร์การ
ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาและการเรียนรู้. กรุงเทพฯ.
- Bimmel, P, und Rampillon, U. (2000) *Lernerautonomie und Lernstraterien*. München:
Langenscheidt.

- Bimmel, P.; Kast, B. und Neuner, G. (2003). **Deutschunterricht planen: Arbeit mit Lehrwerkslektionen**. Fernstudieneinheit 18. Berlin: Langenscheidt.
- Bachel, D. (2005) **Autonomes Lernen – In Theorie und Praxis**. Available from: www.g-daf-es.net/salamanca_auf_deutsch/projekt/db2.pdf [2007, April 15]
- Chamot, A.U. and O'Malley, J.M. (1994) **The CALLA handbook. Implementing the cognitive academic language learning approach**. Reading, MA: Addison – Wesley.
- Chan, W.M. (2004) **Lernerautonomie und metakognitive Entwicklung: Argumente für einen Perspektivenwechsel**. In: Barkowski, H. und Funk, H. (Hrsg.), Lernerautonomie und Fremdsprachenunterricht, 109-126. Berlin: Cornelson Verlag.
- Conrad, J. C. **Lernstrategien als Voraussetzung eines modernen, schülerorientierten Fremdsprachenunterrichts: Klassifikationen, Trainingsprogramme und die Rolle der Lehrbücher**. Dem Fachbereich Geisteswissenschaften der Universität Duisburg-Essen zur Erlangung des akademischen Grades eines Dr. phil. eingereichte Dissertation.
- Dam, L. (1995) **From Theory to classroom Practice**. Dublin: Authentik.
- Heyd, G. (1997) **Aufbauwissen für den Fremdsprachenunterricht (DaF)**, Ein Arbeitsbuch Kognition und Konstruktion. Gunter Narr Verlag. Tübingen.
- Holec, H. (1981) **Autonomy and Foreign Language Learning**. Oxford: Pergamon Press.
- Kanzaka, I. **Fostering Learner Autonomy through the Apprenticeship of Learner Strategies**. Available from: <http://www.independentlearning.org> [2012, April 23]
- Little, D. (1994) **Learner Autonomy: A Theoretical Construct and its Practical Application**. In: Die Neueren Sprachen 93 (5), 430-442.
- MacMullen, I. (2004) **Education for Autonomy: the Role of Religious Elementary Schools**. Journal of Philosophy of Education, 38, (4). 601-615.
- Mißler, B. (1999) **Fremdsprachenlernerfahrungen und Lernstrategien**. Eine empirische Untersuchung. Tübingen.
- Merkelbach, C. (2008) **Autonomes Lernen im Fremdsprachenunterricht auch als Modell für asiatische Lernende?** In: Faculty of Liberal Arts, Thammasat Universität (Hg.) IV. Thailändisches Germanistentreffen Deutschabteilung. 7-16.
- O'Malley, J. M. and Chamot, A. U. (1990) **Learning Strategies in Second Language Acquisition**. Cambridge: Cambridge University Press.

- Oxford, R. L. (1990) **Language Learning Strategies: What Every Teachers Should Know**. New York: Newbury House.
- Oxford, R. L., et al. (1990) **Strategy Training for Language Learners: Six Situational Case Studies and a Training Model**. *Foreign Language Annuals*, 22 (3), 197-216.
- Rampillon, U. (2000) **Aufgabentypologie zum autonomen Lernen**. Ismaning: Hueber.
- Rampillon, U. (1985) **Lerntechniken im Fremdsprachenunterricht**. Ismaning: Hueber.
- Rampillon, U. (1991) **Fremdsprachen lernen - gewußt wie. Überlegungen zum Verständnis und zur Vermittlung von Lernstrategien und Lerntechniken**. In: *Der Fremdsprachliche Unterricht*, 25 (2), 2-9.
- Rampillon, U. (2003) **Autonomes Fremdsprachenlernen – Wege zu einer veränderten Lernkultur**. In: *Der Fremdsprachliche Unterricht*, 6, 4-11.
- Rampillon, U. (2003) **Lernstrategien im autonomen Lernprozess**. In: *Der Fremdsprachliche Unterricht*, 6, 41-43.
- Schmidjell, A. **Lernen ist lernbar: Autonomes Lernen und Lernstrategien**. Available from: <http://www.hueber.de/sixcms/media.php/36/Lernen.1968.pdf> [2007, April 15]
- Schwerdtfeger, I. C. (2001) **Gruppenarbeit und innere Differenzierung**. Fernstudieneinheit 29. Berlin: Langenscheidt.
- Wenden, A. (1991) **Learner strategies for learner autonomy: planning and implementing learner training for language learners**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wolff, D. (1997) **Lernstrategien: Ein Weg zu mehr Lernerautonomie**. Available from: <http://paedpsych.jk.uni-linz.ac.at:4711/LEHRTEXTE/Lehrtexte.html> [2007, April 20]
- Wong, H. (2011) **Enhancing Learner autonomy in an on-line editing programme**. *Studies in Self-Access Learning Journal*, 2(3), 153-169.

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจการใช้กลวิธีการเรียนภาษาเยอรมัน

แบบสำรวจนี้ต้องการทราบเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนที่นิสิตใช้ในการเรียนภาษาเยอรมัน ขอให้นิสิตอ่านข้อความที่เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาในแต่ละข้อ แล้วเลือกตอบโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เหมาะสม ตรงกับการปฏิบัติจริงของนิสิตในการเรียนภาษาเยอรมัน

1	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติหรือแทบไม่เคยปฏิบัติ
2	หมายถึง	ปฏิบัติหลายๆครั้ง
3	หมายถึง	ปฏิบัติบางครั้ง
4	หมายถึง	ปฏิบัติบ่อยๆ
5	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นประจำหรือเกือบเป็นประจำ

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
	กลวิธีการจำ					
1	ข้าพเจ้าจัดคำศัพท์เป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ					
2	ข้าพเจ้าเชื่อมโยงคำศัพท์ใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว					
3	ข้าพเจ้านำคำศัพท์/สำนวนใหม่มาแต่งเป็นประโยคหรือเป็นเรื่อง					
4	ข้าพเจ้าเชื่อมโยงคำศัพท์กับสัญลักษณ์ หรือภาพที่คิดขึ้นเอง					
5	ข้าพเจ้าเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของคำต่างๆ					
6	ข้าพเจ้าเชื่อมโยงเสียงของคำศัพท์กับคำที่มีเสียงคล้องจอง					
7	ข้าพเจ้าใช้บัตรคำในการทบทวนคำศัพท์/สำนวนอย่างสม่ำเสมอ					
8	ข้าพเจ้าแสดงท่าทางในขณะที่อ่านคำศัพท์ที่ต้องการจำ					
	กลวิธีด้านการทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษา					
9	ข้าพเจ้าขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์คำหรือวลีสำคัญในบทอ่าน เพื่อให้เข้าใจใจความสำคัญของเรื่อง					
10	ข้าพเจ้าจดคำสำคัญขณะอ่าน/ฟัง เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น					
11	ข้าพเจ้าใช้การร่างและการเขียนโครงร่าง เพื่อช่วยในการเขียนข้อความ					
12	ข้าพเจ้าสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน/ฟัง โดยใช้คำพูดของตนเอง					
13	ข้าพเจ้าวิเคราะห์โครงสร้างของคำศัพท์ หรือศึกษาจากประโยคตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
14	ข้าพเจ้าศึกษาประโยคตัวอย่าง แล้วสรุปเป็นกฎไวยากรณ์ด้วยตนเอง					
15	ข้าพเจ้านำความรู้ด้านศัพท์ สำนวน และหลักไวยากรณ์ไปประยุกต์ใช้					
16	ข้าพเจ้าจำสำนวนและรูปแบบประโยค แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น					
17	ข้าพเจ้าฝึกใช้ภาษาเยอรมัน โดยเขียนจดหมาย หรือ E-Mail อ่านข่าวสารจากวารสาร หรือ Internet					
18	ข้าพเจ้าใช้สื่อช่วยการเรียนรู้ เช่น พจนานุกรม ตำราไวยากรณ์ บทอ่าน วิดิทัศน์ ช่วยในการเรียนภาษาเยอรมัน					
19	กลวิธีด้านการใช้ภาษา ข้าพเจ้าคาดเดาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน/ฟัง โดยพิจารณาจากชื่อเรื่อง ภาพประกอบ หรืออ่านคำบรรยายได้ภาพก่อนอ่าน/ฟังข้อความนั้น					
20	ข้าพเจ้าเดาความหมายของคำศัพท์ โดยดูจากคำที่มีรากศัพท์เดียวกันกับคำที่รู้จัก หรือคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาอังกฤษ					
21	ข้าพเจ้าเดาความหมายของคำศัพท์ โดยพิจารณาจากข้อความส่วนอื่นๆ ในประโยค หรือสถานการณ์ของเรื่องที่อ่าน/ฟัง					
22	ข้าพเจ้าแสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายคำที่ไม่รู้จัก					
23	หากไม่รู้คำศัพท์ ข้าพเจ้าจะใช้คำอื่นที่มีความหมายคล้ายคลึง หรือพยายามอธิบายรายละเอียดหรือความหมายของคำศัพท์นั้น					
24	กลวิธีด้านการกำกับตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ข้าพเจ้ากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ					
25	ข้าพเจ้าศึกษากลวิธีเรียนภาษาเยอรมันที่เหมาะสมกับตนเอง					
26	ข้าพเจ้าจัดเวลา สถานที่ และสื่ออุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้ของตนเอง					
27	ข้าพเจ้าตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ สังเกตข้อผิดพลาดของตนเอง และพยายามแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น					
28	ข้าพเจ้าประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง					
29	กลวิธีด้านการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ข้าพเจ้าหาวิธีผ่อนคลายความกังวล เมื่อเกิดความรู้สึกประหม่าในการใช้ภาษาเยอรมัน					
30	ข้าพเจ้ากระตุ้นตนเองให้ใช้ภาษาเยอรมัน ถึงแม้กลัวว่าจะมีข้อผิดพลาด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
31	ข้าพเจ้าให้กำลังใจหรือรางวัลแก่ตนเองเมื่อสามารถใช้ภาษาเยอรมันได้ถูกต้อง					
32	ข้าพเจ้าเขียนบันทึกส่วนตัวบรรยายความรู้สึกต่อการเรียนภาษาเยอรมันและการแสดงออกทางภาษา					
33	ข้าพเจ้าพูดคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองในการเรียนภาษาเยอรมัน					
	กลวิธีด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม					
34	ข้าพเจ้าขอให้ผู้พูดพูดซ้ำ พูดช้า อธิบายหรือยกตัวอย่าง เมื่อฟังไม่เข้าใจ					
35	ข้าพเจ้าขอให้อาจารย์ เจ้าของภาษา หรือเพื่อนช่วยแก้ไขข้อผิด และให้คำแนะนำในการใช้ภาษาเยอรมัน					
36	ข้าพเจ้าเรียนรู้และฝึกภาษาเยอรมันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน					
37	ข้าพเจ้าพยายามเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา					
38	ข้าพเจ้าพยายามเข้าใจความคิด ความรู้สึกของผู้ที่ข้าพเจ้ามีปฏิสัมพันธ์ด้วย					

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชื่อนิสิต (นาย /นางสาว).....นามสกุล.....

รายการ	คุณภาพของผลงาน		
	ดี (2 คะแนน)	ปานกลาง (1 คะแนน)	ต้องปรับปรุง (0 คะแนน)
1. การระบุเหตุผลและประโยชน์ของสิ่งที่ต้องการเรียนรู้			
2. การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง			
3. การกำหนดเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้			
4. การกำหนดวัน เวลาสำหรับการเรียนรู้			
5. การกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้			
6. การปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้			
7. การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้			
8. การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา			
9. การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเอง			
10. การระบุการกระทำที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง			
11. การปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง			

ภาคผนวก ค

แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอน

ชื่อนิสิต (นาย /นางสาว).....นามสกุล.....

วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา.....

รายการวัดและประเมินผล	ไม่ได้ปฏิบัติ (0)	ปฏิบัติ			
		ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้					
1.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
1.2 การออกแบบกิจกรรมที่นำกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
1.3 การกำหนดสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
1.4 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
สรุปผลการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ (ระดับคะแนนเฉลี่ย) =					
2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้					
2.1 การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนสร้างความเชื่อมโยงทางความคิด					
2.2 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนใส่ใจพิจารณาเลือกรับข้อมูลสังเกตข้อมูล จัดประเภท หมวดย่อยและจัดลำดับของข้อมูล					
2.3 การจัดกิจกรรมฝึกให้นักเรียนสร้างหรือจัดระบบโครงสร้างข้อมูลทางภาษา					
2.4 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง					
2.5 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ					
2.6 การใช้สื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
2.7 การสร้างบรรยากาศที่ดี จูงใจ และกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้					
2.8 การวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด					
สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ (ระดับคะแนนเฉลี่ย) =					

สรุปผลการประเมิน

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... (ผู้ประเมิน)
(.....)